

De eiwitshift

Minister Karine Lalieux:

Hervorming pensioenen

Zorgbedrijf Meetjesland:

Nieuwe kijk op solliciteren

Vlaams Bouwmeester Erik Wieërs:

De kwaliteit van de leegte

In de afgelopen weken toonde minister Karine Lalieux zich over het thema van de ambtenarenpensioenen een constructieve gesprekspartner voor de lokale besturen.

Hoop op pensioenhervorming

De financiën van de lokale besturen blijven voor de VVSG een prioritair dossier. Een van de belangrijkste uitdagingen op dit vlak – nog steeds – de financiering van de ambtenarenpensioenen.

In de afgelopen weken toonde minister Karine Lalieux, die in deze editie van *Lokaal* geïnterviewd wordt, zich over dit thema een constructieve gesprekspartner voor de lokale besturen. De VVSG trok samen met haar Waalse en Brusselse zustervereniging aan de alarmbel, omdat in de federale begroting voor 2021 een krediet van maar liefst 121 miljoen euro ten voordele van het pensioenfonds van de statutaire personeelsleden van de lokale besturen bleek te zijn geschrapt. Na een constructief overleg met minister Lalieux werd dit in de begrotingscontrole rechtgezet. Het bedrag werd, geïndexeerd op 126,2 miljoen euro, weer in de federale begroting ingeschreven. Het wegvallen van deze middelen zou de al penibele situatie van de financiering van de pensioenen van de statutaire personeelsleden nog verder verzaamd hebben.

We hopen op dit constructieve elan met de minister voort te kunnen werken. De minister zet twee uitdagingen op de agenda: de hervorming van de wet-Bacquelaine en een structurele hervorming van de pensioenen van de lokale statutaire personeelsleden. De wet-Bacquelaine werd in 2018 door de ambtsvoorganger van minister Lalieux in het leven geroepen en voorziet in een korting op de responsabiliseringsbijdrage (een bijdrage die betaald moet worden door besturen met een pensioenlast die hoger is dan de bijdragen die ze betalen voor statutaire personeelsleden) voor die besturen die een voldoende hoge tweede pijler hebben voor hun contractuele personeelsleden. Het knelpunt in deze wet, waarop de VVSG steeds gewezen heeft, is dat deze korting niet wordt gefinancierd met extra middelen vanuit de federale overheid, maar door de andere lokale besturen. De minister stelt dat ze hieraan wil remediëren zonder de gemeenten met een tweedepijlersysteem te willen 'sanctioneren'. Voor de grote groep Vlaamse steden en gemeenten die hebben ingezet op de uitbouw van een sterke tweede pijler voor de contractanten, is het inderdaad van belang dat deze aanpassing 'niet sanctionerend' zal zijn. Zo'n aanpassing vergt vooral een externe, niet door de lokale besturen zelf betaalde, financiering.

De tweede werf van de minister is de structurele hervorming van de financiering van de pensioenen van de lokale statutaire personeelsleden. Dat is een spijker waarop de VVSG al jaren klopt. In tegenstelling tot zowat alle andere sectoren (werknemers, zelfstandigen of andere overheidsniveaus) staan de lokale besturen zelf in voor de financiering van de pensioenen van hun statutaire medewerkers, zonder dat hier met federale middelen noemenswaardig aan wordt bijgepast. Dat minister Lalieux de handschoen wil opnemen om werk te maken van een structurele hervorming, is goed nieuws. We staan als VVSG in ieder geval klaar om samen met de minister aan de kar te trekken.

Kris Snijkers is algemeen directeur van de VVSG

Reageren?
Twitter met ons
mee op @vvsg

Interview

Karine Lalieux: 'Ik wil resultaat laten zien.'

Minister van Pensioenen Karine Lalieux heeft de ambitie de pensioenen van de medewerkers van steden en gemeenten te vereenvoudigen en de lokale besturen hiervan te ontlasten.

Ronde van Vlaanderen

Regio's tegen verrommeling

Op de Ronde van Vlaanderen discussiëren burgemeesters over de regiovorming. In deze interessante debatten distilleerde *Lokaal* enkele hangijzers van West- en Oost-Vlaanderen.

De toekomst

Vertaal complexe materie in dagelijkse dingen

Als docent en gemeenteraadslid vertaalt landbouwingenieur en gastprofessor Duurzame Ontwikkeling Frank Nevens onder meer de eiwitshift in gewone taal voor gewone mensen.

IN ELK NUMMER

- 2 Opinie
- 4 Kort
- 8 Estafette
- 18 Verkozen en dan doen
- 28 De toekomst
- 58 In contact met
- 60 Agenda
- 61 Op zoek... naar nieuwe collega's?
- 62 Filip fileert
- 63 Burgemeester Triljoen

DOMEINEN

- 11 Interview met Karine Lalieux: 'Ik wil resultaat laten zien.'
- 14 Nieuwe kijk op solliciteren
- 16 Voorsprong in communicatie met WhatsApp en chatbot
- 21 Regio's tegen verrommeling
- 24 Met creativiteit lukt de combinatie burgemeester- en vaderschap
- 33 Je vindt alles op de dienstenmarkt
- 37 Interview Erik Wieërs De kwaliteit van de leegte
- 43 Vlaanderen subsidieert extra capaciteit in scholen
- 46 Met een stevige fundering krijgen alle kinderen rijke en gelijke kansen
- 50 Zuid-West-Vlaanderen weg/wijs met verharding
- 54 Samen dezelfde koers voor een proper Gent
- 56 De nieuwe warmtekaarten, inspiratie voor lokaal warmtebeleid

OP DE COVER

Lokaal-fotograaf Bart Lasuy vertaalt ook telkens weer een moeilijk lokaal thema in de eenvoud zelf, zoals de eiwitshift in gehakballetjes en erwten.

COLOFON

HOOFDREDACTEUR Marlies van Bouwel **REDACTIE** Marleen Capelle, Tomas Coppens, Bart Van Moerkerke **COVERBEELD** Bart Lasuy **VORM** Ties Bekaert **DRUK** Graphius **ADVERTENTIES** Peter De Vester, peter@moizo.be, T 03-326 18 92 **VACATURES** Monika Van den Brande, vacatures@vmsg.be, T 02-211 55 43 **ABONNEMENT LOKAAL 2021** Een jaarabonnement kost 75 euro bij levering van minstens tien exemplaren op één adres en 100 euro voor een individueel postabonnement voor VMSG-leden, 150 euro voor niet-leden (allen krijgen toegang tot het digitale abonnement via info@vmsg.be). Een apart digitaal jaarabonnement kost 60 euro voor leden en 90 euro voor niet-leden. Een abonnement is jaarlijks opzegbaar in november. Leden betalen 10 euro en niet-Leden 15 euro voor een los toegestuurd nummer. **VERANTWOORDELIJK UITGEVER** Kris Snijkers, directeur VMSG vzw **VERENIGING VAN VLAAMSE STEDEN EN GEMEENTEN VZW** Bischoffsheimlaan 1-8, 1000 Brussel, T 02-211 55 00, www.vmsg.be **CONTACT** info@vmsg.be

Ondertekende artikels verbinden alleen de auteurs. Reacties zijn welkom. De redactie zal deze naar eigen inzicht al dan niet opnemen, inkorten of er melding van maken. Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, elektronische drager of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

STEFAN DE WICKEDE

Gemeenteraad: digitaal vergaderen gaat ook

Al valt de finesse van het politieke debat weg en gaat non-verbale communicatie wat verloren, toch verlopen de digitale vergaderingen van de gemeenteraad in coronatijden doorgaans vlot. Hybride vergaderingen, met zowel fysieke als digitale deelnemers, lopen ietwat moeizamer. Toch moet het ook in de toekomst mogelijk zijn dat een gemeenteraadslid vanop afstand aan de vergadering van de gemeenteraad kan deelnemen, als daar bijvoorbeeld medische of professionele redenen voor zijn. Dat blijkt uit een onderzoek van de VVSG bij de voorzitters van de gemeenteraden.

De overschakeling op digitaal vergaderen is over het algemeen vlot verlopen, al kan het nooit een fysieke vergadering vervangen. Het wegvallen van de finesse van het politieke debat, het verlies van non-verbale communicatie en het gebrek aan digitale kennis of vertrouwdheid met digitaal werken zijn de grootste obstakels. Bij hybride vergaderingen, met zowel fysieke als digitale deelnemers, komen daar technische moeilijkheden en een gebrek aan verbondenheid tussen beide groepen bovenop. De helft van de voorzitters vindt dat de gemeenteraad ook in normale tijden digitaal moet kunnen vergaderen. Bijvoorbeeld wanneer de raadsvoorzitter het wenselijk acht na overleg met burgemeester en fractievoorzitters, of voor hoogdringende agendapunten en met het akkoord van

tweederde van de raadsleden. Ook al vergt het meer inspanningen om een hybride vergadering te leiden, toch vindt driekwart zelfs dat raadsleden in bepaalde situaties de fysieke vergadering digitaal moeten kunnen volgen. Het gaat dan voornamelijk om medische redenen, een professionele opdracht of studie in het buitenland, palliatief verlof of bijstand aan een zwaar ziek familielid. 'De coronacrisis heeft ook de gemeenteraden de noodzakelijke digitale vlucht laten nemen. Laten we vooral naar de positieve punten kijken en die blijvend invoeren. Als een raadslid dankzij die digitale mogelijkheid vanop afstand kan deelnemen aan de vergadering terwijl er anders een lege stoel staat, is dat winst voor het lokale debat,' zegt VVSG-voorzitter Wim Dries. Omdat dit een decreet-

wijziging vergt, is de VVSG hierover in gesprek met de Vlaamse regering.

Nieuwe werkwijze vergt nieuwe afspraken

Dat digitaal en hybride vergaderen andere afspraken vergt dan een louter fysieke vergadering, is duidelijk. Zo pleiten de voorzitters vooral voor een duidelijke regeling over de geheime stemming, de wijze waarop raadsleden het woord vragen, de zicht- en hoorbaarheid van raadsleden bij aanvang en tijdens de vergadering en de chatfunctie. Het huishoudelijk reglement van de gemeenteraad moet dus worden aangepast. Daar kan de gemeenteraad zelf over beslissen.

.....
Nathalie Debast

Afwegingskader watergebruik bij droogtecrisis deze zomer uitgetest

De laatste jaren zijn er verschillende extreem droge zomers geweest. Metingen tonen dat de grondwatertafel steeds moeilijker aangevuld raakt. De Blue Deal van de Vlaamse regering is een lange lijst van preventieve maatregelen om de droogteproblematiek te bestrijden. Iedereen moet steeds duurzaam en zuinig omgaan met water. Maar welke maatregelen nemen we het best in een acute crisissituatie waarin water niet meer voor alle toepassingen beschikbaar is? De Vlaamse overheid maakte een afwegingskader waarmee beoordeeld kan worden wat het effect en de impact van verschillende maatregelen zoals verbod op voertuigen wassen, zwembaden vullen of sportterreinen sproeien, scheepvaartstop op bepaalde trajecten, irrigatieverbod landbouw of captatieverbod op waterlopen zal zijn. De beleidsmakers kunnen dit instrument vervolgens gebruiken om tot beslissingen te komen. Het afwegingskader zal maat-

werk kunnen leveren per streek of afwateringsgebied.

De VVSG vindt het een goede zaak dat dit kader als beleidsondersteunend instrument werd uitgewerkt. Verschillende gemeenten en de VVSG werden trouwens betrokken bij de opmaak. Deze zomer zal het instrument worden uitgetest met ondersteuning van de opstellers ervan. Er wordt gewerkt aan een dashboard dat de interpretatie moet ondersteunen. De governancestructuur om tot besluiten te komen (het huidige samenspel van de projectgroep die de indicatoren opvolgt, het provinciaal droogteoverleg, de taskforce droogte, de droogtecommissie en de federale/provinciale crisiscellen) wordt opnieuw bekeken. Ook over de handhaving van maatregelen moet er samen met de lokale besturen nog meer expertise worden opgebouwd.

.....
Christophe Claeys

Zet je stad of gemeente op de culinaire wereldkaart

Begin oktober reikt de culinaire wereldtop de prestigieuze 'World's 50 Best Restaurants Awards' uit. Dit jaar gebeurt dit in Antwerpen. Omdat de top van de wereldgastronomie hier zal verzamelen, grijpt EventFlanders deze kans aan om vijf weken lang samen met Vlaamse steden en gemeenten het *Flanders Food Festival* te organiseren. Dit grote culinaire feest viert niet alleen de relance van de horeca, maar zal tegelijk op verschillende manieren de geroemde Vlaamse gastvrijheid, gastronomie en rijke culinaire sector in de kijker zetten. Alle steden en gemeenten krijgen de kans om zich van hun lekkerste kant te tonen binnen een klepper van een communicatie- en perscampagne. Dus, organiseert je stad of gemeente een foodtruckfestival of een lokale boerenmarkt? Wil je de lokale restaurants uitdagen om samen iets op poten te zetten of bestaat er al een ander fijn culinair concept? Als je dit vóór 31 juli aan bart.palmaers@vvsbg.be laat weten, prijkt jouw stad of gemeente misschien straks ook op de kaart vol heerlijke evenementen en prachtige ervaringen in gastvrij en culinair Vlaanderen.

.....
Bart Palmaers

Inwoners kunnen voorstellen indienen voor de aanplanting van bomen in de openbare ruimte, zoals de vrije ruimte langs wegen en op dorpspleinen en parkings. Bij goedkeuring van de suggestie plant de milieudienst de boom het eerstvolgende plantseizoen aan.

Schepen Gwenny De Vroe licht de actie 'boom in jouw tuin' van gemeente Kampenhout toe in Het Nieuwsblad. 20/4

Stad Brugge plaatst 40 rolstoelpicknickbanken met verlengd tafelblad op het openbaar domein. Zo kunnen personen in een rolstoel ook genieten van een zonnige dag in de Brugse parken!

@StadBrugge, Twitter, 28/4

Steden en gemeenten hebben hemel en aarde verzet om terrassen te kunnen uitbreiden en lokale ondernemers te steunen. Iedereen wil zich schikken naar de geldende maatregelen, maar dat is onmogelijk als je de juridische informatie niet hebt.

VVSG-voorzitter Wim Dries in Het Laatste Nieuws over de laattijdige publicatie van het Ministerieel Besluit over de horecaterrassen. - 7/5

Op minder dan 24u voor de opening van de terrassen, weten horeca noch lokale besturen concreet wat wel en niet mag. Dit is niet ernstig. Veel te late bekendmaking van regels is een pijnpunt dat burgemeesters, gemeenten en @vvsbg signaleren sinds begin van de crisis.

@JanLeroyVVSG, Twitter, 7/5

Maandag is sluitingsdag van café Polder Noord, want dan staan de meeste vergaderingen gepland. Dinsdag ga ik pas open om 16u. Als het college dan nog niet is afgelopen, kunnen we het altijd voortzetten in het café.

Kruibeekse Schepen voor lokale economie Kris Smet stampt zelf een zaak uit de grond. - Het Laatste Nieuws, 9/5

Waarom heeft men niet van bij het begin van de coronacrisis die lokale overheden meer betrokken? Je mag niet vergeten dat de burgemeester op zijn terrein erg machtig is, die kan veel doen.

Ook Rik Van Cauwelaert ziet heil in een nauwere afstemming met het lokale niveau in de strijd tegen COVID-19. - Terzake 7/05

We willen vermijden dat grote groepen naar Scherpenheuvel komen, en tien mensen is toch al een grote groep. Iedereen is dus welkom, maar liefst in de eigen bubbel. Bedevaarders zijn ook deze meimaand welkom.

Burgemeester Manu Claes roept in het VRT-nieuws op tot voorzichtigheid. - 29/4

Ruim 120 acties om je gemeente te verduurzamen

Bond Beter Leefmilieu lanceert de catalogus 'Gemeente voor de Toekomst' waarin de wildste duurzame dromen vertaald zijn in haalbare projecten. Advies voor een wijkrenovatie, ondersteuning bij het lanceren van deel- en repareerinitiatieven, ontwikkeling van een lokale voedselstrategie of het stimuleren van burgerinitiatief, aan informatie en inspiratie alvast geen gebrek in de ruim 120 inspirerende en pasklare projecten.

bondbeterleefmilieu.be zoek op catalogus

Een nieuwe kijk op integriteit. Over hoe integriteitsbeleid de overheid maakt (of kraakt)

Onverwikelijke integriteitskwesaties behoren tot de dagelijkse actualiteit. Negatieve berichtgeving over (een gemis aan) integriteit is een nachtmerrie voor iedere overheid. Daarom moeten overheden in goede dagen aan integriteit werken om de kwade dagen te vermijden, zodat de burger kan rekenen op een integere overheid. Dit boek biedt heldere antwoorden door niet te vertrekken vanuit de problemen maar vanuit de kansen die integriteitsbeleid kan voortbrengen.

- Roel Verhaert
- *Een nieuwe kijk op integriteit. Over hoe integriteitsbeleid de overheid maakt (of kraakt)*
- Uitgeverij Vanden Broele
- 36 euro

Mobiele mantelzorgwoningen ook nadelen

De interesse om mensen met een zorgbehoefte in de vertrouwde omgeving op te vangen, stijgt. Diverse ondernemers bieden al verplaatsbare zorgunits aan: kleinere 'containers' met alles erop en eraan die zo in de tuin van dochter of zoon getakeld kunnen worden. Het Vlaams Parlement bespreekt een voorstel van decreet om de creatie van zorgwoningen makkelijker te maken.

Zonder omgevingsvergunning is het nu al mogelijk om bij de gemeente de creatie van een zorgwoning in een bestaande woning te melden. Straks kan dit ook voor een zorgwoning in een bestaand bijgebouw of voor een tijdelijke zorgunit in de tuin. In alle gevallen moet er wel aan een reeks voorwaarden worden voldaan. Zo mogen de zorgwoningen maximaal 50 m² groot zijn. De zorgunit in de tuin mag er maximaal twee keer drie jaar staan.

En de bijkomende verhardingen om toegang te krijgen tot de zorgwoning moeten beperkt blijven tot het strikt noodzakelijke. De woning moet ook minimaal voldoen aan de kwaliteitsnormen uit de Codex Wonen. De VVSG is weinig enthousiast over de voorgenomen aanpassingen. Uiteraard is kleinschalige opvang dicht bij de mantelzorger waardevol, maar het toevoegen van een nieuwe woning kan een reële ruimtelijke impact op de onmiddellijke omgeving hebben. Een voorafgaande beoordeling via een vergunning is daarom te verkiezen. Dit standpunt brachten we een jaar geleden al naar voren tijdens een hoorzitting in het Vlaams Parlement naar aanleiding van de 'conceptnota betreffende het opstellen van een kader voor mobiele mantelzorgwoningen'.

.....
Xavier Buijs

Nieuw: personeelsmaatregelen

Er is een nieuw (mini-)Rechtspositiebesluit verschenen waarin voor het personeel van lokale besturen drie grote zaken geregeld worden: een aantal personeelsmaatregelen om de gevolgen van de coronacrisis te verzachten, verlof voor pleegzorg voor het statutair personeel, in navolging van de verlofregeling voor contractanten, en ten slotte de mogelijkheid voor besturen om medewerkers vrijwillig vakantiedagen en/of de eindejaarstoelage en/of de fietsvergoeding in te laten ruilen tegen voordelen ter bevordering van fietsmobiliteit. Voor dit laatste punt is het wel nog even wachten op het model van het Comité C1 om de lokale rechtspositieregeling te wijzigen.

Een uitgebreide toelichting staat op de website van de VVSG in de rubriek Nieuws (bericht van 7 mei).

.....
Marijke De Lange

Tot 15 september: Nieuwe parken in Vlaanderen gezocht

De Vlaamse parken moeten de prachtige natuur en het unieke erfgoed van Vlaanderen in de kijker zetten. Geïnteresseerde samenwerkingsverbanden tussen lokale overheden, natuurverenigingen, landbouworganisaties en landeigenaars kunnen voor de zoektocht naar vier nieuwe nationale parken en drie nieuwe landschapsparken hun kandidatuur indienen. Daarna start een traject dat moet leiden tot de eigenlijke erkenning van de kandidaat-parken in 2023.

www.natuurenbos.be/vlaamseparken

YOUCA Action Day: een dagje werken voor een betere wereld

Op 21 oktober gaan weer zo'n 15.000 scholieren in Vlaanderen en Brussel aan de slag bij een bedrijf of organisatie. Het loon dat ze die dag verdienen (55 euro), gaat dit jaar naar jongerenprojecten van KIYO in de Filipijnen en Brazilië. Thema is gelijke kansen en non-discriminatie, meer bepaald 'krimpende ruimte', een term die wordt gebruikt om de inperking van rechten van mensen te duiden. Afgelopen jaren hebben er al veel jongeren een dagje meegelopen met een burge-meester of bijvoorbeeld in een openbare bibliotheek gewerkt. Wellicht wil jouw gemeente of stad er dit jaar ook bij zijn.

koerian.verbesselt@youca.be of 0472-23 02 28

Gezocht: duurzame helden

Van 18 tot 25 september organiseert de VVSG voor de vierde maal de Week van de Duurzame Gemeente. Deelnemende gemeenten zetten de VN-doelstellingen voor duurzame ontwikkeling een week lang in de kijker en duiden lokale duurzame helden aan die op hun eigen manier bijdragen aan deze *sustainable development goals*.

Dit jaar geven we extra aandacht aan helden die bijdragen aan de klimaatdoelstellingen. De coronapandemie maakte ons nog meer bewust van de noodzakelijke zorg voor onze planeet, wat zich overal ter wereld uit in toegenomen aandacht voor duurzaam klimaatbeleid. Europa voert zijn Green Deal uit, zowel de Verenigde Staten als China stellen ambitieuze klimaatdoelen, grootmachten als Japan, Zuid-Afrika en Canada verbinden zich ertoe klimaatneutraal te worden en dit najaar zal de langverwachte VN-klimaatop in Glasgow plaatsvinden. Tijdens de Week van de Duurzame Gemeente 2021 willen we een podium geven aan alle klimaathelden in Vlaanderen die vanuit het lokale niveau hun steentje bijdragen aan oplossingen voor de wereldwijde klimaatuitdagingen. Deelnemende gemeenten ontvangen gratis campagnemateriaal van de VVSG (zowel fysiek als digitaal materiaal).

Meer dan 130 gemeenten deden de voorbije jaren al mee, en honderden duurzame helden gaven de duurzameontwikkelingsdoelstellingen al een lokaal gezicht. Schrijf je gemeente vóór 2 juli in via duurzamegemeente.be en grijp de campagne aan om te tonen hoe ook jouw lokale beleid en jouw burgers bijdragen aan een duurzamer samenleving.

Heleen Voeten

www.duurzamegemeente.be voor de campagnehandleiding en filmpjes of internationaal@vvsg.be.

Dit weekend precies 100 jaar geleden konden vrouwen bij ons voor het eerst naar de stembus voor de gemeenteraadsverkiezingen.

@radio1be, Twitter, 25/4

Goed lokaal bestuur is een conditio sine qua non om inclusieve #ontwikkeling mogelijk te maken, en het zijn bij uitstek de steden en gemeenten die daarin een eerstelijnsrol spelen.

@EnabelBelgium, Twitter, 5/5

Regio @leiedal, @Stadgent en regio Mechelen slaan de handen in elkaar om meer dan 3000 particuliere woningen energetisch te renoveren. Mooi voorbeeld van lokale samenwerking voor het klimaat, met steun van o.a. de Europese Investeringsbank.

Minister @BartSomers, Twitter, 29/4

De gemeenteraad van Nijlen verloopt door COVID-19 met open deuren en een sperwer besloot hier misbruik van te maken. Ik ben rechtgestaan en heb de sperwer in een hoekje gedreven en mijn jas erover gegooid. Ik denk niet dat de roofvogel iets heeft overgehouden aan zijn passage op onze gemeenteraad.

Raadslid Leo Verelst in de Gazet van Antwerpen. - 4/5

Ik heb er niets van gevoeld, Björn heeft dat goed gedaan. Ik ben blij dat ik nu gevaccineerd ben. Het is niet omdat ik al eens corona had dat ik niet meer besmet kan raken.

Burgemeester Bart Tommelein kreeg zijn eerste coronaprik van niemand minder dan eerste schepen, Björn Anseeuw. - Het Laatste Nieuws 10/5

Dankzij de vele vrijwilligers, lokale besturen en eerstelijnszones zetten we onze vaccinatiecampagne verder. Bedankt daarvoor. #cijfersvanhoop

Minister @wbeke, Twitter, 7/5

De lokale besturen zijn 2020 zonder veel kleerscheuren doorgekomen omdat ze een buffer hadden en tegelijk konden rekenen op Vlaamse en federale steun. Als die steun wegvalt en er een faillissementen- en werkloosheidsgolf volgt, kunnen de gemeentefinanciën echter toch ontsporen.

VVSG-woordvoerder Nathalie Debast schetst de financiële impact van corona in De Tijd. - 30/4

Nathalie van Baren

Gemeenteraadslid
Antwerpen

Nathalie van Baren, gemeenteraadslid in Antwerpen, kreeg het estafettestokje van de Deinse gemeenteraadsvoorzitter Tess Minnens, om een vragenlijstje à la Proust te beantwoorden. Aan het eind geeft zij het door aan een andere lokale politicus, van een andere partij en ver van Antwerpen.

Wat betekent het gemeenteraadsmandaat voor jou? Het is uiteraard een hele eer om gemeenteraadslid in de mooiste en grootste stad van Vlaanderen te zijn. Dat betekent ook dat je aanspreekbaar moet zijn, en dat je het voorbeeld geeft.

Wat was je eerste politieke daad (in de ruimste betekenis)? Op mijn veertiende verjaardag mocht ik tijdens een volksraadpleging stemmen over de heraanleg van de Grote Markt in Lier. De uitslag was negatief, maar een jaar later werd ze toch heraangelegd. Het resultaat van de stemming werd dus genegeerd. Dat maakte me kwaad en heeft het politieke beest in mij gewekt.

Kom je uit een politiek nest? Nee, wel een geëngageerd en ondernemend nest. Aan moeders en vaders kant hebben we een familiebedrijf en in de iets verdere familie zitten oprichters van verschillende verenigingen.

Wat zie je als je grootste prestatie? Vraag me dat over een paar maanden nog eens, wanneer ik een dochter op de wereld heb gezet. Maar voor nu ben ik zeer tevreden met waar ik sta qua carrière, want mijn opleiding en weg naar de arbeidsmarkt is niet zonder slag of stoot verlopen.

Neem je dit ambt mee naar huis? Door al het thuiswerk en de online avondvergaderingen lijkt er geen scheiding meer te zijn tussen werk en privé. Het zal deugd doen om weer in een andere setting aan politiek te doen.

Heb je vrienden in de politiek? Jazeker, ik heb zelfs een lief in de politiek. Ik vind het belangrijk om na lange vergaderingen te kunnen napraten met een frisse pint. En het is goed dat dat ook kan met mensen van over de partijgrenzen. Na een scherp debat een vriendelijke babbelen slaan houdt politiek menselijk. Minstens even belangrijk is het vrienden buiten de politiek te hebben. Het is ontspannend eens niet over politiek te praten, maar ook gezond en verrijkend om andere perspectieven te horen.

Met wie overleg je het eerst als je een belangrijke politieke beslissing moet nemen? Als het over extra engagement gaat, dan praat ik er ook met mijn partner over, maar inhoudelijke of gevoelige zaken bespreek ik met vrienden of collega's.

Wat vind je zelf je meest uitgesproken positieve eigenschap? Al vroeg werd het er bij mij ingepompt altijd en overal beleefd

en respectvol te zijn, ook wanneer je niet op dezelfde lijn zit.

Welke eigenschap bij jezelf betreur je het meest? De keerzijde van die medaille: ik blijf te lang vriendelijk, ten koste van mezelf. Het geforceerde politieke theater wekt uiteraard meer aandacht, maar als het die wegneemt van het inhoudelijke debat, dan hoeft dat voor mij niet.

Welke eigenschap waardeer je het meest bij een oppositielid? Vooroordelen aan de kant kunnen schuiven. Verder dan politieke kleur kijken. Je moet met iedereen aan tafel kunnen zitten en babbelen. Mensen zijn veel meer dan het bolletje dat ze inkleuren.

Met welke historische figuur identificeer je je het meest? Ik vrees dat ik je daar het antwoord schuldig op moet blijven.

Wie zijn je huidige helden? Iedereen in de zorgsector en ondernemers die creatief zijn omgegaan met deze crisis. Ik kan me niet voorstellen hoe de wereld er zonder hen zou uitzien.

Waar zou je nu het liefste zijn? Rond 16 uur met vrienden op een terras, losse dampende skischoenen, een ondergaand zonnetje, een frisse pint en après-skimuziek uiteraard.

Welk woord of welke zin gebruik je te vaak? Je microfoon staat nog uit.

Wat koester je het meest? Heel cliché, partner, familie en vrienden.

Wat is volgens jou de diepste ellende? Het gebrek aan hoop op beterschap. In een vicieuze cirkel zitten op financieel, emotioneel of gezondheidsvlak en echt geen uitweg meer zien.

Wat is je favoriete bezigheid? Nieuwe plekken ontdekken, zowel in eigen stad als op reis.

Ga je nog af en toe op café in de gemeente? Voor de coronamaatregelen liefst meerdere keren per week. Ik vrees wel dat dat binnenkort door de gezinsuitbreiding moeilijker wordt.

Wat is je motto? Nee heb je, ja kun je krijgen.

Aan wie geef je de estafettestok door? Ellen Goes, schepen van Sociale Zaken en voorzitter van het Bijzonder Comité Sociale Dienst in Zedelgem.

BART LUSKY

Minister van Pensioenen **Karine Lalieux** wil naast een minimumpensioen van 1500 euro voor iedereen met een volledige loopbaan een financieel duurzame financiering van de pensioenen voor statutaire ambtenaren van steden en gemeenten. Als minister van Maatschappelijke Integratie en als voormalig Brussels OCMW-voorzitter besluit ze met een pluim voor alle OCMW's, omdat ze in de moeilijkste coronamaanden op het terrein bleven om de meest kwetsbare mensen in de samenleving te helpen.

'Ik wil resultaat laten zien.'

Karine Lalieux:
'De lokale besturen die zich in de tweede pijler hebben ingeschreven krijgen nu een bonus, betaald door gemeentes die dat niet deden. Dat is op termijn niet houdbaar.'

Voor minister van Pensioenen en Armoedebestrijding Karine Lalieux is het lokale bestuursniveau niet alleen het belangrijkste omdat het zo dicht bij de burgers staat, maar vooral omdat dit het meest pragmatische niveau is. 'In de steden en gemeenten gebeurt het. De lokale besturen zijn de belangrijkste investeerders. Zelf ben ik veertien jaar lid geweest van het college van burgemeester en schepenen in de stad Brussel, ik ken het lokale bestuur heel goed. Het lokale bestuur heeft trouwens nog het vertrouwen van de burgers, dat geldt niet voor de andere echelons.'

Vanuit de federale overheid wil minister Karine Lalieux samenwerken met de Vlaamse, Brusselse en Waalse vereniging van steden en gemeenten en met de regio's. 'Die samenwerking zit ingebakken in de identiteit van onze federale regering. Alleen dan is voor hete hangijzers zoals het pensioendossier een globale oplossing mogelijk en die is nodig.'

Pensioen als Damocles' zwaard

Want minister Karine Lalieux is zich er terdege van bewust dat het dossier van de ambtenarenpensioenen als een zwaard van Damocles boven de steden en gemeenten hangt. 'Dat dossier sleept al te lang aan. Het systeem van de pensioenen van de statutaire

ambtenaren van steden en gemeenten is zowat het enige zichzelf bedruipende pensioensysteem in dit land. Het krijgt zo goed als geen aanvulling van de federale staat, terwijl dat voor andere pensioenen wel het geval is. Dit is voor de steden en gemeenten niet langer houdbaar.'

Samen met de drie verenigingen van steden en gemeenten en met haar departement probeert ze hierop in te grijpen. Ze is blij met haar eerste succes. 'Op mijn voorstel heeft de regering verklaard dat de 121 miljoen euro loonmatigingsbijdrage geïnd door de sociale zekerheid in 2021 overgeheveld wordt naar het gesolidariseerd pensioenfonds. Het werd tevens geactualiseerd naar 126 miljoen euro. Dat bedrag stond niet in het regeerakkoord of in het budget. Nu wel, mede dankzij het lobbywerk van de drie verenigingen van steden en gemeenten. Het samenwerken verloopt niet altijd gemakkelijk, maar het is duidelijk dat het loont. Volgens mij was deze beslissing onmisbaar en het is dus goed nieuws. Ik zal er alles aan doen om deze overheveling ook voor 2022 en de jaren erna te garanderen.'

Tweede pijler bijbetalen

Er zitten nog meer onrechtvaardigheden in het pensioensysteem voor lokale medewerkers. Zo bestaat er sinds 2018 een bonus-

Karine Lalieux:
'Het OCMW is het laatste vangnet en als dat niet functioneert, neemt de armoede nog meer toe. Je ziet trouwens ook hoe de schuldenlast toeneemt. Dat dit verder gaat, moeten we voorkomen en dat kan alleen dankzij een versterking van de OCMW's.'

malus tegenover de gemeenten die zich voor hun contractuele personeelsleden hebben ingeschreven in het tweedepijlersysteem. Karine Lalieux: 'Veel Vlaamse gemeenten hebben dat wel gedaan, ze krijgen hiervoor een financiële ondersteuning. De lokale besturen die zich in de tweede pijler hebben ingeschreven krijgen nu een bonus, betaald door gemeentes die dat niet deden. Dat is op termijn niet houdbaar. Daarom wil ik het systeem veranderen. Ik wil die gemeen-

ten met een tweedepijlersysteem zeker niet sanctioneren, zij namen beslissingen met kennis van zaken, maar ik wil een ander systeem om geen enkele gemeente of stad af te straffen. Je kunt gemeenten die de tweede pijler niet kunnen betalen, toch niet nog extra straffen! Dat is geen kwestie van ideologie maar van capaciteit.'

Omdat zoveel gemeenten echt niet meekunnen, wil minister Lalieux een herziening van de wet-Bacquelaine. Deze hervorming wordt momenteel achter de schermen voorbereid. Karine Lalieux ziet het als haar plicht om geen enkele gemeente te laten vallen. 'Het lokale bestuur biedt een antwoord op wat de burgers nodig hebben. Daarom zal ik in de loop van 2022 een reeks voorstellen op tafel leggen. Daar kan ik nu nog niets van vertellen, want ik hou van discretie. Het is zo'n gevoelige materie dat ik door nu iets aan te kondigen, riskeer dat we geen oplossing bereiken. Ik verkies alleen in de spotlights te staan als ik goede resultaten kan voorleggen. Dat wil ik doen met iedereen die hiermee te maken heeft zodat we samen kunnen landen.' Ze belooft om in september al met de sociale partners de grote lijnen af te kunnen spreken. Maar in afwachting daarvan is alvast 126 miljoen euro geblokkeerd.

Dichter bijeen

Minister Lalieux weet dat veel statutaire ambtenaren bang zijn van een pensioenhervorming. Hen wil ze garanderen dat er niet aan de verworven rechten wordt geraakt. 'Integendeel, ik wil de systemen dichter bij elkaar brengen. Ik wil harmoniseren, niet naar beneden, maar naar het betere niveau. Statutairen in ons land hebben een waardig pensioen. Daarom wil ik dat wie een volledige carrière achter de rug heeft, recht heeft op het minimumpensioen van 1500 euro. Hiervoor wil ik niet het pensioen van iemand anders verminderen. Ik wil de statutairen verzekeren dat hun regime stand zal houden. Onze hervorming is er eentje naar boven, niet naar beneden.' Minister Lalieux maakt zich sterk dat ze de verschillen tussen de stelsels kan opheffen zonder de verworven rechten van sommige groepen te verminderen. 'Het pensioen van de statutairen was goed, het blijft goed. Voor de contractanten willen we de tweede pijler veralgemenen, net zoals voor alle werknemers in de privésector. De financiële duurzaamheid van het gesolidariseerd pensioenfonds is dé uitdaging. Hoe we de gemeenten verder ondersteunen in die tweede pijler wordt het onderwerp van de komende onderhandelingen.'

Een pluim voor de OCMW's

Als we het over het maatschappelijk werk hebben, klaart haar gezicht helemaal op. 'Ik wil alle maatschappelijk werkers in de OCMW's bedanken, omdat zij altijd aan het werk zijn gebleven. Zelfs in die eerste zo onzekere coronaperiode toen niemand wist wat er ons boven het hoofd hing, bleven zij zich inzetten voor de meest kwetsbare mensen in de samenleving. Ze hebben geweldig werk verricht.'

Het personeel van de horeca, veel kmo's, de complete culturele en evenementensector ging in tijdelijke werkloosheid. De vakbonden en de Hulpkas voor Werkloosheidsuitkerin-

gen konden deze toevloed van werk niet aan, waardoor de OCMW's voorschotten moesten betalen zodat de maatschappelijk werkers in de OCMW's nog meer werk kregen. 'De verenigingen van OCMW's hebben me hiervoor terecht op de vingers getikt. Uiteraard kreeg ik dat niet van de ene op de andere dag geregeld, maar we hebben toch extra ondersteuning gevonden voor al dat extra werk dat het personeel van de OCMW's moest verrichten. In de 115 miljoen euro extra zat de aanvullende steun voor mensen die door de crisis hun telefoon- of energiefacturen niet konden betalen of een laptop moesten kopen voor de studerende kinderen. Er was ook 20 miljoen in opgenomen om nieuwe maatschappelijk werkers aan te werven en het personeel extra te ondersteunen.'

Daarnaast maakte ze geld vrij, met het zoom18-25-pakket, om jongeren te ondersteunen die hun studentenjob verloren én om een hoger leefloon te betalen. 'Ik zeg altijd: "Als een maatschappelijk werker ziek is, worden de meest kwetsbaren in de zak gezet." Het OCMW is het laatste vangnet en als dat niet functioneert, neemt de

armoede nog meer toe. Je ziet trouwens ook hoe de schuldenlast toeneemt. Dat dit verder gaat, moeten we voorkomen en dat kan alleen dankzij een versterking van de OCMW's,' zegt minister Karine Lalleux die zichzelf een vrouw van het terrein noemt en daarom onder andere een taskforce 'kwetsbare groepen' heeft opgericht. 'Dat zijn mensen op het terrein die de kwetsbare groepen moeten detecteren. Daarvoor maakten we 75 miljoen euro vrij.' Ze is vastbesloten de strijd aan te gaan met de armoede. 'Over een aantal weken leg ik het vierde plan tegen armoede op de tafel van de regering. Een ambitieus plan, want naast de relance wil ik een sociale relance voor de meest kwetsbare mensen zodat we investeren in jongeren, eenoudergezinnen en werkende armen.' ■

MARLIES VAN BOUWEL IS HOOFDREDACTEUR VAN LOKAAL

"Is de wetgeving overheidsopdrachten van toepassing wanneer er op een onroerend goed van de gemeente zakelijke rechten (bv. erfpacht) worden verstrekt aan derden met het oog op de ontwikkeling ervan?"

GSJ advocaten deelt haar kennis

Reeds meer dan 35 jaar is GSJ de **juridische partner van steden en gemeenten** en is het kantoor bijzonder geplaatst om ook uw bestuur bij complexe aangelegenheden bij te staan.

Achter elk dossier dat GSJ behandelt, staat een team van **55 gespecialiseerde advocaten.**

Neem contact met ons op via **+32 (0)3 232 50 60 of info@gsj.be**. Wij helpen u graag verder.

Borsbeeksebrug 36 bus 9, 2600 Antwerpen • T +32 (0)3 232 50 60 • info@gsj.be • www.GSJ.be

Nieuwe kijk op solliciteren

Op 29 april viel het Zorgbedrijf Meetjesland in de prijzen. Tijdens de achtste editie 'Zorgwerkgever van het jaar' ging het met de hoofdprijs lopen. Toch is het pas opgericht in 2018. Het is actief in de regio's Maldegem, Evergem en Deinze, telt vijf woonzorgcentra, 168 assistentiewoningen en een dagopvang voor senioren, maar ook een thuiszorgdienst met gezinszorg, een dienstencheque-onderneming en warme maaltijden aan huis. De afgelopen jaren investeerde het Zorgbedrijf Meetjesland in zijn personeelsbeleid. De prijs is dan ook een terechte bekroning van het geleverde werk.

'Hoe vinden we nieuwe medewerkers? Zullen we een vacature lanceren op een grote jobwebsite of op de achterkant van de lijnbus?' Dit waren de eerste ideeën binnen het Zorgbedrijf Meetjesland om zorgpersoneel aan te trekken. Tot Nathalie Thienpont startte als HRM-directeur. Zij zocht uit hoe de organisatie als werkgever op een andere manier kan opvallen. 'We zijn wel een zorgbedrijf, maar we zijn niet zo groot. Voor acties zoals een campagne op de lijnbus zijn we te klein en daardoor trekken we dan verkeerde profielen aan. Dat kost de organisatie veel geld en tijd, maar wat brengt het op?'

Intern beginnen is extern winnen

Bij de start van het Zorgbedrijf ging de aandacht van de HR-dienst noodgedwongen eerst naar de harde HR zoals de personeelsadministratie. Dat legde de stevige basis waarop ze nu verder bouwen aan het HR-beleid, waaronder de pijler werving en selectie.

'Het eerste jaar leidden we zowel de personeelsdienst als de leidinggevendenden op om competentiegerichte interviews af te nemen. Want de perfecte kandidaat met het cv dat aan al onze verwachtingen voldoet, meldt zich niet meer aan. Hoe kunnen we meer mensgericht interviewen om die medewerkers over te houden die aansluiten bij onze eigen waarden? Want in hen willen we investeren en hen willen we opleiden,' zegt Nathalie Thienpont. 'Ons motto is nu: attitude vóór kennis. Kennis kunnen we bijscholen en zo kijken we naar elke functie. Op termijn willen we zelfs de nieuwe medewerkers het eerste jaar een uitgebreide opleiding aanbieden om hen bij te scholen. Tegelijkertijd investeren we ook in onze leidinggevendenden. Met coachende leiders willen we de communicatie met nieuwe medewerkers en de integratie in de teams vlotter doen verlopen.'

Ook de organisatie van een sollicitatieprocedure vroeg nog om verbetering.

Door de juiste software aan te kopen verlopen sollicitatieprocedures nu volledig automatisch. De vele Excel-bestandjes en mappen vol sollicitatiebrieven zijn hier verleden tijd. Omdat ze minder administratieve opvolging hebben, krijgen de HR-medewerkers tijd vrij om met de juiste zaken bezig zijn: gesprekken met kandidaten of medewerkers. Want eenmaal aangenomen, krijgt elke medewerker één aanspreekpunt dat de hele loopbaan lang het personeelsdossier opvolgt. Het Zorgbedrijf bouwt ook netwerken uit met scholen. Zo organiseerde het onlangs een sollicitatietraining voor de richtingen zorg samen met een school uit de regio. Die contacten zijn een belangrijke bron voor potentiële nieuwe medewerkers.

Dit hele veranderproces binnen de HR vergt natuurlijk middelen. Maar alle huidige investeringen zijn goedkoper dan de dure advertenties in de krant. Bovendien verander je structureel iets binnen je organisatie. Het is belangrijk

Nathalie Thienpont:

'Op termijn willen we medewerkers het eerste jaar een uitgebreide opleiding aanbieden. Tegelijkertijd investeren we ook in onze leidinggevendenden. Met coachende leiders willen we de communicatie met nieuwe medewerkers en de integratie in de teams vlotter doen verlopen.'

De medewerkers van het Zorgbedrijf Meetjesland zijn de ambassadeurs van het HR-beleid. Wie nieuwe collega's aanbrengt, krijgt dan ook een bloemetje en een bedankje in de interne nieuwsbrief.

om hier voldoende tijd voor te nemen. Want iets wijzigen bij de HR heeft gevolgen voor iedereen. Dus investeren om draagvlak te creëren, netwerken te ontwikkelen en overall inspiratie op te doen, dat is de boodschap. Maar ook durven kijken naar wat je doet. 'In de loop van dit proces vroegen we ons bij elke stap af waarom we hem zetten. We hebben ook het effect van onze acties in kaart gebracht. Zo vroegen we de sollicitanten hoe ze bij ons terechtgekomen waren en wat ze van het sollicitatieproces vonden, ook al waren ze uiteindelijk niet geselecteerd. Want we vinden het belangrijk dat sollicitanten een goed gevoel overhouden aan de procedure en zich later opnieuw kandidaat stellen bij een volgende vacature,' zegt Nathalie Thienpont.

Mobiel solliciteren

Na de interne reorganisatie is het even belangrijk om de blik naar buiten te richten. 'Waar zitten dan die medewerkers die we willen aantrekken? En hoe solliciteren ze? Gezien de schaarste op de arbeidsmarkt zitten onze sollicitanten meestal niet zonder werk. Dus veel tijd om een intensieve sollicitatieprocedure te doorlopen hebben ze vaak niet. Met dat punt in ons achterhoofd sleutelden we aan onze procedure,' vertelt Nathalie Thienpont. 'Als organisatie opteren we voor "waardegedreven solliciteren". Voor dat sollicitanten hun kandidatuur kunnen indienen, moeten ze letterlijk door de waarden van onze organisatie

via onze website. Door deze uitgebreid toe te lichten kunnen sollicitanten zelf aanvoelen of het Zorgbedrijf Meetjesland iets voor hen zou kunnen zijn.' Wie de klik voelt, kan dan gemakkelijk online solliciteren. Zo goed als iedereen heeft vandaag wel een smartphone, dus gaat via de smartphone solliciteren gemakkelijk. Zeker voor logistieke functies krijgt het Zorgbedrijf op die manier vlot sollicitaties binnen. Zo weinig mogelijk drempels inbouwen in het sollicitatieproces, dat is de bedoeling. 'Daarom verwachten we bij logistieke functies, schoonmaakkrachten of verzorgenden geen motivatiebrief meer. Een cv vragen we pas na aanwerving om de relevante anciënniteit te bepalen. Want net een motivatiebrief of cv schrijven is voor deze doelgroep vaak een heuse opgave. Ofwel krijg je dan een standaardbrief toegestuurd ofwel haken sollicitanten af. We zetten dan liever in op een uitgebreid sollicitatiegesprek. Want tijdens dit gesprek voelen we veel meer of er een match is met onze organisatie dan op papier.' Voor deze wervingsacties beperkt het Zorgbedrijf Meetjesland zich vooral tot regionale acties. Nathalie Thienpont: 'Zo proberen we via sociale media ons interne verhaal in beeld te brengen, gekoppeld aan onze waarden. Omdat we echt op zoek gaan naar iemand die bij ons past, vragen we onze eigen medewerkers om ambassadeur te zijn. Zij kunnen de vacatures delen en bekend maken binnen hun

eigen netwerk. Zo startten al heel wat nieuwe medewerkers die aangebracht waren door ons personeel. We stellen hier als organisatie geen grote middelen tegenover, zoals in sommige andere sectoren. Want een nieuwe collega aanbrengen, dat moet van binnenuit komen. Maar met een bloemetje en berichtje in de interne nieuwsbrief bedanken we graag onze eigen Meetjes' ambassadeurs.'

Volgende uitdagingen

HR-beleid is natuurlijk nooit af. Telkens zijn er nieuwe kansen of uitdagingen. Dat is ook zo voor Nathalie Thienpont. 'We willen een nog aantrekkelijker werkgever worden. Daarom bekijken we de mogelijkheden om combinatiejobs uit te werken tussen onze thuiszorgdiensten en de woonzorgcentra. Tijdens de coronacrisis werkten een aantal verzorgenden al frequent mee in het woonzorgcentrum. Beide werkplekken ervoeren dit als pluspunt en voor sommige medewerkers is deze combinatie verrijkend. We willen nu als organisatie bekijken hoe we medewerkers kunnen opleiden om in beide diensten aan de slag te gaan. Daarnaast willen we ook afstappen van het hokjesdenken in functies, bijvoorbeeld jij bent een logistiek medewerker en beperkt je tot logistieke taken. We willen medewerkers laten groeien, want ook logistieke medewerkers hebben een visie op zorg.' ■

JOKE VANDEWALLE IS VVSG-STAFMEDEWERKER THUISZORG

Voorsprong in communicatie met WhatsApp en chatbot

Het Nederlandse Goes presenteert zichzelf als een gemeente met een sterke blik op de toekomst die nieuwe communicatiekanalen omarmt. Nu hebben ze WhatsApp en een chatbot in gebruik genomen. Volgens Rutger den Toom, beleidsadviseur dienstverlening, heeft dat grote voordelen. *Lokaal* las de voorstelling op de website en vatte de informatie samen.

De gemeente Goes is een van de eerste Nederlandse gemeenten die gebruik maken van de WhatsApp Business API. Een historische gemeente met een vooruitstrevend beleid, een ondernemende geest en een sterke blik op de toekomst, zo presenteert ze zichzelf. Nu kunnen inwoners via WhatsApp op een laagdrempelige, snelle, gemakkelijke en persoonlijke manier contact opnemen met hun gemeente. Om te beginnen bereik je met WhatsApp vanzelf heel veel mensen.

Jong en oud, 'iedereen' gebruikt het. Doordat veel commerciële organisaties er al lang gebruik van maken, zijn mensen het inmiddels ook wel gewend om het te gebruiken als kanaal om contact op te nemen met organisaties. Zelfs ouderen die minder goed kunnen omgaan met nieuwe technologieën, lijken wel bekend te zijn met het gebruik van WhatsApp. Dat geldt volgens Rutger den Toom ook voor mensen met een verstandelijke beperking. 'Een correcte e-mail opstellen kan voor deze doelgroep uitdagender

zijn dan een simpele app sturen. Omdat de drempel om contact op te nemen met de gemeente laag moet zijn, is WhatsApp een zeer geschikt communicatiekanaal voor deze specifieke doelgroep. Het is simpel in gebruik en vanuit onze kant ook heel makkelijk te managen.'

Nog een voordeel van WhatsApp is dat je er ook heel gemakkelijk foto's mee kunt delen. Het bestuur van Goes ontvangt dan ook dagelijks foto's. Bijvoorbeeld van mensen die de poep van hun hond niet opruimen of van fout geparkeerde auto's. 'Het is een kleine moeite om in WhatsApp de chat met de gemeente op te zoeken en een melding te maken met een foto en korte begeleidende tekst,' zegt een getuige op de website.

Snelle antwoorden

Volgens Rutger den Toom past de WhatsApp Business Solution prima in de workflow van de klantencontactmedewerkers. 'Wij communiceren dat we altijd binnen 24 uur op het bericht reageren. Intern proberen we er tijdens kantooruren zelfs niet langer dan een uur overheen te laten

gaan. Dit gaat over het algemeen goed. In vergelijking met e-mail kun je op WhatsApp veel sneller antwoord verwachten.' Hoe komt dat? 'De lengte van de berichten en het type vragen speelt een rol, maar vooral ook het feit dat we e-mails officieel moeten inboeken in ons zaakstelsel. Het informele karakter van WhatsApp draagt bij aan de snelle afhandeltijd.' 'Soms is een snelle afhandeltijd cruciaal. Wij kregen bijvoorbeeld eens een foto opgestuurd van een vrachtwagen die structureel om drie uur 's nachts aan het laden en lossen was. De volgende ochtend konden we snel schakelen en actie ondernemen. Als dit via e-mail was binnengekomen, hadden we hier niet zo snel op kunnen anticiperen.'

Uiteraard streeft de gemeente Goes ernaar om elke burger zo snel mogelijk te helpen. Sommige vragen zoals crisisrespons, vergunningen, afspraken, gemeentelijke diensten en toerisme zijn uitstekend geschikt voor het WhatsApp-kanaal en kunnen snel worden afgehandeld. Andere moeten vanwege bijvoorbeeld het formele karakter worden ingeboekt via het zaakstelsel. Dan heeft WhatsApp een strikte verwijfsfunctie. Inwoners worden dan snel en efficiënt naar het juiste kanaal gestuurd.

Bijvoorbeeld: Een inwoner wil graag een bouwvergunning aanvragen. Als deze vraag via WhatsApp binnekomt, verwijst het klantencontactcentrum door naar het juiste kanaal. Aan een bouwvergunning zitten namelijk juridische gevolgen. Alle archiefwaardige berichten, waar wellicht ook betalingsplicht aan verbonden zit, horen niet thuis op WhatsApp.

Persoonlijk contact

Via WhatsApp krijgen inwoners persoonlijk antwoord van een klantencontactmedewerker. Dit wordt enorm

Zes maanden experimenteren en veel leren

Het voorbeeld van Goes is inspirerend. Om ook Vlaamse besturen op weg te helpen naar zulke laagdrempelige digitale dienstverlening organiseert Socialemediaburo in samenwerking met de VVSG een voordelig groepsaanbod. Inschrijven kan tot eind augustus.

Je leert er samen met de andere deelnemende organisaties werken met de webcare-module van OBI4wan (OBI Engage), uitgebreid met de WhatsApp Business API. Je kunt zes maanden met alle webcare- en WhatsApp-functionaliteiten experimenteren. Je betaalt niet voor functionaliteiten van de tool OBI4wan die je (nog) niet gebruikt.

Start op 14 september met twee uur online opleiding samen met andere deelnemers.

Alle informatie en inschrijvingen bij Nadja Desmet via nadja@socialemediaburo.be

op prijs gesteld. Inwoners hebben behoefte aan menselijk contact en dat heb je niet als bijvoorbeeld een systeem je melding automatisch afhandelt. 'Inwoners willen van ons horen dat we iemand op de situatie afsturen of een melding in behandeling nemen.' De inwoners worden getutoyeerd en waar mogelijk wordt er gespiegeld aan het taalgebruik, zodat het gesprek via WhatsApp natuurlijk en persoonlijk aanvoelt, uiteraard binnen de professionele grenzen. 'Zo hopen we ook de drempel voor de burger te verlagen en het vertrouwen te wekken. Gemeenten worden vaak als bureaucratisch en formeel gezien. Wij willen graag de afstand tussen de gemeente en de inwoners verkleinen. Door een menselijke toon aan te houden hopen wij dat mensen het gesprek op open en eerlijke wijze willen voeren. Ze moeten niet het idee krijgen dat wij direct een procedure opstarten.'

Hoe zit het technisch?

De gemeente Goes beheert de WhatsApp-berichten binnen de online omgeving van OBI Engage. 'Met OBI Engage kunnen wij WhatsApp en de andere socialmediakanalen beheren vanuit één online omgeving,' legt een medewerker uit. 'Klantencontactmedewerkers kunnen door de eenvoudige opbouw van OBI Engage snel antwoord geven op de vragen die via diverse kanalen binnenkomen. En het systeem logt duidelijk wie wat wanneer gestuurd heeft. Door het gemak van OBI Engage kunnen wij ons optimaal toeleggen op onze kerntaak,

namelijk inwoners en ondernemers helpen met hun overheidszaken.'

Chatten met Guus

Met de inzet van de WhatsApp Business Solution heeft de gemeente Goes al een grote stap gezet in het verbeteren van het klantencontact. Om ook buiten de openingstijden beschikbaar te zijn en uiteindelijk de druk op andere kanalen te verlichten voert de gemeente nu ook nog een chatbot in. Guus heet het ding, en het klantcontactcentrum van gemeente Goes is nog volop met de ontwikkeling ervan bezig. De chatbot is onlangs live gegaan, maar moet nog veel leren. De gemeente vermeldt daarom in de chat dat Guus nog in opleiding is. 'Dit is een stukje verwachtingsmanagement. We willen niet dat mensen teleurgesteld en gefrustreerd raken als hun vragen niet volledig beantwoord kunnen worden.'

De bot heeft nu nog voornamelijk een verwijfsfunctie. Heb je vragen over afval? Is de container bijvoorbeeld niet geleegd? Of zie je de laatste tijd op een bepaalde locatie veel zwerfafval? Guus verwijst je naar de juiste plek om de melding te maken.

'Uiteindelijk zou het mooi zijn als de chatbot ook volledige processen kan afhandelen. Een verhuizing doorgeven? De chatbot helpt je van a tot z. Dat zou toch fantastisch zijn?' ■

MARLEEN CAPELLE IS REDACTEUR VAN LOKAAL EN VATTE VOOR DIT ARTIKEL DE INFORMATIE SAMEN VAN [HTTPS://WWW.OBI4WAN.COM/NL/SUCCESVERHALEN/](https://www.obl4wan.com/nl/succesverhalen/) GEMEENTE-GOES

Bart Nobels

Politiek parcours

Na mijn eerste gemeenteraadsverkiezingen in 2000 werd ik meteen schepen in Zemst, later OCMW-voorzitter maar dat lag me niet en ik nam ontslag in 2013. In 2018 bleef CD&V de grootste partij, maar we belandden toch op de oppositiebanken. Niet prettig, maar het behoort tot de mogelijkheden en de spelregels. Na twee jaar oppositie hebben we onze draai gevonden. Onze ploeggeest is goed, we hebben inhoudelijk sterke mandatarissen en we zitten te popelen om na corona weer onder de mensen te komen.

Onvoldoende informatie

Ik krijg vooral veel informatie van inwoners die ons zijn blijven steunen. De notulen van het college beperken zich tot het strikt noodzakelijke en veel vragen tot inzage worden geweigerd, omdat de meeste dossiers volgens de meerderheid 'niet afgewerkt' zijn.

Vooraf een verhaal van mensen

Zemst is een aangename gemeente. De inhoudelijke verschillen tussen de lokale partijen zijn niet zo groot. Het is zoals altijd vooral een verhaal van mensen. We streven allemaal hetzelfde doel na: het beste voor Zemst. De grootste uitdaging is dan ook om het samen zo aangenaam, landelijk, verkeersveilig en kindvriendelijk te houden.

BESTE REALISATIE

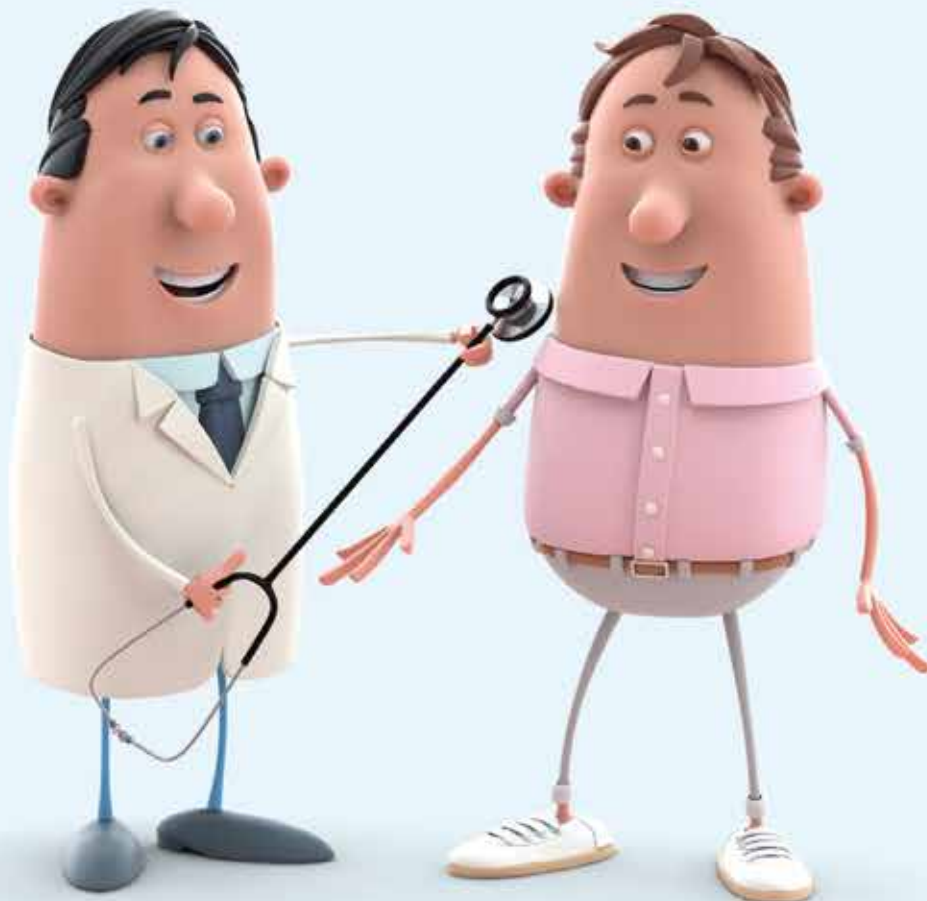
Politiek is een ploegsport. Zoals in de stedenband met een gemeente in Senegal, waarmee we al meer dan tien jaar aan 'gemeentehuis-ervaringsuitwisseling' doen. Elk jaar komt het vierde leerjaar interactief het gemeentehuis bezoeken. We hebben een evenementengids. Ons mobiliteitsplan kreeg hoofdzakelijk inhoud dankzij de verkeersadviesraad met geïnteresseerde inwoners. Zemst heeft meer fietspaden dan een gemiddelde Vlaamse gemeente.

Het is mijn droom om op korte termijn meer betrokken te worden bij thema's die me interesseren zoals mobiliteit en onderwijs. De voorzitter van de gemeenteraad is op dat vlak van goede wil, maar het blijft afwachten of de meerderheid hem daarin volgt.

Ethias HospiFlex

De hospitalisatieverzekering op maat voor uw medewerkers.

De flexibele hospitalisatieverzekering die al bijna 800.000 Belgen heeft overtuigd.

Met **Ethias HospiFlex** zorgt u voor de gemoedsrust van uw medewerkers, met een **uitgebreide dekking** die aangepast is aan hun behoeften. Ethias HospiFlex dekt de medische kosten die verband houden met een ziekenhuisopname (voor, tijdens en na), alsook de medische kosten gelinkt aan 32 ernstige ziektes en dit zonder tijdsbeperking en zonder dat een ziekenhuisopname vereist is. De medische kosten gelinkt aan alcoholisme, verslaving of overdreven gebruik van geneesmiddelen zijn niet gedekt.

Dankzij heel wat **onlinetools** – zoals **AssurCard**, **AssurPharma** en onze **Klantenzone** – beheren uw medewerkers hun verzekering snel, eenvoudig en in alle veiligheid.

Meer info: ethias.be/hospiflex.

Vraag gratis een offerte, de infofiche of de algemene voorwaarden via **011 28 20 81** of publiekesector@ethias.be.

De verzekering Ethias HospiFlex is een Hospitalisatieverzekering onderworpen aan het Belgisch recht. Het is een jaarcontract dat elk jaar stilzwijgend wordt verlengd, tenzij het ten minste 3 maanden voor de vervalddag wordt opgezegd. Bent u niet tevreden? U kunt een brief sturen naar Ethias, rue des Croisiers, 24 te 4000 Luik, of mailen naar klachtenbeheer@ethias.be. Bij betwisting kunt u een klachtenbrief sturen naar de Ombudsman van de Verzekeringen (www.ombudsman.as), de Meeûsquare 35 te 1000 Brussel.

ethias
glimlach verzekerd

Regio's tegen verrommeling

Met de regiovorming hoopt de Vlaamse regering een einde te maken aan de verrommeling van het bestuurlijke landschap, zeg maar de samenwerkingsverbanden die kriskras door elkaar lopen. Maar veel gemeenten ervaren de stad ook als slokop.

Tijdens de VVSG-ronde van Vlaanderen zetten per provincie twee burgemeesters hun visie over de regiovorming in het inleidende debat uiteen. *Lokaal* luisterde naar de mening van Christof Dejaegher uit Poperinge, Bart Tommelein uit Oostende, André Van de Vyver uit Zwijndrecht en Elsie Sierens uit Destelbergen.

De vier burgemeesters zijn het erover eens dat er wel degelijk sprake is van bestuurlijke verrommeling en dat die beter wordt weggewerkt. Volgens Christof Dejaegher klaagden de lokale besturen deze verrommeling al veel langer aan, vooral dan alle structuren die vanuit de Vlaamse instellingen gecreëerd werden, niet zozeer de organisch gegroeide samenwerkingsvormen. 'Maar als het een stuk eenvoudiger wordt, dan is het een succes,' zegt hij. Voor Bart Tommelein moet vooral de eigenheid van gemeenten gegarandeerd blijven, en het wederzijds respect tussen de landelijke gemeenten en de steden. 'Geen enkele stad leeft op een eiland.'

Elsie Sierens hoopt op een vermindering van het aantal mandaten en intercommunale werkingen en samenwerkingsverbanden. 'Ik kan die administratie niet bijhouden. Het mag goedkoper worden en een pak efficiënter zijn.' Ook André Van de Vyver is voorstander om die verrommeling weg te werken. 'We leven in een land van verrommeling, denk maar aan het aantal ministers en parlementen. Van verrommeling gesproken!'

Op zoek naar de logica

Dat Zwijndrecht bij de regio Antwerpen is ingedeeld, vindt burgemeester André Van de Vyver daarentegen aberrant: '75 procent van onze samenwerkingsverbanden zijn met de regio Waasland en die verbanden werken goed. Behalve geografisch maakt Zwijndrecht ook historisch deel uit van het Waasland. Wij hebben natuurlijk ook samenwerkingsverbanden met de Antwerpse regio maar die zijn vooral bepaald door de provinciegrens of door het gerechtelijk arrondissement. Wij vragen dus om tot de regio Waas-

land te horen. We hebben hierover een gesprek gehad met het kabinet van minister Somers maar dat was spijtig genoeg een dovemansgesprek zonder gehoor voor onze bezorgdheden. Toch zijn er genoeg goede argumenten om

André Van de Vyver: 'Behalve geografisch maakt Zwijndrecht ook historisch deel uit van het Waasland.'

Maar wat we nu horen is dat als we echt bij het Waasland willen horen, we faciliteiten en subsidiëring zullen mislopen.'

de keuze voor het Waasland te staven. We worden daarin trouwens volop gesteund door de gouverneur van Oost-Vlaanderen en door de negen andere Wase burgemeesters. Maar wat we nu horen is dat als we echt bij het Waasland willen horen, we faciliteiten en subsidiëring zullen mislopen. Volgens minister Somers moet de regiovorming van onderuit groeien, dat is een positieve instelling, maar onze stem wordt niet gehoord.'

Dat Destelbergen tot de regio Gent behoort, is voor burgemeester Elsie Sierens een logische beslissing. 'Als randgemeente van Gent zijn we ook verbonden met Gent, van de middelbare scholen tot de bedrijven. Alleen was de timing erg strak en viel het hele proces ongelukkig, midden in de pandemie. We moesten snel schakelen en konden gelukkig terugvallen op de VVSG.'

Voor Bart Tommelein is de regio Oostende wel van onderuit gegroeid. 'We

VRT-journaliste Fatma Taspinar is klaar om in Destelbergen met de burgemeesters Elsie Sierens en André Van de Vyver over de regiovorming te praten.

KATRIEN COROTIS

Bart Tommelein:
'We hebben in West-Vlaanderen

nu vijf regio's en die zullen voortaan nog duidelijker samenwerken, nu de Vlaamse overheid en de provincie de structuren nog zullen vereenvoudigen.'

hebben in West-Vlaanderen nu vijf regio's en die zullen voortaan nog duidelijker samenwerken, nu de Vlaamse overheid en de provincie de structuren nog zullen vereenvoudigen. De facto is er al een goede samenwerking.' De burgemeester van Oostende ziet vooral veel mooie kansen, in de buurgemeenten is er meer open ruimte dan in de stad, voor het vliegveld bijvoorbeeld.

Christof Dejaegher is als West-Vlaming niet onverdeeld gelukkig. 'Het is bovendien niet van onderuit gegroeid. Limburg wilde als provincie samen door het leven gaan, en in West-Vlaanderen wilden veertig gemeenten van de 64 dat ook. Als regio werken we in de Westhoek al bijna veertig jaar samen. Geografisch zijn we aaneengesloten, we kennen dezelfde problemen zoals financiële draagkracht en landelijkheid.'

Samen voor cultuur en welzijn

Voor de burgemeester van Poperinge zijn er veel voorbeelden van goede samenwerking die de gemeenten overstijgen, hij denkt daarbij aan taxichques of uitpassen, maar ook aan het inspelen op onroerendfgoedontwikkeling waarvoor via intergemeentelijke samenwerking specialisten in dienst genomen kunnen worden. 'Een samenwerkingsproject verloopt ideaal als iedereen erbij wint, niet als de ene gemeente aan de andere moet toegeven. Op het vlak van mobiliteit, bedrijventerreinen en woonontwikkeling blijft het ieder bestuur op zich. Ik ben zeker

niet tegen regiovorming, maar vrees dat wat nu op tafel ligt niet het juiste antwoord biedt op de problemen. Het wordt nog complexer.'

Ook André Van de Vyver heeft goede ervaringen met samenwerkingsverbanden, zoals met Zorgpunt Waasland. 'Dat is een samenwerkingsverband van vier gemeenten met twaalf woonzorgcentra, het is onze eerstelijnszone, maar ook voor cultuur en sport werken we al jaren samen. Ik hoor Bart Somers altijd zeggen dat er uitzonderingen mogelijk zijn, maar als je 75 procent

Christof Dejaegher:
'Een samenwerkingsproject verloopt ideaal als iedereen erbij wint, niet als de ene gemeente aan de andere moet toegeven.'

uitzonderingen moet vragen, dan is dat onlogisch. Natuurlijk kijken we ook naar Antwerpen, het heeft voordelen om vlak bij een stad gesitueerd te zijn, kinderen volgen onderwijs in Antwerpen, Beveren en Sint-Niklaas. We maken gebruik van culturaanbod in Antwerpen. Er is zeker een band met Antwerpen. Maar op bestuurlijk vlak is de samenwerking met het Waasland veel belangrijker en vooral ook veel logischer.'

De stadsparking

Antwerpen-Linkeroever hoorde een eeuw geleden nog bij Zwijndrecht, maar het werd toen bij de stad aangehecht. 'Nu zijn we bang dat we helemaal worden opgeslokt, we maken nu al deel uit van de parking. Dat is letterlijk zo,' zegt burgemeester André Van de Vyver. Mobiliteitsaspecten zijn voor Elsie Sierens juist belangrijk om in deze nieuwe regio aan te kunnen kaarten: 'Het is heel goed dat er veel gemeenten zoals Destelbergen zijn rond Gent.

Wij zijn de Davidjes. Wij grenzen aan Gent. Hun maatregelen geven ons de neveneffecten, zoals op het vlak van de parkeerproblematiek. Dankzij de regiovorming hopen we samen naar oplossingen te zoeken, met de andere kleinere gemeenten. Mobiliteit stopt niet aan een grens, als Gent straten knipt, heeft dat invloed op onze bedrijven en worden we geconfronteerd met een mobiliteitsproblematiek. Nu al hebben we ons met drie randgemeenten gebundeld rond het brokkelviaduct en vragen we ervoor te zorgen dat de drukte van een Europese snelweg niet wordt afgewenteld op de R4.'

Voor Christof Dejaegher is de stad het addertje onder het gras. 'Op termijn zijn stadsregio's het doel en gaan de kleine gemeenten op in de stad. Maar onze regio telt geen stad.' Voor Bart Tommelein blijft samenwerking met zestig gemeenten te ingewikkeld. Toch sluit hij samenwerking met andere regio's niet uit. 'Dat gebeurt nu al, onze hulpverleningszone is samen met Brugge, ook de ziekenhuizen kennen een groter netwerk. Onderling kun-

Elsie Sierens:
'Dankzij de regiovorming hopen we samen

naar oplossingen te zoeken, met de andere kleinere gemeenten.'

nen de regio's uiteraard samenwerken. Maar over de gehele lijn is er weinig affiniteit tussen pakweg Oostende en Avelgem.' Hij is zeker geen voorstander van een aparte bestuurslaag. 'We moeten samenwerken in overleg, altijd zoeken naar win-win. En de middelen krijgen om de hindernissen te overwinnen. Daarnaast moeten we als stad ook naar ons zelf kijken: hoe kunnen we onze werking verbeteren?' ■

MARLIES VAN BOUWEL IS HOOFDREDACTEUR VAN LOKAAL

De Stad Lier over het eerste jaar met JCC-Betalen

Sinds begin 2020 maakt de stad Lier gebruik van het kassasysteem JCC-Betalen. Inmiddels zijn er 12.000 betalingen verwerkt via het kassasysteem. Merijn van Hoof, teamcoördinator dienstverlening, kijkt terug op het eerste jaar.

Gebruik op meerdere locaties

De applicatie wordt niet alleen ingezet in het Stadskantoor, maar ook bij andere diensten van de stad. Merijn: "We gebruiken JCC-Betalen aan de onthaalbalie en loketten van het stadskantoor, in het gemeentehuis in deelgemeente Koningshooikt, bij de jeugddienst en in het afscheidscentrum op de begraafplaats".

Sturen op bancontact

De inwoners van de stad Lier hebben de keuze om te betalen met cash of bancontact. Elk loket is uitgerust met een bancontactautomaat. Merijn: "We proberen daarbij altijd te sturen op het betalen met bancontact. Dit doen we bijvoorbeeld via de brieven of aan het loket als de klant een groter bedrag wil afrekenen".

Gebruiksvriendelijkheid valt op

Vergeleken met de vorige applicatie valt vooral de gebruiksvriendelijkheid op. Merijn: "Alles in JCC-Betalen is vlot in te stellen. Als beheerder kun je snel producten aanmaken en wijzigen.

Voor de medewerkers die er dagelijks mee werken, is de applicatie zeer gebruiksvriendelijk. In een paar klikken is een product afgerekend".

De overstap naar JCC-Betalen

De stad Lier maakte gebruik van kassasoftware van een andere leverancier. Merijn van Hoof: "De applicatie was verouderd. Bij de leverancier waren er geen plannen om deze te updaten. Toen we overschakelden naar een boekhoudpakket van een andere leverancier, was het hét uitgelezen moment om te kijken naar andere kassasoftware".

Andere applicaties al in huis

De stad Lier maakt al enige tijd gebruik van JCC-Klantgeleiding, JCC-Afspraken en JCC-Personeelsplanning. Een overstap naar het kassasysteem JCC-Betalen lag dan ook voor de hand. Merijn: "Aangezien we de andere applicaties al in gebruik hadden, waren onze medewerkers al bekend met de logische opbouw en het makkelijke gebruik van de JCC-Applicaties".

Een geslaagde implementatie

Het implementatietraject van JCC-Betalen is goed verlopen. Merijn: "Het was enorm makkelijk om afspraken te maken en deze werden altijd opgevolgd. De overstap heeft geen invloed gehad op de externe dienstverlening".

Bent u benieuwd naar de mogelijkheden voor uw gemeente of stad?

Neem dan contact met ons op, we denken graag met u mee!

Telefoon: +31 (0)541 62 70 62
E-mail: info@jccsoftware.nl
Website: www.jccsoftware.be

Met creativiteit lukt de combinatie burgemeester- en vaderschap

Sommige burgervaders zijn ook vaders van jonge kinderen. Omdat aan vrouwelijke burgemeesters meestal wordt gevraagd of het ouderschap met het ambt te combineren valt, wil *Lokaal* ter gelegenheid van Vaderdag van jonge burger-vaders te weten komen hoe zij dat doen. In elk geval nemen de burgemeesters van Wichelen, Torhout, Zelzate en Edegem zowel het burgemeesterschap als het vaderschap zeer ernstig.

Kenneth Taylor, de burgemeester van Wichelen (11.000 inwoners), heeft het thuis anders meegeemaakt. 'Mijn vader was burgemeester en Vlaams parlements lid en ik zag hem heel weinig. Dat wilde ik anders doen. Hij dacht altijd voor de politiek te moeten kiezen. Er is altijd werk, en mijn leven is niet minder hectisch, maar ik wil er zeker zijn op de cruciale momenten en tijdens de gehele opvoeding. Een cruciaal moment is bijvoorbeeld bij ziekte. Lewis (3) heeft nog geen dokter bezocht of ik was er bij. Ook op de minder leuke momenten wil ik er voor hem zijn.'

'Lewis houdt me een spiegel voor. Hij gaat graag mee naar het gemeentehuis, dat deed ik vroeger ook met mijn vader. Als ik met Lewis rondfiets, ga ik wel eens kijken naar de stand van de werken in de gemeente. Als mensen me aanklappen, vind ik dat altijd fijn, maar als Lewis erbij is mag dat niet

te lang duren en ook dat is goed. Het is me zelfs al eens een paar keer heel goed uitgekomen.'

'Als burgemeester bepaal je zelf je agenda, al ben ik zo iemand die op sommige momenten de agenda helemaal omgooit om me ergens achter te scharen. Het minst zie ik Lewis als ik druk bezig ben met regisseren, mijn tweede baan. Dan bepaal ik veel minder mijn eigen agenda, want voor tv-opnames moet je met veel mensen afspraken maken en heb ik zelf minder de lead.'

'Omdat ook mijn vrouw een druk leven leidt, kiezen we voor één kind. We hebben wisselende agenda's, dat is uiteraard puzzelen. Dat was het ook al voor Lewis werd geboren. Toegegeven, mijn vrouw legt het grootste deel van de puzzel, maar ik kook ook en gisteravond haalde ik hem van een coronaproof sportkampje op en heeft hij me daarna geholpen in de tuin. Zo kom ik

samen met Lewis tot rust. Ik hou ook van nulmomenten, die zijn zo belangrijk. Dan liggen we allebei in de zetel naar Buurman en Buurman te kijken. Ik loop trouwens rond met het idee voor een boek over vijftig manieren om vanuit je luie zetel actief met kinderen bezig te zijn.'

'Nu in coronatijd volg ik 's avonds de vergaderingen online thuis, het is fijn dat Lewis voor het slapengaan dan even een zoen kan komen geven. Ik wil het leven van dit tijdperk zeker niet behouden, maar vind het wel fijn dat er veel verplaatsingen zijn weggeval- len. Als provincieraadslid ging ik op woensdag altijd naar Gent, nu gebeurt de vergadering van thuis. Als de toestand weer genormaliseerd zal zijn, wil ik niet terug naar dezelfde hectiek. Misschien moet ik wat dingen laten vallen.'

'Ik probeer uit alles positieve lessen te trekken. "Als het er niet meer is, weet

Kenneth Taylor:

'Mijn vader dacht altijd voor de politiek te moeten kiezen. Er is altijd werk, en mijn leven is niet minder hectisch, maar ik wil er zeker zijn op de cruciale momenten en tijdens de gehele opvoeding.'

Kristof Audenaert:

‘Als je alle twee werk hebt dat niet precies in het schema van negen tot vijf past, blijft het ploeteren en is er een zekere hectiek. Mijn vrouw maakt altijd dat ze op tijd thuis is, zodat ik mijn avondvergaderingen kan volgen.’

je wat je verloren hebt,” zeg ik altijd tijdens het bezegelen van een huwelijk. Het ergste van corona is dat ik het voorbije jaar niet met Lewis naar Engeland ben geweest. Als kind deed ik dat zo dikwijls, ik mis het nu dat ik de boot niet kan nemen. Ook al ben ik van de derde generatie en hebben we er niet meer veel familie, toch voel ik me thuishouden als ik de krijtrotten zie. Dan komt mijn jeugd terug. Ik voel de drang om met Lewis Engeland te ontdekken.’

Kristof Audenaert is vijf jaar burgemeester van Torhout en vader van Arthur (4) en Louise (2). ‘Bij mijn eedaflegging was mijn vrouw al zwanger. De bevalling kreeg de nodige media-aandacht, want ik ben de eerste burgemeester van Torhout die vader werd tijdens zijn ambtsperiode. Ik ben voltijds burgemeester van de 20.000 Torhoutenaren. Dat is een bewuste keuze. Ik ben actief in eigen gemeente en kan snel thuis zijn als het nodig is.’ ‘Mijn vrouw werkt in de zorg en omdat we allebei een essentiële functie bekleden, gaat de dochter naar de crèche en de zoon naar de opvang op school. We hoefden de kinderen dus

niet thuis te houden, want het is echt niet evident om met kinderen van die leeftijd in huis te werken. Dat maakte ik zelf mee toen ik corona had in november en de kinderen ook in quarantaine moesten, terwijl mijn vrouw moest blijven werken. In die periode heb ik me laten vervangen door de eerste schepen. Al kun je je kinderen voor de duur van een college voor de tv zetten, er zijn nog zoveel andere zaken die vooruitgang moeten boeken. Die vervanging was logisch voor mij, elke dag op een vast tijdstip overlegde ik met de eerste schepen.’

‘Als je alle twee werk hebt dat niet precies in het schema van negen tot vijf past, blijft het ploeteren en is er een zekere hectiek. Mijn vrouw maakt altijd dat ze om acht uur thuis is, zodat ik mijn avondvergaderingen kan volgen. Natuurlijk zijn wij ploeterouders, onze kinderen trekken zich niet veel aan van onze agenda’s. Maar ’s morgens zijn we er samen en op dinsdagnamiddag neem ik vrij en haal ik de kinderen op. Op vrijdagnamiddag doet mijn vrouw hetzelfde. Op andere weekdays hebben we hulp in huis om de avondshift dragelijk te maken. Dat geeft rust in huis. De grootouders zijn

in goede gezondheid maar wij doppen het liefst zelf de boontjes. Als er iets gebeurt, is het geen enkel probleem om een beroep op hen te doen.’

‘We hebben uitdrukkelijk voor kinderen gekozen, er zijn zoveel mooie kanten aan. Of we het hierbij houden of meer kinderen willen, daar zijn we nog niet uit. Als je je kind van school of de opvang ophaalt, kijk je er met andere ogen naar. Het is leuk om hun reacties uit de eerste hand te zien of na te denken wat er eigenlijk moet of kan gebeuren om het beter te doen. Vooral Arthur begint het een en ander te beseffen en als we na school nog over de wegenwerken lopen, vindt hij dat fantastisch: de machines, de rioolbuizen. Ik heb dan zijn laarsjes mee en hij springt dan in de plassen. We zijn ook met een bufferbekken bezig en als ik hem uitleg dat die put ooit gevuld zal zijn met water, zie je zijn ogen groter worden. Op werkbezoek gaan met een vierjarige is echt leuk.’

Brent Meuleman is burgemeester van Zelzate en vader van Louise (2) en Miel (10 maanden). De combinatie vindt hij tof en uitdagend, bij momenten flink hectisch. Sinds de corona-

Brent Meuleman:
‘Elke zondag maken mijn vrouw en ik de weekplanning en hangen die op de koelkast: wie brengt en haalt de kinderen op welke dag, wie doet boodschappen, wie haalt brood en wie kookt? Maar als je kind met 38 graden koorts uit de crèche komt, gaat die hele planning overboord.’

Koen Metsu:

‘Af en toe gaan de kinderen mee naar het gemeentehuis. Ze zijn er kind aan huis, tenminste in normale tijden. Ze helpen graag met het rondbrengen van de toastjes bij jubilarissen of we gaan eens ploegen om zwerfvuil op te ruimen.’

crisis heeft hij het nog drukker dan voorheen. ‘Geen dag is hetzelfde of is zoals je had gepland. Dat is zowel thuis als op het gemeentehuis. Telkens weer moet je bij een corona-uitbraak of een andere calamiteit alle afspraken verzetten.’

‘Elke zondag maken mijn vrouw en ik de weekplanning en hangen die op de koelkast: wie brengt en haalt de kinderen op welke dag, wie doet boodschappen, wie haalt brood en wie kookt? Maar als je kind met 38 graden koorts van de crèche moeten worden afgehaald, gaat die hele planning overboord.’

‘Het is al gebeurd dat ik een luier aan het vervangen was en met mijn telefoon tussen wang en schouder een COVID-besmetting op een school besprak en in dezelfde beweging de crisiscel bijentrommelde. Mijn vrouw werkt bij het gemeentebestuur van Assenede, ze weet dus hoe het er in een gemeentehuis aan toegaat en hoe de dagtaak van een burgemeester eruit ziet. Een dag na haar bevalling voltrok ik al een huwelijk op het gemeentehuis. Je kunt je natuurlijk laten vervangen, maar ik probeer alles zoveel mogelijk op te volgen. Ik ben nogal een controlefreak en houd dus graag het overzicht. Ook op een snipperdag of bij een paar dagen vakantie blijf ik van dienst en word ik evengoed opgeroepen.’

‘Zelzate is een kleinere gemeente, met 13.000 inwoners. Ik ben fulltime burgemeester maar ook al even bezig met de nieuwe kinderkamer. Sta ik in een overall te schilderen, belt een journalist of ik om één uur in het nieuws van de regionale tv kan komen.’

‘Het gebeurt dat ik tussen de crèche en thuis langs het gemeentehuis ga om wat papieren te ondertekenen of op te halen, maar handig is het niet met een peutertje aan de hand en een baby in de Maxi-Cosi.’

‘Het voordeel van corona is dat tijdens de avondlijke vergaderingen die ik nu digitaal van thuis bijwoon, de kinderen me nog een nachtzoen komen geven. Zonder vergaderingen kan ik een verhaaltje voorlezen. Op gestolen minuten tussendoor rijd ik paardje door de woonkamer met mijn dochter op de rug. In de crèche kom ik niet als burgemeester of voorzitter van het vast bureau, maar als papa, het is tof om te zien dat er zo’n warme sfeer heerst. Eind dit jaar gaat mijn dochter naar de gemeenteschool, mijn vroegere school. We zijn al naar de peuterkijkgdag geweest, op afspraak natuurlijk wegens corona.’

‘Het burgemeesterschap is heel intensief, je krijgt ook veel naar je hoofd geslingerd. Maar het is ook mooi want je staat tussen de mensen en daarvoor ben ik in de politiek gegaan. Naar mensen luisteren, ik doe dat echt graag. Ik ben een zeer tevreden en gelukkige vader en burgervader, maar als dit ooit stopt, zal ik met plezier weer aan het schoolbord staan en lessen Engels of zedenleer geven. Al mag het voor mij nog even duren hoor.’

Koen Metsu, burgemeester van Edgem (22.000 inwoners) is papa van Amélie (11) en Nathan (7). Op zijn zestiende wist Koen Metsu wat hij later wilde worden: ‘Een goede papa, echt waar. We hebben pas de verjaardag van Amélie gevierd met enkele

elfjarige kakelkappen, coronaproof in tentjes in de tuin. Dat was zalig om te organiseren. Ik ben altijd met kinderen en jongeren bezig geweest. Tijdens mijn studies deed ik vrijwilligerswerk in het jeugdvoetbal en in de townships in Zuid-Afrika. Zelf ben ik heel gedisciplineerd opgevoed in een fijn gezin met veel warmte en genegenheid. Eerlijkheid en respect werden in ons gezin hoog in het vaandel gedragen. Die waarden en normen werden er wel ingebakken. Dat wil ik samen met mijn vrouw aan onze kinderen overdragen. Ik denk dat, wanneer ik naar mijn kinderen kijk, dat aardig aan het lukken is.’

‘Mijn vader was ook drukbezet, voor zijn werk was hij vaak van huis, maar toen ik elf was, heeft hij professioneel een stapje achteruit gezet om ’s avonds meer thuis te zijn.’

‘Wij zijn relatief vroeg mama en papa geworden. Amélie was welgekomen. Na Amélies geboorte wilden we een broertje of een zusje, maar enkele miskramen stelden dit geluk vier jaar uit. Gelukkig kwam uiteindelijk toch het goede nieuws dat Jasmien opnieuw zwanger was. Het resultaat: twee schatten van kinderen. Amélie is zeer zorgzaam en creatief. Nathan is het vriendje van iedereen. Hij is graag gezien en omarmt het leven.’

‘We proberen onze kinderen een zo warm mogelijk nest te bezorgen. Dat ze dat zo ervaren, laten ze al merken. Ik probeer voor hen op atypische momenten tijd vrij te maken. Bijvoorbeeld eens van vijf tot acht op een gewone werkdag, om samen eens te wandelen, te fietsen, te knutselen of huiswerk te maken, maar ook gewoon om

eens over koetjes en kalfjes te praten. Als beginnende puber stelt Amélie de dingen in vraag. Ik vind het belangrijk beschikbaar te zijn voor haar.’

‘Ik vraag de kinderen al eens wat ze ervan vinden dat hun papa aan politiek doet, want ik werk zo’n 87 uur per week, ook tijdens het weekend. Zodra we gevaccineerd zijn, zal ik ook weer de voetbalwedstrijden aftrappen, de jubilarissen vieren en lezingen geven over mijn boek tot in Diepenbeek toe. We zijn er klaar voor, maar we proberen het weloverwogen te combineren. Ik kan elke avond weg zijn, maar is dat nodig? Post-corona wil ik graag een aantal vergaderingen online blijven doen.’

‘Het burgemeester- en het vaderschap is compatibel, al moet je creatief uit

de hoek komen en afspraken maken. Je bent 24/7 burgemeester, maar natuurlijk ben je ook 24/7 papa. Af en toe gaan de kinderen mee naar het gemeentehuis. Ze zijn er kind aan huis, tenminste in normale tijden. Ze helpen graag met het rondbrengen van de toastjes bij jubilarissen of we gaan eens ploggen om zwerfvuil op te ruimen. Zo toon je dat het tijdens een gezinswandeling een kleine moeite is om op het gemeentehuis een extra vuilniszak en grijper op te halen.’

‘Als mijn kinderen later in de politiek willen gaan, dan zal ik er met hen eerst eens goed over doorpraten. Politiek is een harde stiel, maar ook een hele mooie, al is het beeld van de politiek bij het grote publiek niet altijd even fraai. Door het gedrag

van enkelen is politiek niet het meest gewaardeerde beroep, terwijl ik heel veel collega’s hard zie werken om iets te betekenen. Om een verschil te maken in onze samenleving. Dat mogen doen, dat is een prachtig geschenk waar je dankbaar voor moet zijn. Anderzijds ben je openbaar bezit. Rustig wandelen, winkelen of over de markt lopen is er dan niet meer bij. Iedereen spreekt je aan, daartoe moet je bereid zijn. Dit heeft een aanzienlijke impact op je leven, maar je krijgt wel het vertrouwen van de kiezer om dingen te veranderen. Om, op jouw manier, mee te werken aan de wereld van morgen.’ ■

MARLIES VAN BOUWEL IS HOOFDREDACTEUR VAN LOKAAL

Waterbestendige steden

intelligente monitoring voor betere besparingen

Efficiënte waterbesparing is een van de grootste uitdagingen voor steden en gemeenten. Dankzij innovatieve technologieën kan dat met efficiënte, duurzame en kosteneffectieve oplossingen. Zo analyseert Shayp uw watermeter in real time en volgt u moeiteloos verbruiksgegevens, energierapporteringen en waterlekken op.

Bespaar 22% op uw waterrekening

Een op de drie gebouwen kampt met lekken die tot 60% van de factuur vertegenwoordigen. “Elke gemeente doet er goed aan het verbruik in hun openbare gebouwen te controleren. Een tijdslopend meternazicht kan bovendien geautomatiseerd worden

of via een intelligent waarschuwings-systeem. Het doel is duurzaamheid toekomstgericht te omarmen, maar ook structurele schade te voorkomen.”

Gregory Deweer, Verantwoordelijke voor de steden bij Shayp.

Bepaal de juiste prioriteiten via het platform

Dankzij een niet-invasieve sensor en artificiële intelligentie maakt Shayp de monitoring glashelder zodat prioriteit kan gegeven worden aan de juiste interventies. Het systeem zorgt voor indicaties voor technici,

lekwaarschuwingen, spoort anomalieën op en bespaart kosten op onnodige tussenkomsten. “De ideale combinatie voor onderhoudsmanagers. Snelle installatie, gebruiksgemak, reactiesnelheid en de mogelijkheid om gegevens te extraheren en analyseren. Alles verloopt efficiënter, zonder overuren te maken.”

Alexandre McCormack, CEO van Shayp.

Leading by example: investeren in duurzame projecten

Met deze aanpak bespaarden vele partners al duizenden liters en maakt het hen mee klaar voor hun ecologische transitie. Shayp verwezenlijkt samen met de veerkrachtige en verantwoordelijke lokale overheden deze innovatieve en duurzame investering met impact.

Voor een gratis demo, ga naar www.shayp.com/nl

‘Systeemdenken is moeilijk voor veel overheden omdat ze het gewend zijn om alles in hapklare brokken te verdelen,’ zegt **Frank Nevens** die beseft dat de nieuwe Green Deal ‘Eiwitshift op ons bord’ die de Vlaamse regering op 26 april afkondigde, niet eenvoudig is. ‘Ook in academische kringen is het een moeilijke discussie of je nu wel of geen vlees moet eten. Dankzij het systeemdenken krijg je een genuanceerder debat.’

Frank Nevens is landbouwingenieur en is gastprofessor Duurzame Ontwikkeling aan de Faculteit van de Bio-ingenieurswetenschappen van UGent. Hij werkt als gebiedsregisseur voor de afdeling Gebiedsontwikkeling, Omgevingsplanning en -projecten van het Departement Omgeving. Frank Nevens is ook gemeenteraadslid voor CD&V in Herne, en liefst van al ook tuinier, dichter en metaaldetectorist.

‘We moeten al werken aan het klimaat, zorgen voor meer water en meer bossen en nu moeten we ook iets met eiwit doen? Ja, want alles hangt aan elkaar vast. **Doe je iets voor het ene, heeft het andere daar voordeel bij. Iedereen moet beseffen dat we veel vliegen tegelijk kunnen vangen.**’

‘Het is de uitdaging om complexe materie te vertalen naar dagelijkse dingen. Zelfs een kleine gemeente heeft baat bij de eiwitshift, al was het maar voor gezondere inwoners en om de gaafheid van het landschap te behouden. **Ons landbouw- en voedingssysteem is niet duurzaam.** Het westerse dieet is cultuurhistorisch zo gegroeid dat onze behoefte aan eiwitten voor een groot deel wordt ingevuld door vlees, dat danken we aan onze welvaart. In dit systeem gaat er stikstof naar de planten, dan naar de dieren en pas dan wordt het als eiwit door de mens genuttigd. Dat zou geen probleem zijn als de wereld groot genoeg was en het ecosysteem genoeg draagkracht had. Maar nu al zit er te veel stikstof in de lucht, dringt het in de grond en komt het in het water terecht. Dit is niet langer houdbaar, **we overschrijden de draagkracht van het systeem.**’

‘Bovendien zijn wij, mensen, fysiologisch geen carnivoren. Evenmin zijn we gemaakt om alleen van planten te leven. Er moet een gezond evenwicht zijn. Ik ben pragmatisch, ik ben geen vegetariër, maar ik eet minder vlees dan mijn ouders of dan ikzelf vroeger.’

‘Als het verstandig gebeurt, is er nog plaats voor dierlijke productie in een duurzaam systeem, al zal die wellicht niet hetzelfde gewicht krijgen als vandaag. Veel mensen zijn rabiaat in hun standpunten, maar dat hoeft niet. Er bestaat geen eenduidig antwoord op “wat is

duurzaam” en bovendien leidt het tegenover elkaar plaatsen van meningen tot twijfel en dus immobilisme. Het zijn loze discussies die zich ook afspelen als het gaat over biolandbouw. In plaats van ja/nee-gesprekken is een meer genuanceerd en evenwichtig discours nodig waarin meer mensen zullen meegaan en waardoor de landbouw duurzamer wordt.’

‘Herne is een plattelandsgemeente, vorige week was er een gesprek met de landbouwradaad, het is duidelijk dat honderd procent bio in onze gemeente nog lang niet aan de orde is. De boeren geloven het niet en ze haken af bij de gesprekken. Maar wanneer het gaat om onderliggende principes, en hoe die zich vandaag al manifesteren in “gangbare praktijk” en de kennis van de landbouwers, dan kun je wel een constructief gesprek beginnen. **Met begrip voor en kennis over de huidige praktijk kan een verandingsdynamiek starten.**’

‘In Herne komt een voedselknooppunt waar mensen met een beperking lokaal voedsel verwerken en verkopen. Moet het bio zijn? Mag er vlees bij zijn? Dat is voer voor dialoog. Als je bio eist, vallen een aantal producten buiten beeld, terwijl wij willen dat boeren doordachter beginnen te werken en er op een aandachtige manier mee bezig zijn. Zo kan voeding een agendapunt worden, en ook dierenwelzijn.’

‘Het ligt niet gemakkelijk, **er is geduld nodig. We moeten zoveel mogelijk strategische intelligentie op tafel leggen.** Zo was er een oproep van Zuhail Demir voor landschapsparken in Vlaanderen: constructieve en gebiedsgerichte samenwerkingen tussen landbouw, natuur, toerisme en recreatie, gebaseerd op een uniek landschap van een bepaalde regio. In het Pajottenland hebben we zo’n gaaf landschap maar

**Vertaal complexe materie
in dagelijkse dingen**

vrijwel onmiddellijk stoten we op de landbouwsector, ook een aantal gemeenten wil geen park worden. *Park* roept bij hen Bokrijk op en een draadhek errond. Maar dat is niet de filosofie, veel mensen kunnen het concept genegen zijn, maar zijn dit niet vanwege het woord of omdat ze het concept niet genoeg kennen. Ook hier is het nodig om de onderliggende principes beter te vertalen.'

'Gent, Brussel, Leuven, Brugge, deze steden hebben een lokale voedselstrategie. Gelukkig komt het ook van de grond in kleinere gemeenten, of in samenwerkingsverbanden van gemeenten. **De korte keten is meer dan dichtbij aankopen bij de boer, het is bewust bezig zijn met je voeding: waar komt ze vandaan, wat en wie is er nodig om ze te produceren? Deze benadering vanuit het systeendenken verbindt mensen weer met voeding. Het wordt dan één verhaal, met de nodige nuances.'**

'Daarom is zo'n landschapspark interessant. Het geeft kennis over wat er aan de hand is, en die kennis is er niet altijd in een kleine of individuele gemeente. In een hechte samenwerking krijg je wel een stevig verhaal en voldoende daadkracht om het te realiseren.'

'Klimaat en eiwittransitie zijn uitdagingen die ons allen in ons dagelijks leven raken, we kunnen actie ondernemen en de burgers meekrijgen. Als dat lukt, komt de dynamiek op gang, wat nodig is voor **alles wat duurzamer moet worden. Het is al lang niet meer alleen de taak van het gemeentebestuur of de overheid, je moet ook de burgers en de bedrijven meekrijgen.'**

'Burgers willen niet per se de begroting wijzigen, maar veel mensen willen wel meedoen aan concrete acties, als een signaal. Als burger is dat je rol, zowel in thema's als mobiliteit, als voor water en energie. We moeten allemaal onze verantwoordelijkheid opnemen.'

'Elke keer een stapje in de goede richting zetten is goed genoeg. **Vlees eten en je gazon maaien zit zo ingesleten, maar door aan te tonen dat anders ook voordelen biedt, sensibiliseer je de mensen. Voor mij is duurzame ontwikkeling een proces, een houding.'**

'Ik heb geen format voor de toekomst, maar ik verwacht meer governance in de plaats van government. Government is het beleid, het bestuur dat een mandaat heeft gekregen van de bevolking en dat over wetten beslist en die doet naleven. Maar de wereld wordt complexer en de uitdagingen ook. Een overheid heeft niet meer alle kennis in huis en kan niet met wetten alles in goede banen leiden. **Bij governance brengen burgers, bedrijven en organisaties hun individuele expertise en talenten in, ze nemen hun verantwoordelijkheid zonder dat daar een verplichting of een financiële impuls voor nodig is.** De essentie van duurzame ontwikkeling is dat we allemaal een steentje bijdragen om trajecten of transitie in gang te trekken, sommigen als denkers, anderen als doeners. Maar wel samen, vanuit dezelfde overtuiging. Dan wordt duurzame ontwikkeling of de eiwittransitie gewoon plezierant.' ■

MARLIES VAN BOUWEL IS HOOFDREDACTEUR VAN LOKAAL

Philippe Ledent
Senior Economist ING

Overheidsschuld: welke beperkingen, welke kansen?

Om u stof tot nadenken te geven over het thema overheidsschuld, publiceert ING wekelijks interviews, praktijkervaringen en theoretische analyses. Het doel? U nuttige info geven over het beheer van de uitstaande bedragen waarvoor u verantwoordelijk bent.

De parameters van de schuld

Philippe Ledent, Senior Economist ING: "Schulden moeten telkens bekeken worden vanuit vier invalshoeken: de behoefte, de rente, de looptijd en de terugbetalingscapaciteit. Door die parameters nauwgezet te bestuderen, kan de schuld geoptimaliseerd worden.

Een goede planning van projecten

Bij publieke entiteiten wordt de behoefte bepaald door de kloof tussen de inkomsten en uitgaven en de investeringsplannen. Een goede planning van projecten zorgt de facto voor een betere planning van de schuld.

De rente is cruciaal

Ook de rente is een cruciaal element van de schuld. Die hangt af van heel wat factoren, zoals het algemene rentepeil, dat wordt beïnvloed door het monetaire beleid, maar ook de risicopremie van de kredietnemer, de looptijd en – bij bankkredieten – de concurrentie tussen de kredietinstellingen. De rente geldt voor alle toekomstige betalingen. Enkele basispunten verschil kunnen dus vele duizenden euro's vertegenwoordigen. Ze is dan ook een essentieel onderdeel van schuldoptimalisering.

De looptijd krijgt vaak te weinig aandacht

Dikwijls wordt de looptijd passief gekozen op basis van de terugbetalingscapaciteit (vanuit het principe dat een langere looptijd ook een lagere maandelijkse aflossing betekent). Dat is echter niet noodzakelijk de beste aanpak. Meer nog dan van de maandelijkse

aflossing hangt de optimale looptijd van een schuld af van de marktrente voor elke looptijd (de 'rentecurve') en de levensduur van de investeringen (die bepaalt wanneer zij aan vervanging toe zijn en er dus opnieuw schulden moeten worden aangegaan). De afgelopen jaren heeft het Federaal Agentschap van de Schuld bijvoorbeeld de gemiddelde looptijd van de federale schuld opgetrokken om langer van de lage rente te profiteren. Door de looptijd van leningen te verlengen wordt de rente daarop wel wat hoger, maar aangezien die nog altijd historisch laag is, worden de gunstige financieringsvoorwaarden voor langere tijd vastgeklekt. Andere landen kozen een andere weg (Italië, bijvoorbeeld) en leenden op korte looptijden om de laagst mogelijke rente te krijgen.

De terugbetalingscapaciteit

Een laatste cruciaal element is de terugbetalingscapaciteit. Die bepaalt mee de keuze van de andere parameters en moet ongeacht de aard van de schuld bij elke beslissing in aanmerking worden genomen. In ruimere zin verwijst de terugbetalingscapaciteit naar het concept van de houdbaarheid van de schuld: in hoeverre kan een economische speler zijn schulden vandaag en in de toekomst terugbetalen?

Uw volgende afspraak:

Interview met Jean Deboutte, directeur van het Federaal Agentschap van de Schuld op :

ing.be/debt

do your thing

Uw gemeente kent
de waarde van

begint met waardevolle
contacten met uw inwoners

Elk contact telt.
We zorgen voor de optimalisatie van
uw contacten met uw inwoners.

Join the Next Normal

of surf naar
proximus.be/customerinteractions

Think possible

proximus
enterprise

The Proximus Enterprise logo consists of a stylized white icon resembling a four-lobed flower or a knot, positioned above the text 'proximus' and 'enterprise' in a white, sans-serif font.

STEFAN DE WICKERE

De looplijn in de gemeente gaat van de Vrasenestraat naar de Markt en de kerk en vervolgens recht door het gemeentehuis.

Je vindt alles op de dienstenmarkt

Sinds eind april vinden de inwoners van Beveren alle gemeentelijke dienstverlening op één plaats in het nieuwe open en transparante gemeentehuis aan het Gravenplein. Ze kunnen er ook terecht in het politiekantoor, het cultuurcentrum Ter Vesten, Jeugdcentrum Togenblik, de brandweer, de bibliotheek en binnenkort ook de kinderopvang.

An het oude gemeentehuis van Beveren werd in de jaren negentig al een stuk aangebouwd, maar ondertussen barstte het helemaal uit zijn voegen. In plaats van tachtig tot honderd personeelsleden telt de gemeente nu vijf keer zoveel medewerkers,

nieuwe infrastructuur

Het nieuwe gemeentehuis heeft veel glas binnen en buiten, van de dienstenmarkt tot de vergaderzalen en de schepenkamers is het een transparant en open huis.

politie- en onderwijspersoneel buiten beschouwing gelaten. Een deel hield kantoor in het oude gemeentehuis, anderen zaten verspreid over vele andere bijgebouwen en zelfs die werden te krap. Het maakte dat sommige medewerkers daar letterlijk vanuit de keuken werkten. Ook het sociaal huis zat niet samen met de gemeente, terwijl het wel geïntegreerd was.

Omdat een verbouwing duurder uitviel dan nieuwbouw, besloot het Beverse bestuur enkele honderden meters verder een nieuw gemeentehuis te bouwen, naast en op de plaats van het oude politiekantoor op het Gravenplein. Dat is meteen ook de reden dat het bouwen in fases gebeurde. Eind 2019 verhuisde de politie al naar de nieuwe vleugel, vervolgens maakte het oude politiekantoor plaats voor de rest van het nieuwe gebouw. In de week van 19 april verhuisden alle diensten van overal in Beveren naar het Gravenplein.

Het nieuwe gemeentehuis bestaat uit vier blokken. In blok D zit de politie. Blokken A en B zijn voor de backoffice-diensten; daar kun je alleen met een badge naar binnen. Clean desk is hier het streven, iedereen heeft veel kastruimte ter beschikking. De meeste medewerkers behouden een vaste stek: 'Het biedt mensen een houvast. Zo werd toch beslist precorona want uiteraard werkt iedereen nu maximaal thuis en telewerk zal ook na de pandemie een blijver zijn,' zegt Jeroen Bruggeman, het afdelingshoofd dienstverlening. In Blok C bevinden zich het kabinet van de burgemeester, de collegezaal, de raadzaal, het auditorium, de schepenkabinetten, het restaurant, de kantoren van de algemeen directeur en de adjunct algemeen directeur en enkele publiekelijk toegankelijke vergaderzalen. Het kloppende hart van de dienstverlening wordt gevormd door de dienstenmarkt met 29 balies, waaronder een aantal spreekkamers.

'Tegelijk met het centraliseren van de dienstverlening hebben we ze ook verbeterd,' zegt Jeroen Bruggeman. 'Het dienstverleningsconcept veranderde in een front- en een backoffice en een klantencontactcenter. Het klantencontactcenter is de eerstelijnsdienstverlening via telefonie en e-mail. Pas als de vraag te complex is, wordt ze doorgestuurd naar de experts op de diensten. Zo worden die ontlast in hun dagelijkse werk.'

Het klantencontactcenter verzorgt ook het onthaal en twee snelbalies waar inwoners terecht kunnen voor een resem producten zoals het afhalen van een rijbewijs, reispas of attesten, alle producten met een korte afwerkijd. Daarom zitten die snelbalies vooraan op de dienstenmarkt, net zoals de balies voor toerisme en die van externen zoals een jurist voor schuldhulpverlening, Rap-op-Stop of het sociaal verhuurkantoor. Dit deel van de dienstenmarkt kent een vrije inloop en is

**Alleen personeelsleden
geraken met hun badge
in het backoffice van
het gebouw om er te
vergaderen of naar hun
vaste stek op kantoor te
gaan.**

elke werkdag open van half negen tot half vijf met een uurtje middagpauze. Ook op zaterdagvoormiddag is deze dienstenmarkt open. 'De specifieke diensten zitten meer in het tweede deel, daarvoor moet je (letterlijk) de hoek omslaan. Zij zijn op dinsdag- en dondernaamiddag gesloten, zodat ze kunnen doorwerken aan hun taken. Voor een bezoek aan dit tweede deel moet je een afspraak hebben, al is er een stukje vrije inloop, want voor een deel van het publiek blijft het moeilijk om afspraken te maken, zij zullen bijvoorbeeld makkelijker op de marktdag even binnenspringen.'

Het traject naar deze nieuwe dienstverlening heeft het personeel in stappen afgelegd. 'Het klantencontactcenter begon al in 2017 met een centrale telefoon en doorverbinding. Tijdens de integratie van het sociaal huis en de gemeente startten we ook met een kennisdatabank zodat de medewerkers van het klantencontactcenter maximaal kunnen antwoorden op basisvragen. Bovendien werd een teamleader aangeworven, die ondertussen ook de coördinator is van de dienstenmarkt.' Zelf werd Jeroen Bruggeman drie jaar geleden hoofd van de afdeling dienstverlening waaronder zowel burgerzaken als communicatie vallen maar ook het klantencontactcenter en de dienstenmarkt. 'Dat zijn eigenlijk de diensten die het meest in aanraking komen met de burger. Bij burgerzaken is dat één op één, bij communicatie één op veel en het klantencontactcentrum vormt als het ware de brug tussen beide.' ■

MARLIES VAN BOUWEL IS HOOFDREDACTEUR VAN LOKAAL

**Het politiekantoor
was het eerst klaar.
Zo gauw de politie
eind 2019 was
verhuisd, kon de bouw
van het aanpalende
gemeentehuis
beginnen.**

A photograph of a middle-aged man with a grey beard and balding head, sitting on a light green sofa. He is wearing a light blue polo shirt under a dark blue cardigan. He is looking directly at the camera with a slight smile. The background is a blurred indoor space with several potted plants and a brick wall. The lighting is soft and natural.

'In een verkaveling missen mensen niet het dorp maar de ruimte waarin ze elkaar kennen en een soort van automatisch vertrouwen in elkaar hebben. Mensen in de stad die klagen over eenzaamheid en vervreemding, missen eigenlijk hetzelfde.'

De kwaliteit van de leegte

‘Het huis in de verkaveling is geen toekomstbestendig woonmodel. Maar een grote woontoren met appartementen is dat evenmin. Die mag vanuit ecologisch oogpunt wel beter zijn, maar hij zet ook te weinig in op het collectieve, de contacten, de dorperlijkheid die veel mensen vandaag missen. We moeten werk maken van andere woonmodellen.’ Dat zegt Vlaams Bouwmeester **Erik Wieërs** die onlangs zijn ambitiesnota voorstelde.

Erik Wieërs volgde in de zomer van 2020 Leo Van Broeck op als Vlaams Bouwmeester. Hij is hoofddocent architectonisch ontwerpen aan de faculteit Ontwerpwetenschappen van de UA, was stichtend vennoot van Huiswerk architecten en in 2011 medeoprichter van Collectief Noord architecten. Vorige maand stelde de nieuwe Vlaams Bouwmeester zijn ambitiesnota ‘Kansen scheppen voor ontmoeting’ voor. Het is een opvallend ‘zachte’ titel voor een nota over architectuur, stedenbouw en ruimtelijke planning die traditioneel toch bij de ‘harde’ materies worden gerekend.

‘We hebben met het Team Vlaams Bouwmeester ook wel even getwijfeld over die titel, maar hij capteert een belangrijk aspect van ruimtelijke ontwikkeling toch goed: het creëren van ontmoetingsmogelijkheden. De meeste lokale besturen en ook het Vlaamse niveau zijn er intussen van overtuigd dat we denser moeten gaan wonen, om ecologische redenen. Tegelijkertijd biedt die omslag ook een kans. Dichter bij elkaar wonen kan ook betekenen dat je dingen met elkaar deelt. Het is een kans om elkaar te ontmoeten en in een vorm van kleinere gemeenschap te leven. De lay-out van gebouwen en hoe ze in de

‘We hebben de ruimte altijd benaderd vanuit het idee van bebouwen, van zaken bijzetten. De open ruimte blijft dan over. Uit ecologische overwegingen en om ontmoeting te stimuleren, zou je moeten vertrekken van die open ruimte.’

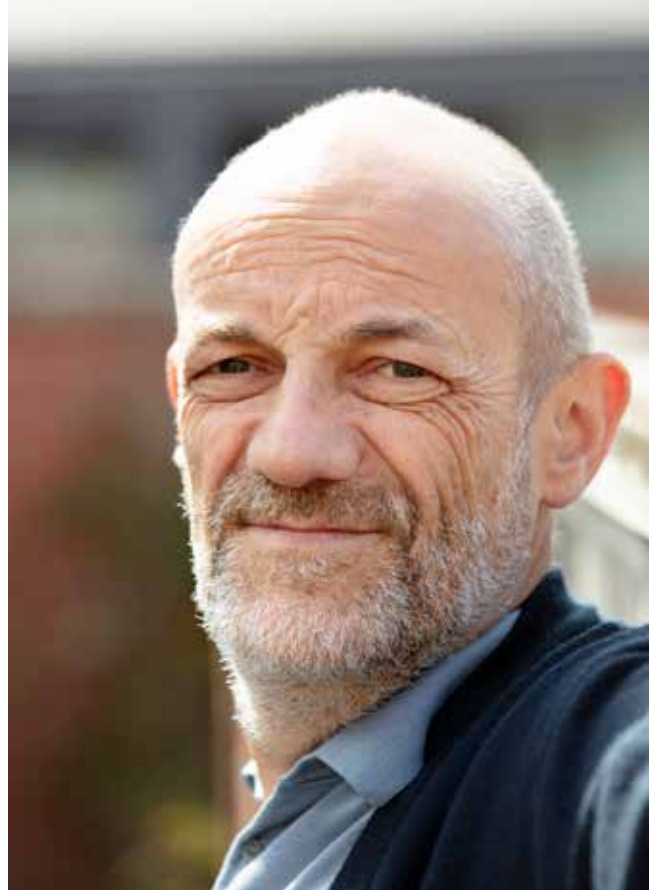
open ruimte staan, kan die ontmoeting op een ongedwongen manier stimuleren.’

Geldt dat zowel voor steden als voor meer landelijke gemeenten?

‘Of je nu in de stad woont of in een verkaveling buiten de stad, je mist een korrel die je het dorp zou kunnen noemen. In een verkaveling missen mensen niet zozeer het dorp zelf maar de ruimte waarin ze elkaar kennen en een soort van automatisch vertrouwen in elkaar hebben. Mensen in de stad die klagen over eenzaamheid en vervreemding, missen eigenlijk hetzelfde: de schaal van de buurt waarin ze elkaar kennen. Bij de ontwikkeling van bebouwing en de inrichting van de publieke ruimte moeten we daar veel aandacht voor hebben.’

Je spreekt in dat verband van collectieve ruimte. Is dat iets tussen private en publieke ruimte in?

‘Die zit daar inderdaad tussenin, zelfs qua juridisch statuut. De hal van een appartementsgebouw bijvoorbeeld is collectief, iedereen is er mede-eigenaar van. Dat mede-eigendom vind ik zeer belangrijk, want het genereert een soort verantwoordelijkheid voor een plek en zorgt voor een relatie en een gesprek met de anderen. Het is belangrijk daar ruimtelijk op in te zetten. Dat gebeurt niet met bijvoorbeeld de hal van een appartementsgebouw. De ontwikkelaar maakt die zo klein en zo donker mogelijk, omdat hij die ruimte niet aan iemand kan verkopen. Heel ons bouwsysteem is vanuit economisch oogpunt gegroeid. Het gaat over kopen en verkopen, over bezit. Dat markt-

STEFAN DEWICKERE

denken heeft een invloed op ons ruimtelijk model en op heel onze samenleving. We moeten dat in vraag durven stellen.’

Roept het idee van collectieve ruimte ook niet veel weerstand op?

‘De meeste Vlamingen zijn wat bevreesd voor de collectieve woonmodellen, omdat ze die associëren met cohousing. Cohousing is geen topologisch of ruimtelijk model, het is eigenlijk een ideologisch model: mensen beslissen om dingen samen te doen. Veel mensen hebben daar, terecht denk ik, wat angst voor om privacyredenen. Maar ik zie daar geen tegenstrijdigheid in. Ik ben een voorstander van een private buitenruimte – een terras, een tuintje, een koer – gecombineerd met een collectieve buitenruimte of tuin. Als de enige buitenruimte die je hebt collectief of publiek is, dan is dat geen ideale situatie. Maar een eigen private buitenruimte is niet voor iedereen weggelegd en dus moet je ervoor zorgen dat mensen zich een collectieve of publieke ruimte kunnen toe-eigenen. Nu wordt die vaak overgelaten aan shoppers, toeristen en verkeer.’

Veel besturen mogen dan wel overtuigd zijn van de noodzaak om te verdichten, maar hoe doen ze dat? Het beeld van de woontoren in de dorpskern schrikt af.

‘Je kunt niet zeggen dat een verkaveling een slecht woonmodel is omdat ze niet voldoende dens is en dat een woontoren een goed model is. Het zijn geen van beide toekomstbestendige woonmodellen. Een verkaveling omdat ze te uitgestrekt is en geen of te weinig collectiviteit in zich heeft. Een woontoren is ecologisch wel beter, maar zet ook te weinig in op het collectieve, de contacten, de dorpelijkheid die veel mensen missen. We moeten oppassen met het injecteren van stedelijkheid in de dorpskernen, want die tast de identiteit aan. Het lijkt alsof er maar twee mogelijkheden zijn: een huis, bij voorkeur vrijstaand, of een appartement. Maar er zijn enorm

veel manieren om op twee of drie lagen, gestapeld of half gestapeld te wonen. We hebben het altijd over grondgebonden woningen, maar misschien kan er ook zoiets zijn als “luchtgebonden” woningen. Denk aan een woning op de tweede verdieping die uitsteekt op een passerelle, een eigen voordeur heeft en zicht op de gemeenschappelijke tuin. Door aan andere modellen te werken kun je een heel goede densiteit halen zonder dat je een woontoren met appartementen neerzet. Veel kleine gemeenten zien de verappartementisering van de dorpskern als een bedreiging. Terecht. Dorpse kwaliteiten hebben te maken met hoe mensen samenleven en elkaar ontmoeten. Daar een vreemd iets inplanten alleen maar om minder grond te gebruiken, is geen goed idee.’

Is het rijtjeshuis een belangrijk model?

‘Ik vind rijtjeshuizen en bouwblokken nog altijd zeer interessant. Het ideaal zijn rijtjeshuizen die rondom een open plek geschikt zijn. Ik heb onlangs enkele opgeknapt en gemoderniseerde beluiken bezocht, ik ben in enkele huizen binnengegaan. Dat is een fantastisch woonmilieu, mensen wonen er graag. Achteraan hebben ze een kleine private buitenruimte, de straat is collectief en staat vol met banken en groentebakken. Iedereen kent er iedereen. Het nadeel van een bouwblok is dat je de mensen in de andere straat nooit tegenkomt. Als je bal achteraan over de tuinmuur vliegt, dan weet je niet bij welke woning je moet aanbellen om hem terug te halen. Stel dat je dat bouwblok omdraait en dat alle huizen een voordeur aan de binnenkant hebben waar je rond een soort gemeenschappelijk plein woont, dan krijg je een heel ander milieu. Als je dan ook nog een private buitenruimte hebt, is dat ideaal wonen.’

In je ambitienota vraag je om ruimtelijke ordening te benaderen vanuit de open ruimte. Wat wil dat zeggen?

‘We hebben de ruimte altijd benaderd vanuit het idee van bebouwen, van zaken bijzetten. De leegte, de open ruimte is dan wat overblijft. In een nieuwe ontwikkeling zou je moeten vertrekken van die open ruimte, uit ecologische overwegingen en om ontmoeting te stimuleren. Hoeveel water kan ik bufferen? Hoe zorg ik voor voldoende groen en een minimum aan verkeer? Hoe breng ik stilte en rust in? Hoe creëer ik een aangenaam woonmilieu en een ruimte die we ons kunnen toe-eigenen? Pas dan ga je kijken hoe je daar huizen en gebouwen rond zet. Vertrek eens van de kwaliteiten van de leegte. Heel ons economisch model is gericht op meer bijbouwen en meer inkomsten genereren. We zouden dat eigenlijk moeten omkeren, zodat een gemeente geld krijgt voor wat ze leeg laat. Een tweede belangrijk aspect is dat je de leegte als figuur in het oog moet houden. Lege ruimtes moeten aaneengesloten zijn, we moeten voorkomen dat we eindigen met kleine vlekjes die niet met elkaar verbonden zijn. Dat is essentieel voor de toekomst van de open ruimte en voor de biodiversiteit. We moeten het niet enkel hebben over hoeveel voetbalvelden er elke dag worden gebetonneerd en hoeveel procent verharding er is. Zelfs als we die ruimte-

inname terugdringen, volstaat het niet als we er niet ook voor zorgen dat die open ruimte een aaneengesloten figuur wordt.’

Je wilt meer aandacht voor de relatie van gebouwen met hun omgeving en voor meervoudig gebruik. Hoe zie je dat concreet bij nieuwe gebouwen?

‘Als je een publiek gebouw ontwerpt, moet je denken over wat het nog zou kunnen zijn. Kunnen we het ook voor iets anders gebruiken? We moeten af van het idee dat een gebouw een vertaling is van een programma. Sommige opdrachtgevers en ook ontwerpers zijn gefixeerd op het gebouw dat ze willen zetten – een school, een bibliotheek, een sporthal – en op hoe dat werkt. Het gebouw wordt bedacht vanuit een programma. Nochtans veranderen bijna alle gebouwen om de twintig, dertig jaar van programma. En als het programma al gelijk blijft, bijvoorbeeld een school, dan verandert het pedagogische bestel en zijn er andere ideeën over hoe de kinderen moeten samenzitten of rondlopen. Waarom blijven we dan zweren bij het programma als vertrekpunt van het ontwerp? We zouden beter vertrekken van een ruimte. Wat zijn goede ruimtes en hoe hebben die goede relaties met elkaar? Hoe heeft het gebouw een goede relatie met de plek waar het staat? Want die plek verandert niet.’

Ook een lokaal bestuur als opdrachtgever moet dan verder kijken dan de invulling van het gebouw of de ruimte vandaag. Lukt het om daarvan los te komen?

‘Als wij een lokaal bestuur begeleiden, dan leggen we het ambitieniveau altijd hoger dan louter het programma. We proberen na te denken over wat het publieke gebouw kan betekenen voor de buurt, als ontmoetingscentrum. We proberen ervoor te zorgen dat het meer doet dan het programma invullen dat het vandaag toevallig heeft. We hebben momenteel bijvoorbeeld een oproep lopen voor leefbuurten. We ondersteunen lokale besturen die een stuk publiek domein willen heraanleggen, we brengen expertise in, we zorgen voor een projectregisseur, voor specialisten in participatie, landschap, verkeer. Zo proberen we samen het niveau op te krikken door niet zomaar heraan te leggen maar te ontharden, meer groen in te brengen, een ontmoetingsplek te creëren, de waterhuishouding te regelen, zodat de plek meer wordt dan wat ze functioneel moet zijn. Uit de aanvragen blijkt dat lokale besturen echt wel hoge ambities hebben, ook de kleinere.’

Het bestaande patrimonium gebruiken is ook een van de speerpunten in je ambitienota. Kun je dat even toelichten?

‘Tot nu worden gebouwen vooral getaxeerd op hun culturele waarde. Maar als je ziet hoeveel afval de afbraak van een gebouw genereert, kan dat een reden zijn

om ook van een banaal gebouw de structuur te laten staan. Dat moeten we meer en meer overwegen. In dat verband is de herbestemming van de kerken natuurlijk een apart hoofdstuk. Er zijn daarover al veel studies gevoerd, maar nog niet veel kerken hebben al een nieuwe bestemming gekregen. Dat komt volgens mij door de klemtoon op functionalisme: een gemeentebestuur wil bijvoorbeeld een nieuwe bibliotheek en denkt aan de leegstaande kerk, maar dat blijkt bij nader inzien veel te duur. Het is misschien beter de nieuwe functie los te laten. Misschien moet je die kerk helemaal niet verbouwen en verwarmen, en volstaat het de deur open te zetten, te zorgen voor sanitair en een toog, voor een helling zodat het gebouw toegankelijk is, en dan zie je wel wat er gebeurt. Dan zal er straks wel een theatermaker zijn in de gemeente die er een voorstelling wil maken, iemand anders die een feestje wil organiseren, een overdekte markt die er een ideale plek vindt enzovoort. Kerken hebben een belangrijke communicatieve rol in het centrum van een gemeente en die is veel belangrijker dan het programma. Door ze lichtjes aan te passen kun je er soms al veel mee doen. En als je het toch over een programma wilt hebben, dan vind ik bijvoorbeeld een columbarium een mooi voorbeeld. Het gebouw blijft dan zijn waardigheid behouden als plek van herdenking, bezinning en ontmoeting.'

Wat vind je van een commerciële invulling?

'Zo'n groot gebouw in het centrum van de gemeente dat in handen is van de gemeenschap, ik zou dat niet te rap loslaten. Er zijn al zo weinig gebouwen in collectief eigenaarschap. Ik zou er niet meteen een fancy bar of restaurant in toelaten waar dan vooral mensen van buiten de gemeente naartoe komen.'

Het definiëren van architectuurkwaliteit blijft een zware opgave, kijk maar naar de recente commotie over het Steen in Antwerpen en het Gravensteen in Gent.

'Klopt. In mijn ervaring is architectuurkwaliteit nochtans iets waar je het met argumenten over kunt hebben. In architectenbureaus stelt een ontwerper een

'Zelfs als we de ruimte-inname terugdringen, volstaat het niet als we er niet ook voor zorgen dat die open ruimte een aaneengesloten figuur wordt.'

project voor, de collega's bespreken met argumenten wat ze ervan denken. Of ze iets mooi of lelijk vinden, komt daar nooit ter sprake. Je moet een architectuurontwerp zien als een verhaal. Een ontwerper heeft een concept, een idee en vertelt waarom de dingen zijn zoals ze volgens hem moeten zijn. Daar kun je dan het debat over aangaan. Dat debat moet niet gaan over de baksteenkleur van het Steen, die is totaal irrelevant. Een steen kiezen die elke Antwerpenaar mooi vindt, zal niet lukken. Maar het is wel een belangrijke taak voor architecten en ontwerpers om het debat in klare en heldere taal te voeren, met argumenten. Ze hebben de neiging om veel te ingewikkeld en veel te complex over hun ontwerp te spreken. De wereld lijkt wel uiteen te vallen in specialisten en de rest, dat is niet alleen in de architectuur zo. Ze voeren twee van elkaar gescheiden gesprekken, het wordt bijna een conflictmodel. We moeten daar weer rust en verzoening in brengen. Ook dat is een vorm van ontmoeting.'

Pleit je dan voor meer participatie?

'Over participatie is mijn uitgangspunt: hoe vroeger, hoe beter. Eigenlijk hoort dat zoeken naar een draagvlak bij de vraagstelling aan de ontwerper. Als maatschappij moet je op voorhand zeggen: willen wij dat rolstoelgebruikers boven op het Gravensteen geraken of willen we dat niet? Als je die vraag positief beantwoordt, kunnen ontwerpers aan de slag gaan en moet er daarna niet meer gezeurd worden dat er een lift staat. Uit de ontwerpen moeten de beleidsmakers als verkozenen van het volk een keuze maken en daarover communiceren en argumenten aandragen voor de keuze. In dat traject hebben we nog wel wat stappen te zetten. Maar ik vind niet dat burgers zelf in de plaats moeten treden van ontwerpers. SOS Gravensteen zoekt nu zelf een ontwerper, ik vind dat niet de juiste weg. Heeft die groep dan een breed draagvlak, op welke basis zullen ze een ontwerper aanstellen? In een procedure maken vier, vijf mensen een ontwerp, dat biedt al een heel ander spectrum en een veel bredere kijk.' ■

BART VAN MOERKERKE IS REDACTEUR VAN LOKAAL

SCHRIJF
JE IN!

PRIJZENPOT VAN
10.000 EURO

5DE EDITIE MATEXI AWARD '21

Buurtontwikkelaar Matexi organiseert de 5e editie van de Matexi Award. Daarmee **bekroont Matexi de vele Belgen die zich met hart en ziel inzetten voor hun buurt.**

We roepen lokale overheden én particulieren op om een **project** in te dienen **dat de verbondenheid tussen burens versterkt** en de **leefbaarheid van buurten vergroot**. Dit jaar komt er nog een extra prijs bij: de prijs voor **het groenste initiatief!**

Inschrijven mogelijk vanaf **1 juni t.e.m. 15 september 2021**.
Doe mee via www.matexi-award.be

 Welkom
in de
buurt.

'De Matexi Award is een mooie bekroning van het grote vrijwilligersengagement in de Tienese buurtwedstrijd Lazuur. Het is ook een fijne avond met inspirerende voorbeelden uit het hele land'

Katrien Partyka,
Burgemeester stad Tienen.

HANDBOEK BESTUURSRECHT

Door **Steven Van Garse**

Deze publicatie is de handleiding voor iedereen die **verantwoordelijkheid** draagt in de publieke sector.

De content is onmisbaar voor al wie vertrouwd wilt geraken met de **hoofdlijnen van het algemeen bestuursrecht** en de **bronnen en basisbegrippen** van het bestuursrecht. We bespreken onder meer de **volgende thema's**:

- De organisatie en werking van de openbare besturen - met aandacht voor verschijnselen zoals verzelfstandiging en het bestuurlijk landschap
- Het bestuurlijk optreden en de uitoefening van bevoegdheden - met zorg voor de beginselen van behoorlijk bestuur
- De overheidsgoederen – inbegrepen de onteigeningen en het openbaar en het privaatdomein
- Overheidsopdrachten
- Overheidspersoneel
- Bestuurlijke handhaving en administratieve sancties
- Rechtsbescherming - met bijzondere aandacht voor de mechanismen voor preventieve en curatieve rechtsbescherming

Handboek Bestuursrecht
Auteur: Steven Van Garse
ISBN (print): 9782509037992
Formaat: 170 x 240 mm

Meer info & bestellen:
www.politeia.be

Vlaanderen subsidieert extra capaciteit in scholen

Begin volgend jaar stelt Vlaanderen 180 miljoen euro ter beschikking van scholen die hun capaciteit willen uitbreiden. Vilvoorde en Beveren deden in het verleden al een beroep op die extra middelen, ze zullen samen met het gemeenschaps- en vrij onderwijs op hun grondgebied ook deze keer een subsidiedossier indienen.

240 gemeenten hebben zopas deelgenomen aan de Vlaamse aanbodbevestiging van schoolcapaciteit. Ze hebben de huidige en de tegen 2027 verwachte capaciteit van het gewoon en buitengewoon basis- en secundair onderwijs van alle netten op hun grondgebied in kaart gebracht. Die gegevens koppelt Vlaanderen aan de demografische prognoses voor 2027 om tot de capaciteitsmonitor schoolinfrastructuur leerplichtonderwijs te komen. De monitor wordt om de drie jaar bijgewerkt en laat dus zien welke gemeenten over vijf, zes jaar een capaciteitsprobleem zullen hebben in het onderwijs. In het najaar van 2021 zal Vlaanderen vastleggen in welke gemeenten en regio's de nood het hoogst is. Die kunnen dan een beroep doen op een deel van de Vlaamse capaciteitsmiddelen, 180 miljoen euro voor de periode 2022-2024. Die centen komen boven op de reguliere AGION-middelen voor scholenbouw en kunnen enkel aangewend worden voor het creëren van extra plaatsen, niet voor het vervangen of vernieuwen van bestaande scholen. 'Vlaanderen zal na de zomer bekendmaken aan welke gemeenten en onderwijszones extra middelen worden toegewezen en zal een oproep doen om dossiers in te dienen. Het is dan aan de inrichtende machten om daarop in te tekenen,' zegt Filip Smets van OVSG. 'Omdat Vlaanderen de aanvragen al begin volgend jaar verwacht, doen gemeenten er goed aan om met de andere onderwijsverstrekkers nu al te starten met de voorbereiding van de dossiers. Doorgaans weten ze wel of ze capaciteitsproblemen hebben of

zullen hebben en of ze dus in aanmerking zullen komen voor de extra middelen. Per gemeente of onderwijszone kan de lokale taskforce dan bekijken of er dossiers op de plank liggen of in voorbereiding zijn en beslissen welke projecten capaciteitsmiddelen zullen ontvangen.' Aan het toekennen van de Vlaamse capaciteitsmiddelen zijn wel enkele voorwaarden verbonden. Zo is er een bouwverplichting aan gekoppeld: de extra capaciteit moet binnen afzienbare tijd worden gerealiseerd. De subsidie bedraagt zeventig procent voor het basisonderwijs en zestig procent voor het secundair onderwijs, wat betekent dat ook de inrichtende macht zelf nog moet investeren. Sterk aan te bevelen is dat de extra capaciteit multifunctioneel gebruikt wordt. De

infrastructuur moet na de schooluren, tijdens het weekend en in vakantieperiodes open staan voor andere activiteiten.

Ervaringsdeskundig

De gemeente Beveren en de stad Vilvoorde maakten in het verleden al gebruik van de capaciteitsmiddelen en beginnen binnenkort aan de voorbereiding van het dossier voor de nieuwe ronde 2022-2024. De capaciteitsproblemen situeren zich nu bij hen vooral in het secundair onderwijs. 'Wij waren ruim tien jaar geleden een van de eerste capaciteitsgemeenten,' zegt de Vilvoordse schepen van Onderwijs Jo De Ro. 'Met die middelen hebben stedelijk, gemeenschaps- en katholiek onderwijs toen geïnvesteerd in meer

Aan te bevelen is dat de extra capaciteit multifunctioneel en buiten de schooluren gebruikt kan worden.

plaats in het basisonderwijs. De lagere-schoolkinderen van toen zijn intussen leerlingen in het secundair onderwijs, de capaciteitsproblemen zijn mee opgeschoven. Zeker omdat secundaire scholen meer dan basisscholen leerlingen aantrekken van gemeenten uit de bredere regio.' Dat beaamt zijn Beverense collega Katrien Claus. 'We liggen vlak bij Antwerpen dat ook een groot capaciteitstekort heeft in het secundair onderwijs. Leerlingen van bijvoorbeeld Zwijndrecht lopen steeds vaker school in Beveren. Dat doet bij ons de druk toenemen.' Beveren heeft een Gemeentelijk Technisch Instituut van om en bij de duizend leerlingen, er is een GO!-school met ongeveer dezelfde capaciteit, de midden- en bovenschol Sint-Maarten telt 1400 leerlingen. Vilvoorde heeft een school voor buitengewoon secundair onderwijs. ASO, TSO, BSO en KSO worden ingericht door het gemeenschaps- en het katholieke net.

Regionale aanpak

In het dossier van de capaciteitsmiddelen nemen de lokale besturen het voortouw. Zij voeren de regie en trekken de andere inrichtende machten op hun grondgebied mee. Maar de meer regionale problematiek van het secundair onderwijs vraagt ook actie met verschillende gemeenten samen. Jo De Ro: 'Er is veel overleg met onze buurgemeenten in het lokale overlegplatform en met de LOP's van de Druivenstreek, Leuven en Mechelen. Bij de vorige ronde van de capaciteitsmiddelen heeft Vilvoorde het dossier gecoördineerd voor de regio in de noord- en ooststrand van Brussel, van Hoeilaart tot Grimbergen. Het zou logisch zijn

om nu met dezelfde groep aan de slag te gaan, maar dat is een beslissing die Vlaanderen neemt. Vorige keer is overeengekomen om eerst naar het oosten te kijken, in de ronde die er nu aankomt zou de focus eerder liggen op het noorden met Grimbergen, Machelen, Zaventem en Vilvoorde.'

Beveren maakt deel uit van de onderwijszone Sint-Niklaas. Katrien Claus: 'De samenwerking in het LOP loopt goed, maar we blijven natuurlijk het kleine broertje. Bij de vorige ronde was het Gemeentelijk Technisch Instituut

behalve voor onderwijs ook bevoegd voor jeugd, kinderopvang en sport. 'Alle gemeentescholen staan open voor andere activiteiten dan onderwijs, alle sportzalen staan ter beschikking van sportclubs. In het Gemeentelijk Technisch Instituut hebben we zelfs een conciërge die alles in goede banen leidt. Ook het gemeenschaps- en vrij onderwijs doen grote inspanningen. Het gebeurt wel eens dat ik moet bemiddelen tussen een school en een vereniging of club die het niet zo nauw neemt met de afspraken. In

In het dossier van de capaciteitsmiddelen nemen de lokale besturen het voortouw. Zij voeren de regie en trekken de andere inrichtende machten op hun grondgebied mee.

de enige secundaire school in Beveren die een dossier had ingediend. We waren toen een nieuw blok aan het bouwen, we hebben van Vlaanderen 560.000 euro capaciteitsmiddelen ontvangen om nog 300 extra plaatsen te creëren door de klassen wat te vergroten en er enkele extra te bouwen. Als straks natuurlijk de drie Beverense secundaire scholen willen uitbreiden en ook in Sint-Niklaas verschillende scholen een dossier klaar hebben, dan zal het een veel moeilijkere oefening worden. Binnenkort gaan we aan de slag om alles tijdig klaar te hebben.'

Op het lijf geschreven

De aanbeveling om de extra capaciteit in de scholen open te stellen voor andere activiteiten is de gemeenten op het lijf geschreven. Katrien Claus is

de sporthal van de GO!-school heeft de gemeente zelfs geïnvesteerd in een badgesysteem om de toegang goed te kunnen regelen.'

Ook Vilvoorde stelt alle gemeentescholen open voor de academies, voor seniorenverenigingen, sportclubs, socioculturele verenigingen, zomerkampen, speelpleinwerking enzovoort. 'Als Vlaanderen subsidieert, spreekt het voor zich dat de infrastructuur zoveel mogelijk gebruikt wordt, ook buiten de schooluren,' stelt Jo De Ro. 'Maar als scholen daar geen inspanningen voor doen of multifunctioneel gebruik ontmoedigen door hoge huurgeden te vragen aan verenigingen en clubs, dan kun je daar maar weinig tegen doen. Vlaanderen zou dat meer sluitend moeten regelen. Een ander pijnpunt is dat Vlaanderen in de subsidie voor bouw en onderhoud geen rekening houdt met dat multifunctioneel inzetten van de infrastructuur. Onze gemeentelijke scholen zijn 320, 330 dagen per jaar in gebruik. Ze verslijten dus sneller en vragen meer onderhoud dan scholen die enkel tijdens de schooluren open zijn. Vlaanderen neemt dat helaas niet mee in haar financiering.' ■

Stedelijke en gemeentelijke schoolbesturen kunnen met vragen over de subsidiëring van schoolgebouwen terecht bij OVSG, schoolgebouwen@ovsg.be.

Hoe subsidieer ik mijn schoolgebouw?
OVSG/Politeia

BART VAN MOERKERKE IS REDACTEUR VAN LOKAAL

Samen zoeken naar passende acties

Elia streeft bij haar projecten naar een goede samenwerking met lokale besturen. Daarbij zoekt Elia samen met haar stakeholders naar gepaste acties om de impact van aanwezige infrastructuur en werken te beperken. Dialoog en het uitwisselen van ideeën staan hierbij centraal. Dat is niet altijd even eenvoudig, maar wel mogelijk.

Bedrijven beslissen mee over uitvoering van werken

Elia legt ondergrondse elektriciteitskabels aan in Mortsel. Dit gebeurt in een straat met veel bedrijven. Tijdens een **digitale participatiesessie** beslisten de lokale ondernemers mee over de aanpak van de werken en planning. Elia, de stad Mortsel en de ondernemers **zochten samen naar oplossingen** om de hinder te beperken. Denk bijvoorbeeld aan een centraal leveringspunt voor pakjes en alternatieve parkeerplaatsen buiten de werfzone.

Houtafval wordt buitenklas

Elia versterkt de hoogspanningslijn tussen Massenhoven en Kinrooi. In Hechtel-Eksel loopt deze lijn door het natuurgebied Bosland. Om de **veiligheidskorridor van 65 meter** te verzekeren zijn kap- en snoeiwerken nodig. Het lokale bestuur van Hechtel-Eksel had het idee om van de gekapte bomen zitbanken te maken voor de scholen in hun gemeente. Elia zorgde voor **op maat gezaagde bankjes**.

Aanleg waterdoorlaatbare weg

In Damme legde Elia nieuwe ondergrondse elektriciteitskabels aan. Tegelijk plaatste Fluvius een gescheiden riolering. De stad Damme besliste samen met de betrokkenen om de weg volledig heraan te leggen met waterdoorlatend asfalt. Een **uniek synergieproject**. Dit zorgt voor een **duurzame en klimaatbestendige inrichting** van het openbaar domein.

Ondersteuning duurzame projecten

Met de lancering van de Proximity campagne ondersteunt de stad Roeselare de realisatie van **'klimatswitch-projecten'** die mee bouwen aan een mooie en ondernemende stad. De campagne is er voor burgers, verenigingen, bedrijven, scholen, coöperaties en organisatie en is een initiatief van Be Planet. Als structurele partner van Be Planet maakt Elia zo deel uit van een **dynamisch samenwerkingsverband** tussen lokale actoren.

Lees meer over onze projecten

Meer info?

Met een stevige fundering krijgen alle kinderen rijke en gelijke kansen

Kinderopvang is een belangrijke schakel in de opvoeding en ontwikkeling van kinderen. Jonge kinderen brengen een groot deel van hun tijd door bij een onthaalouder of in een kinderdagverblijf. Ze worden er niet alleen maar opgevangen of verzorgd, elk kind krijgt er ook de kans om te groeien en te bloeien. De pedagogische functie krijgt meer belang en dat is goed, want de hersenen ontwikkelen zich vooral in de drie eerste levensjaren.

Ook de coronacrisis maakte het belang van kinderopvang overduidelijk. De kinderopvang bleef non-stop open en was de steun en toeverlaat voor veel gezinnen en kinderen, ook kwetsbare. Met het Via-6-akkoord krijgt de sector de erkenning die hij verdient en de middelen om de pedagogische functie verder uit te werken dankzij de aanstelling van pedagogische bachelors. Terecht, want onderzoek wijst uit dat degelijke kinderopvang langdurig positieve effecten heeft op de ontwikkeling van kinderen, tot ver in de schooltijd. Bovendien zijn deze positieve effecten het sterkst merkbaar bij kwetsbare kinderen. Kinderopvang vervult dus ook een belangrijke sociale functie.

Vroege ervaringen met impact op later

Kleine kinderen groeien als kool. Niet alleen in lengte en gewicht maar ook qua hersenomvang. Het kindergebrein maakt in de eerste drie levensjaren een enorme groeispurt. Het is dan dat de verbindingen tussen zenuwcellen worden gelegd. Geen verbindingen of maar een beperkt aantal is nefast voor de verdere ontwikkeling. Hóé de hersenen zich ontwikkelen is bij elk kind gelijk. Het tempo en het aantal verbindingen is bij elk kind anders en hangt af van de mate waarin de hersenen worden gestimuleerd. Doorslaggevend zijn de omgeving en de begeleiding. De term 'kinderverzorgster' is terecht vervangen door 'kinderbegeleider'. Het competentie-

profiel maakte sinds het nieuwe decreet en het pedagogisch raamwerk een enorme omwenteling door. Tijdens inspecties van Zorginspectie gaat de aandacht vooral naar de pedagogische kwaliteit en de zes dimensies uit het MeMoQ-project (Meten en Monitoren van de pedagogische kwaliteit (Q) van kinderopvang van baby's en peuters). Daarin ziet algemeen directeur Luc Vermeir van Lebbecke een belangrijke taak weggelegd voor het lokale bestuur: 'Kinderopvang is een kerntaak en daarom willen we initiatiefnemer zijn. Niet alleen vanwege het economische belang, maar vooral om de sociale betekenis. Voor een lokaal bestuur is het belangrijk om publieke dienstverlening voor elke leeftijdsgroep te

De term 'kinderverzorgster' is terecht vervangen door 'kinderbegeleider'. Het competentieprofiel maakte sinds het nieuwe decreet en het pedagogisch raamwerk een enorme omwenteling door.

Luc Vermeir:

‘Kinderopvang is een kerntaak en daarom willen we initiatiefnemer zijn. Voor een lokaal bestuur is het belangrijk om publieke dienstverlening voor elke leeftijdsgroep te verzekeren. Gelijke kansen voor elke burger van jong tot oud.’

verzekeren. Gelijke kansen voor elke burger van jong tot oud.’ Ook Kelly Willems, verantwoordelijke van kinderdagverblijf ‘t Kwakkeltje in Lebbeke, meent dat kinderopvang ervoor kan zorgen dat alle kinderen gelijke kansen krijgen van in het begin. ‘In ‘t Kwakkeltje komen ook kinderen uit kwetsbare gezinnen. Hun ouders bezitten soms minder tools en mogelijkheden om hun kinderen uitdaging en variatie te bieden. Voor hen is het kinderdagverblijf bijzonder waardevol.’ Zij zag de voorbije jaren heel duidelijk de verschuiving van de meer verzorgende taken naar de educatieve ondersteuning met uitdagende beweegactiviteiten, buitenspelen in de modderkeuken, interactief voorlezen, spelen met opneemend materiaal. Ze is trots op haar team dat hier vierkant achter staat.

Pedagogische kwaliteit

De pedagogische kwaliteit in de Vlaamse kinderopvang werd grondig onderzocht in de nulmeting in 2017. De resultaten brachten sterktes en zwaktes aan het licht. Voor de educatieve dimensie (actief-stimulerende begeleidershouding en taalondersteuning) is er nog groeimarge. Kinderopvang legt een stevig fundament, waarop verder gebouwd kan worden. Investeren in pedagogische kwaliteit is dus essentieel. En dat is ook wat gebeurt met de trajecten Leren op de werkvloer die het VVSG-Steunpunt Kinderopvang samen met experts organiseert. De opvangvoorzieningen van lokale besturen staan er zo niet alleen voor. Coaching op de werkvloer, actief aan de slag gaan met het hele team en zelfreflectie vormen de rode draad. Daarnaast is er ook ondersteu-

ning en uitwisseling met en tussen verantwoordelijken. Deze trajecten zijn mogelijk dankzij financiering uit het VIA4-akkoord publieke sector 2011-2015 dat werd afgesloten tussen de VVSG, de drie erkende vakbonden en de Vlaamse Regering.

In 2020 gingen zestien voorzieningen onder begeleiding van Omvorming en Speelmakers aan de slag met de dimensie educatieve ondersteuning. Elke voorziening concentreerde zich op eigen uitdagingen. Kinderdagverblijf ‘t Kwakkeltje van OCMW Lebbeke nam in 2020 deel aan het traject Leren op de werkvloer ‘Werk maken van de educatieve ondersteuning’ en koos voor actief-stimulerende begeleiding en taalondersteuning. ‘t Kwakkeltje werkt al vier jaar met de verschillende dimensies uit de MemoQ, waaronder welbevinden en betrokkenheid en diversiteit. In 2020 stond Dimensie 4, de educatieve ondersteuning, op het programma. Voor verantwoordelijke Kelly Willems kwam het traject op het ideale moment. ‘Vooral omdat input van een externe expert echt meegenomen is. De kinderbegeleiders zijn er direct in gevlogen, planden verschillende acties en bereikten vooral mooie resultaten.’ Als basis voor al deze acties vertrokken de kinderbegeleiders van een gezamenlijke visie op educatieve ondersteuning, waarbij de kinderen alle kansen krijgen om zich maximaal te ontwikkelen. Hiervoor bieden ze een prikkelende omgeving waarin elk kind uitdaging en plezier vindt op het vlak van spel, taal, motoriek, verstandelijke en sociale ontwikkeling. Professionele begeleiders ondersteunen de kinderen, stimuleren hen actief en moedigen hen aan. Op deze manier laten ze

kinderen sleutelervaringen opdoen en geven ze hun de kans om hun potentieel ten volle te ontplooiën. Zo voerde kinderbegeleider Jolien het gebruik van opneemend materiaal in. Dat zijn spullen waarvan het doel niet op voorhand vastligt. Dus geen plastic speelgoedkassa die lawaai maakt, maar wel dennenappels, flesjes, poppetjes, écht materiaal. Welk materiaal maakt niet zoveel uit. Het gaat erom dat de kinderen zelf bepalen wat ze combineren en wat ze ermee doen. Kinderbegeleider Marianne ging buiten aan de slag en zette met de hulp van enkele collega’s een modderkeuken in elkaar. Een groot succes, want zeg nu zelf: wat is er leuker dan je vuil mogen maken? Ouders kunnen de resultaten van deze en andere acties geregeld lezen in de Nieuwsbrief voor ouders.

Kapitaal voor taal

Taalkennis Nederlands is een absolute topprioriteit voor de Vlaamse regering. Taal is nodig om te participeren aan de samenleving, zowel voor ouders als voor kinderen. Positief aan taal werken geeft kinderen (en gezinnen) meer kansen in onze maatschappij. Dat is ook vertaald in de regelgeving voor kinderopvang. De pedagogische kwaliteitsprocedure vraagt enerzijds dat de kinderopvang de Nederlandse taalverwerving van elk kind stimuleert, anderzijds moet er positieve aandacht zijn voor de thuistaal. De ontwikkeling van kinderen gaat in stappen. In gevoelige periodes worden de hersenverbindingen het gemakkelijkst gelegd. Voor taalontwikkeling komt het erop aan om een kind tijdens de eerste vijf levensjaren zoveel mogelijk bloot te stellen aan rijke en gevarieerde taal. Kinderopvang van hoge

An Heirbaut:
‘Niet enkel voor de taalontwikkeling en het leesplezier is voorlezen belangrijk. Doordat kinderen bladzijden leren omslaan, stimuleer je de fysieke motoriek. Leren dat een verhaal een begin en een eind heeft, legt de basis voor begrijpend lezen later.’

kwaliteit heeft een positieve impact op de taalontwikkeling van elk kind, ongeacht de socio-economische status. Kinderopvang kan de kloof in ontwikkeling tussen kansarme en kansrijke kinderen misschien niet dichten, maar wel verkleinen. Daar hebben vooral kinderen in kansarmoede baat bij. Omdat de thuisomgeving het meest vertrouwd aanvoelt en het welbevinden er hoog is, leren jonge kinderen het vlotst in hun thuistaal. Op dat moment vinden namelijk twee grote mijlpalen in het denken plaats op het gebied van woordbesef en van grammatica. Beide vormen de basis voor het verwerven van elke taal. Goede kennis van de moedertaal is dus doorslaggevend om goed Nederlands te leren. Het verwerven van een tweede taal is geen belemmerende, maar juist een bevorderende factor. Dat moeten we altijd in het achterhoofd houden bij kinderen van wie de thuistaal niet het Nederlands is. De thuistaal verdient een volwaardige plaats en ze mag ook in de opvang zelfs versterkt worden. Bovendien levert dat ook voordelen op voor alle kinderen. In 't Kwakkeltje is de positieve aandacht voor de thuistaal nu al onderdeel van de educatieve ondersteuning. 'In het kinderdagverblijf hangt een welkomstwoord in alle opvangtalen,

naast een foto van elke medewerker,' zegt Kelly Willems. 'Dit welkombord creëert een toffe intro bij anderstalige ouders en werkt voor hen drempelverlagend om, al bij dat eerste contact, toch hun moedertaal te gebruiken. Er hangt ook een wereldkaart met alle aanwezige nationaliteiten. Als kinderen met een andere moedertaal bij ons beginnen, ligt de focus uiteraard op het Nederlands. De kinderbegeleiders verzamelen wel een aantal woorden uit de moedertaal van het kind, zodat ze die kunnen gebruiken tijdens de weweken. We ervaren echter dat deze (fonetische) woorden snel worden overgenomen door de Nederlandse versies.' Toen het traject Leren op de werkvloer begin 2021 was afgerond, voelden ze in kinderdagverblijf 't Kwakkeltje dat het thema Educatieve ondersteuning nog niet af was. Dus werkt het kinderopvangteam dit jaar verder aan Taalondersteuning. Het team is ervan overtuigd dat taal het middel bij uitstek is om kinderen op de vier ervaringsgebieden uit het pedagogisch raamwerk te stimuleren en elk kind een rijke taalstart te geven. Zo kreeg het thema Taalrijk vorm. Voor dit jaar werden er vier invalshoeken vastgelegd, die aansluiten bij de drie pijlers van een goede taalondersteuning: taal aanbieden, taal

verrijken en taal uitlokken. De eerste maanden van 2021 luidde het thema 'Taal klinkt als muziek in de oren'. Er werd klassieke muziek gespeeld. Kinderen maakten muziek met échte muziekinstrumenten en knutselden instrumenten. Er trok een fanfare door de gang. Ook de ouders werden erbij betrokken: zij mochten een playlist bezorgen, die dan werd afgespeeld in de leefgroep. Deze thuisliedjes waren heel herkenbaar voor sommige kinderen. In navolging van Sarah van Ketnet is er het wilde plan om de kinderbegeleiders kinderliedjes te laten zingen en deze op cd te zetten. Zo kunnen de kinderen de muziek van het kinderdagverblijf mee naar huis nemen. De kunstacademie van Lebbeke maakt een mooi omslag en tekeningen voor het boekje met de liedjesteeksten.

Er staat de komende maanden veel op het programma. Voor de zomer ligt de aandacht op interactief voorlezen, met handpop, via magneetbordpopjes of in een toneelstuk. Ook ouders komen voorlezen in het Nederlands en in de moedertaal. Omdat je de hele dag kunt praten, wordt taal ook gestimuleerd tijdens de momenten van verzorging, gaan slapen, wachten en eten, opruimen of het onthaal. Hiervoor laten de

kinderbegeleiders zich inspireren door de Taalbox taalstimulering voor voor-schoolse kinderopvang, ontwikkeld door het Centrum Taal en Onderwijs in opdracht van de provincie Vlaams-Brabant. Oktober zal in het teken van meertaligheid staan. Alle talen komen aan bod (in muziek en verhaaltjes), ook spreken in gebarentaal.

Kinderopvang is geen eiland

In alle acties van 't Kwakkeltje is er één constante, namelijk de samenwerking met ouders én met andere diensten of organisaties van de gemeente Lebbeke. Voor algemeen directeur Luc Vermeir loont samenwerken: 'Oorspronkelijk was de kinderopvang een OCMW-dienst, maar de ploeg slaagt er schitterend in om zeer vlot samen te werken met alle andere gemeentelijke diensten. Kinderopvang is volledig ingebed in de gemeente Lebbeke. Maandelijks vindt er een intern vrijetijdsoverleg plaats tussen kinderopvang, Huis van het Kind, sport-, jeugd-, cultuurdienst, bibliotheek en kunstacademie. Soms sluit de sociale dienst aan. Dit mondt uit in een mooie verwevenheid tussen de verschillende diensten. Projecten worden met elkaar besproken, verbanden gelegd. Elke dienst werkt prima op zich, maar ze kunnen op elkaar rekenen en weten elkaar te vinden. Ze betrekken er het bestuur bij en informeren over hun nauwe samenwerking. Elke dienst werkt schitterend en heeft

een zekere fierheid over zijn werking, wat mijzelf ook trots maakt.'

Binnen de samenwerking met de bibliotheek wordt 't Kwakkeltje actief betrokken bij de voorleesweek, het is sinds begin 2020 proefkonijn voor een leestraject van Boekstart. Medewerkers van de bibliotheek en de kinderopvang volgen de opleiding 'Inspirerende leesomgeving in de Kinderopvang' van Iedereen Leest en VCOK en bouwen samen een inspirerende voorleesomgeving zowel in de bibliotheek als in de kinderopvang. Op een kerstdrink van het kinderdagverblijf kwam de bibliotheek extra reclame maken voor het Taalpunt, waar ouders onder andere Nik-nakboekjes kunnen lenen. Dit zijn meertalige boekjes waarmee kinderen beter Nederlands kunnen leren. Een gesprek tussen een Syrische en Marokkaanse mama stimuleerde de versnelde start van het Klapsalon: een tweeweekelijkse praatgroep Nederlands voor ouders met verschillende moedertalen. De jeugdmedewerker van de gemeentelijke bibliotheek, Hanne Callewaerts, ontvangt elke leefgroep tweemaal per jaar in de bibliotheek, zodat de kinderen er op verkenning kunnen. Ze bezorgt ook boekenpakketjes en organiseert voorleesmomenten, zowel in de bibliotheek als in het kinderdagverblijf. Om ouders bij de taalondersteuning te betrekken worden zij uitgenodigd om te komen voorlezen, om materiaal of boekjes mee te bren-

gen en krijgen zij taaltips via mail of flyers, gebaseerd op de Taalposter van de VVSG.

Maar daar stopt het niet bij. Vorig jaar nam het kaboutergezin Marie en Kamiel zijn intrek in het kinderdagverblijf. Zij werden de mascottes van het thema Taalrijk en komen in beeld als er met taal wordt gewerkt. Vorig jaar breidde het kaboutergezin zelfs uit met baby Odette. An Heirbaut, diensthoofd van de bibliotheek van Lebbeke, is meter van de kabouterbaby en algemeen directeur Luc Vermeir is peter. Hij vond het een zeer origineel idee en voor An Heirbaut betekent het de bekroning van een jarenlange fijne samenwerking tussen de bibliotheek en 't Kwakkeltje. Zij vindt het heel belangrijk om van kleins af boekjes aan te bieden. 'Niet enkel voor de taalontwikkeling en om het leesplezier door te geven maar ook voor de verdere ontwikkeling. Doordat kinderen bladzijden leren omslaan, stimuleer je de fysieke motoriek. Door voor te lezen leren kinderen dat een verhaal een begin en een eind heeft, en dat legt de basis voor begrijpend lezen later. Wat je vroeg leert, leer je voor het leven. Als Boekstart-bibliotheek (voorheen Boekbaby's) zetten we hier al heel lang op in. Het testproject "Inspirerende leesomgeving in de Kinderopvang" was een mooi vervolg. Er zijn plannen om vanuit het Huis van het Kind ook een band op te bouwen met alle andere kinderopvangvoorzieningen in Lebbeke. Het meterschap was een enorme energiegelver in volle coronacrisis, want de kinderopvang en de bibliotheek waren allebei essentiële diensten die open bleven.'

Net zoals elk jaar wordt in september de verjaardag van Odette gevierd, om de ouderbetrokkenheid nog te vergroten, gebeurt het dit jaar in de buitenschoolse kinderopvang. ■

NADINE CEULEMANS IS ZAAKVOERDER-VORMINGSWERKER
OMVORMING VOF EN ELS ROBIJT IS VVSG-STAFMEDEWERKER
GROEPSOPVANG BABY'S EN PEUTERS

Met TROFEE wil het VVSG-Steunpunt Kinderopvang kinderopvanginitiatieven helpen bij hun uitdagingen, in samenwerking met andere voorzieningen. Dankzij financiering uit het VIA4-akkoord publieke sector bestaan hiervoor de gratis trajecten *Een veerkrachtig team*, *Pedagogisch documenteren* en *Educatieve ondersteuning*, telkens onder begeleiding van experts of als een doe-het-zelf-traject. Ze zijn op 7 mei gestart. Regelmatig komen de deelnemers per thema samen om ervaringen uit te wisselen en elkaar te inspireren. Op het slotevenement in het najaar van 2022 laat iedereen het afgelegde parcours en de vorderingen van het team zien.

Zuid-West-Vlaanderen weg/wijs met verharding

De mensen mogen er dan wel zacht van aard zijn, Zuid-West-Vlaanderen is te hard, veel te hard. Per inwoner ligt er gemiddeld 301 m² verharding, in de rest van Vlaanderen gemiddeld maar 284 m². Daar moeten we letterlijk mee breken, en dus heeft streekontwikkelaar Leiedal samen met (boven)lokale besturen en het middenveld een 'regionale onthardingsstrategie' ontwikkeld. Het streven is onder het Vlaamse gemiddelde te duiken en tegen 2040 per inwoner 18 m² te ontharden (een ruime parkeerplaats). Regionaal komt dat neer op 550 ha. Elk bestuursniveau, elke sector en ook de burger zal een steentje bij of liever weg moeten dragen.

Het klimaat is aan het veranderen. En als het tempo waarin we ruimte innemen, bouwen en verharden niet afneemt en stopt, zal de impact daarvan alleen maar verergeren en versnellen. Als we zo doorgaan, kampen we in Vlaanderen tegen het eind van de eeuw met droogtes om de twee jaar in plaats van om de twintig, 38% nattere winters, vijf tot tien keer

meer overstromingen en wel 75 extreem warme dagen per jaar in plaats van nu enkele. Hittegolven zullen langer aanslepen en zwaarder doorwegen, vooral in de steden. Het hoge-impactscenario, dat we niet langer kunnen uitsluiten, voorspelt overal in Vlaanderen achttien hittedagen per jaar tegen 2050 en zelfs vijftig in 2100. Nu zijn het er vier.

Watertekort en overstromingen

Onze leefomgeving is niet aangepast aan die extremere weersomstandigheden. Dat zien we heel erg aan de grondwaterstand. Door de grote verhardingsgraad (regionaal 20,4% tegenover gemiddeld 13,5% in Vlaanderen) heeft water geen tijd om in de bodem te sijpelen en raakt het grondwater niet aangevuld. In droge en warme pe-

In het voorjaar van 2020 konden inwoners van twaalf gemeenten hun voortuin of een stukje publieke ruimte nomineren voor ontharding. Wevelgem's burgemeester Jan Seynhaeve (links op de foto) en Leiedal-voorzitter Wout Maddens (rechts) kwamen bij deze winnaars een handje toesteken.

riodes ontstaat daardoor watertekort. Bij intense regen leidt al die verharding dan weer tot overstromingen. Tijdens hittegolven is het in verharde omgevingen zoals dorpskernen en stadscentra tot tien graden warmer dan in de open ruimte. Ontharden is dus de

Het hele instrumentarium van ruimtelijke ordening kunnen we inzetten om regels voor maximale verharding vast te leggen en ontharding in feite af te dwingen.

boodschap: we geven het water meer ruimte zodat het kan infiltreren, overtollig water slaan we op in bufferbekkens en we maken plaats voor groen om bij af te koelen. Ontharding leidt zo tot meer biodiversiteit, een aangenamere leefomgeving, bodemherstel, betere luchtkwaliteit... Alleen maar voordelen.

Een berekende strategie

Leiedal ziet die voordelen – en de hoge nood – in en kiest voor twee sporen: geen bijkomende ruimte meer aansnijden en niet nog meer verharden (de bouwshift) en tegelijk meer ruimte maken voor water en groen. Hoe we dat kunnen doen, hebben we onderzocht in het kader van ZeroRegio, een strategisch project gesubsidieerd door het Departement Omgeving met als doelstelling Zuid-West-Vlaanderen tegen 2050 klimaatneutraal te maken. Gedurende de driejarige looptijd van het project werd jaarlijks een klimaatatelier georganiseerd voor lokale en bovenlokale besturen, het middenveld (Natuurpunt, Boerenbond...) en ambtenaren. Het eerste atelier werd omgezet in een klimaatmanifest, met acties omtrent verschillende klimaatthema's. Het analyseren van nutteloze verharding in de regio en het opmaken van een regionale onthardingsstrategie kwamen hier als belangrijke acties boven drijven. Omdat ontharding niet alleen in je eigen voortuin gebeurt, werd de regio onderverdeeld in zes typegebieden: publieke wegen, kernen, woon-

wijken, bedrijvigheid en detailhandel, publieke functies en open ruimte. Voor alle typegebieden hebben we verschillende onthardingsstrategieën voorgesteld en ze gestaafd met goede voorbeelden, ontwerpend onderzoek en mogelijke acties. Per gebied hebben

we het potentieel voor ontharding met GIS-analyses zo goed mogelijk berekend en in kaart gebracht. In het kader van ZeroRegio werden ook werk- en infosessies georganiseerd over de technische aspecten van ontharden en er werd een participatief traject opgezet met de burger. De regionale onthardingsstrategie werd op verschillende platformen toegelicht en de feedback keurig verwerkt in een studiebundel.

Zuid-West-Vlaanderen breekt uit

Ook de Vlaamse overheid zet sterk in op ontharding en lanceerde in 2018 'Vlaanderen breekt uit' met twee oproepen voor projectvoorstellen in verband met ontharding. Ze investeert 10 miljoen euro in de begeleiding en realisatie van die projecten. Er werden 450 projectvoorstellen ingediend. 45 proeftuinen ontharding werden geselecteerd en daarvan bevinden er zich vijf in Zuid-West-Vlaanderen: vier in Kortrijk en een in Wevelgem. De proeftuinen en andere lopende initiatieven zijn een eerste stap om de onthardingsstrategie voor onze regio te testen en te realiseren. Bij een aantal onthardingsprojecten is intercommunale Leiedal dan ook rechtstreeks betrokken. 'In Wevelgem wordt de Deken Jonckheerestraat geknipt en getransformeerd tot een aantrekkelijke groene campusomgeving,' zegt burgemeester Jan Seynhaeve. 'We bekijken ook waar we op privéterrein parkeerbzones, speelplaatsen, opritten kunnen ontharden. De campus zal een belang-

rijke schakel vormen in het wandel- en fietsnetwerk als alternatief voor de gewestweg die ernaast ligt.' Leiedal begeleidt de gemeente met een inrichtingsplan en een uitgebreid participatietraject. Ook in de regio maakte Leiedal via ZeroRegio 10.000 euro vrij voor zeventien onthardingsprojecten in privévoortuinen. Met dat geld kochten de bewoners plantgoed om hun ontharde voortuin aan te leggen. We vroegen burgers bovendien welke openbare plekjes in hun gemeente of stad ze graag onthard wilden zien. In Waregem werd de bedrijfssite Groenbek herontwikkeld tot een strakke KMO-zone met heel veel plaats voor water, groen en beleving. En qua herbestemming is de site Pattyne-Duprez in Avelgem een sterk project. Leiedal en de gemeente geven het terrein van het oude textielbedrijf terug aan de natuur en laten het aansluiten bij de Scheldemeersen. Een schitterend en gedurfd staaltje van duurzaamheid en vooruitstrevende reconversie.

De middelen

Gemiddeld wordt de publieke ruimte (wegen, pleinen...) om de zeventig jaar heraangelegd. Zoiets doe je dan ook beter meteen heel toekomstbestendig. Daarom zou ontharding vanaf het begin meegenomen moeten worden in alle planprocessen, lopende projecten, beleidsplannen, subsidiekaders en infrastructuurwerken, op alle bestuursniveaus. Het instrumentarium van ruimtelijke ordening (RUP's, masterplannen, verordeningen, lasten bijvergunningen...) kunnen we dan inzetten om regels voor maximale verharding vast te leggen en ontharding in feite af te dwingen. Dat is slim gebruik van de bestaande middelen, maar er zijn ook bijkomende middelen nodig. Lokale besturen hebben een (financieel) duwtje in de rug nodig om innovatieve onthardingsprojecten op te starten en er is behoefte aan goede voorbeelden en pilotprojecten die aantonen dat ontharding zichzelf op termijn terugverdient. Leiedal wil graag enkele pilots opstarten met lokale besturen en zoekt daar

In Wevelgem wordt de Deken Jonckheerestraat geknipt en getransformeerd tot een aantrekkelijke groene campusomgeving.

subsidiekanalen voor. Het kan bijvoorbeeld gaan om voortuinen collectief ontharden, het parkeren bij baanwinkels en in industriezones efficiënter inrichten, gebouwen delen en indien mogelijk stapelen... Daarnaast wil de intercommunale de lokale besturen en andere spelers ook begeleiden en coachen bij hun eigen onthardingsprojecten. Wat de subsidies betreft, daar zouden de huidige kaders moeten worden aangepast om de bestaande middelen in alle sectoren voor ontharding in te zetten. Subsidies voor reconversie en revitalisering zouden rekening moeten houden met de oppervlakte die in een project onthard wordt. Ook lokale besturen kunnen hun eigen premiestelsel binnen de verschillende sectoren onder de loep nemen.

Stevig in het blauw en groen

Als openbaar bestuur geef je maar beter het goede voorbeeld, als streekontwikkelaar des te meer. De nieuwe kantoren van Leiedal zijn zo'n goed voorbeeld: een middelhoog gebouw met een minimale voetafdruk midden in het groen. Dat kwalitatief vergroenen van het openbaar domein kan onze regio beslist helpen om zich te wapenen tegen de klimaatveranderingen, maar dan moeten onze plantenkeuzes daar wel op afgestemd zijn. De juiste plant op de juiste plaats is bestand tegen droogte en hitte maar kan ook veel water op korte tijd slikken. Meer groen, meer biodiversiteit, dan denken we vaak ook aan meer onderhoud. Toch hoeft dat met een doordacht ontwerp en een goede aanleg

niet zo te zijn. Extensieve groenzones vragen net vaak minder onderhoud en hebben een veel grotere natuurlijke waarde en biodiversiteit.

Zonder water geen leven, zeker voor de landbouw. Ook daar zal het erop aankomen water op te vangen als het hevig regent en die voorraden dan weer aan

domein? Sensibiliseren doe je met subsidies, maar ook door krachtdadig op te treden zonder de mening van de burgers te vergeten. Je kunt hen ook warm maken door hen te *ontzorgen*. Kijk maar naar geveltuintjes. Zelfs met subsidies slaat het toch niet aan zoals gehoopt. Maar zodra de gemeente zelf de aanplanting doet, tegen een kleine

Subsidies voor reconversie en revitalisering zouden rekening moeten houden met de oppervlakte die in een project onthard wordt.

te spreken in periodes van droogte. Dat wil zeggen dat we niet overal willen inzetten op waterinfiltratie, maar dat we het water ook op de juiste plaatsen moeten bufferen en hergebruiken. Door te investeren in een infiltratie- en retentiebeleid kunnen we een zekere grondwaterreserve opbouwen in bovenstroomse gebieden en dat zal op zijn beurt de toevoer naar grondwaterafhankelijke ecosystemen versterken. Minder water naar zee laten vloeien loont voor zowel de natuur, de landbouwer als de drinkwaterconsument.

Draagvlak

Niet alleen middelen spelen een rol, ook door een klein draagvlak beginnen gemeenten niet aan onthardingsprojecten. Moeten we dan rustig op dat draagvlak wachten? Of creëren we draagvlak door burgers te betrekken bij het ontwerp, de aanleg en het beheer van het openbaar en privaat

vergoeding, zien we dat de burger wél sneller inpikt. Ook met tijdelijke opstellingen kun je mensen van een plan overtuigen omdat ze meteen de mogelijkheden ervaren. Een tijdelijke invulling lokt ook minder snel protest uit, net omdat ze tijdelijk is, terwijl sommige noodzakelijke ingrepen in de publieke ruimte toch tot een blijvende verandering kunnen leiden. Denk aan de horecazaken die in volle COVID-crisis publiek domein mogen innemen om buiten extra terrasjes in te richten. Zo wennen de mensen aan het veranderde straatbeeld en daar kunnen lokale besturen gebruik van maken om bepaalde opstellingen misschien wel permanent te maken. Het loont dus zeker de moeite om dergelijke 'windows of opportunity' in de gaten te houden. ■

HANNELORE FABRI EN TOM KESTELOOT
ZIJN STAFMEDEWERKERS VAN LEIEDAL

THEORIE:

- BBC: situering en regelgeving
- Lokale Financiën: capita selecta
- Thesauriebeheer en financiële stromen
- BBC: een praktische handleiding

ALGEMENE BOEKHOUDING:

- Algemene inleiding
- Activa
- Passiva
- Kosten, opbrengsten, rechten en verplichtingen

LOKAAL FINANCIËEL MANAGEMENT

Redactie onder leiding van Jan Leroy, directeur bestuur bij VVSG

Lokale besturen worden permanent geconfronteerd met de beperktheid van de beschikbare financiële middelen. Een beter financieel management zal ertoe leiden dat een bestuur meer zal kunnen doen met de schaarse geldmiddelen waarover het beschikt.

In deze geactualiseerde reeks benaderen we het lokaal financieel management vanuit meerdere oogpunten. De vier boeken 'Theorie' focussen op de BBC, het thesauriebeheer en de financiële stromen. De vier boeken 'Algemene Boekhouding' gaan dieper in op de boekhoudkundige voorschriften zoals vastgelegd in de beleids- en beheerscyclus.

Samen vormen ze een accurate collectie, onmisbaar voor iedereen die betrokken is bij het financiële beheer van lokale en provinciale besturen.

Alle abonnees raadplegen online steeds de meest actuele inhoud.

LOKAAL FINANCIËEL MANAGEMENT
Redactie onder leiding van Jan Leroy (VVSG)
ISBN (print): 978-2-509-01532-7

Meer info & bestellen:
www.politeia.be

Samen dezelfde koers voor een proper Gent

Waar je gaat langs Vlaamse wegen, overal kom je afval tegen. Daarom investeert Gent sinds 2020 nog meer in de bestrijding van zwerfvuil en sluikestorten onder de noemer 'Proper Gent'. De stad zet sterk in op sensibilisering van burgers en handhaving tegen sluikestorters op basis van beschikbare data over hotspots. Gemeenschapswachten en politie varen dezelfde koers: 'Samenwerking leidt tot betere resultaten.'

Debby Van De Voorde gaat als gemeenschapswacht en GAS-vaststeller dagelijks op pad in Gent, vooral om Gentenaren te sensibiliseren. 'We spreken hen vriendelijk en gemoedelijk aan. Aan mensen die in het park picknicken, vragen we op voorhand al om hun afval in de vuilnisbak te gooien of mee naar huis te nemen. En die preventieve houding lijkt bij de meeste mensen te werken: ze reageren positief en laten niks achter. Maar lang niet iedereen ruimt zijn afval op.' Bij zwerfvuil zoals een weggegooid blikje of een peuk is het moeilijk om daders te identificeren. Dat kan enkel door hen op heterdaad te betrappen. En dan nog is er vaak discussie met mensen die beweren dat ze hun afval net gingen weggooiden. Vandaar de keuze om ook blijvend in te zetten op preventie door middel van sensibilisering.

Debby Van De Voorde mag als GAS-vaststeller overtredingen van het politiereglement vaststellen. 'Mijn collega's en ik gaan wekelijks mee op ronde met de vuilnisophalers van afvalintercommunale IVAGO om slui-

storten systematisch te doorzoeken op identificatiegegevens. We volgen ook sluikestortmeldingen op van Gentenaren of van de technische diensten van de stad.' Ook de gemeenschapswachten die patrouilleren in de wijken en op en rond het openbaar vervoer, zijn begaan met sluikestorten en zwerfvuil. Ook de Gentse politie gaat actief op zoek naar sluikestorters. Dave Van der Schueren is hoofdinspecteur bij het overlastteam en verleent bijstand aan de collega's van IVAGO om sluikestorten te doorzoeken. 'Op de bekende locaties, waar het probleem vaak voorkomt, houden we gerichte acties in burger.'

Eén geïntegreerde werkwijze, vele spelers

Gemeenschapswachten, sanctionerend ambtenaren, dienst toezicht, cel regie netheid, politie, afvalintercommunale IVAGO, in Gent zijn er veel spelers actief in verband met zwerfvuil en sluikestort. Hoe regel je dan de coördinatie en samenwerking op het terrein? 'Elke twee maanden zitten de betrokkenen samen in de werkgroep zwerfvuil en sluikestort en op een hot-

spotoverleg. Daar stemmen we onze aanpak op elkaar af en spreken we de locaties af. We werken met een heel breed netwerk. Zo is er bijvoorbeeld ook goede samenwerking tussen politie, gemeenschapswachten, gemeenschapswacht-vaststellers en vaststellers van de dienst Toezicht,' zegt Dave Van der Schueren.

Waar die locaties met veel zwerfvuil of sluikestort zich bevinden, weten ze in Gent dankzij de cijfers die IVAGO bijhoudt. Het data-gedreven beleid helpt om gericht te handhaven en oorzaken van zwerfvuil te bestrijden. 'In het centrum van Gent is het probleem van zwerfvuil en sluikestorten verspreid. In de negentiende-eeuwse gordel rond de binnenstad komt sluikestorten het meest voor. Daar gaat het vaak over anonieme hoekjes en kantjes. Of mensen plaatsen afval naast de vuilnisbak. Zodra er één zakje staat, komen er snel meer bij. Meestal vinden we huishoudelijk afval, voedingsresten of klein huisraad zoals meubeltjes of matrassen. Jammer genoeg is de hoeveelheid zwerfvuil en sluikestort de voorbije jaren toch weer gestegen. We zijn

De gemeenschapswachten gaan wekelijks mee op ronde met de vuilnisophalers van IVAGO om sluikestort systematisch op te sporen.

Tussen 2017 en 2019 onderzocht Mooimakers, het Vlaamse initiatief tegen zwerfvuil en sluikestort van de OVAM, Fost Plus en de VVSG, het effect van cameratoezicht bij sluikestorten. Slim gebruik doet het aantal sluikestorten wel dalen, maar gemeenten denken beter goed na voor ze een camera plaatsen. Camera's brengen veel werk mee voor relatief weinig betrappingen waarvan slechts één op de drie effectief tot een boete leidt. Een basiswerking cameratoezicht kost ongeveer 20.000 euro op jaarbasis.

nog op zoek naar de verklaringen.' IVAGO is dus een belangrijke pion in het verhaal. Zij halen vuilnis op, maken vuilnisbakken leeg en zien elke dag waar er zwerfvuil of sluikestort ligt. Voor de politie en de gemeenschapswachten loont de samenwerking met IVAGO. 'Zij leveren ook enorme inspanningen. Ze staan altijd klaar, bijvoorbeeld om op onze vraag de vuilnisbakken nog eens extra leeg te maken.'

GAS-boetes en retributie

Gent gebruikt vooral GAS-boetes om veroorzakers van zwerfvuil en sluikestort te bestraffen. Als Debby Van De Voorde een sluikestort vindt, bekijkt ze het afval om erachter te komen wie de dader is. 'We maken een bestuurlijk verslag op en de sanctionerend ambtenaren starten vervolgens de dossiers op.' Dat kan dan leiden tot een GAS-boete.

Enkel wanneer één persoon het gedumpte afval niet kan dragen, wordt een proces-verbaal opgemaakt door de politie of de Dienst Toezicht dat naar het parket gaat. Volgens Dave Van der Schueren is de GAS-procedure veel sneller dan de juridische weg via de rechtbank. 'Daar duurt het soms anderhalf jaar voor de overtreder zijn sanctie krijgt. Dankzij GAS kunnen we een lik-op-stukbeleid voeren met boetes tegen zwerfvuil en sluikestorten.

Bovendien stuurt de Juridische Dienst elke vaststelling door naar afvalintercommunale IVAGO. Die rekent dan ook nog eens de opruimkosten door. Als de dader bekend is, krijgt die dus een tweede factuur met de retributie in de brievenbus.'

Misschien kan het zelfs nog sneller gaan: mensen direct de boete laten betalen als ze op heterdaad betrapt worden. In Gent hebben ze daar wel oren naar, al is het volgens Dave Van der Schueren nu juridisch niet mogelijk om GAS-boetes onmiddellijk te innen. 'Het zou wel een nuttig instrument kunnen zijn in de strijd tegen zwerfvuil. Momenteel kan dat alleen bij mensen die geen vaste woon- of verblijfplaats in België hebben.'

Camera's: effectief, maar geen wondermiddel

Op de bekende plekken met sluikestort of op basis van meldingen zet de politie camera's in. Dave Van der Schueren legt uit waar en hoe de camera's helpen in de strijd tegen sluikestorten. 'Sommige camera's zijn duidelijk zichtbaar op straat. Dat werkt ook preventief: waar de camera staat, is er minder sluikestort. Maar dat is een effect dat na een tijdje weer verdwijnt.' Na een maand verhuizen ze daarom naar een andere plek. Vaak verlegt het probleem van sluikestorten zich ook naar een andere plaats waar er geen camera staat. En niet elke locatie is geschikt om bruikbare beelden te maken. 'Bij de politie verstoppen we onze camera's ook, we filmen bijvoorbeeld vanuit anonieme auto's.'

Als je camera's plaatst, heb je ook uren aan materiaal om te bekijken. 'Onze camera's leveren veel vaststellingen op. Maar het is heel arbeidsintensief om alle beelden te bekijken. Het is dus zeker niet hét middel dat alles zal oplossen. Soms registreren onze camera's wel dertig sluikestorten, maar zijn de daders onherkenbaar.' Dan wordt er ook geen GAS-procedure opgestart. Bovendien komt er nog meer bij kijken. 'Als je met camera's begint, denk je daar niet aan, zulke dingen leer je pas uit de praktijk. Bijvoorbeeld dat je geen beelden kunt maken als de ruiten van je anonieme auto aandampen door de koude.' In de strijd tegen zwerfvuil

zijn de camera's niet echt bruikbaar: de identificatie is nog moeilijker. Zeker in een grote stad als Gent met veel bezoekers.

Preventieve acties voor doelgroepen

Voor bepaalde, soms moeilijk bereikbare doelgroepen is er ook een gerichte formule uitgewerkt.

In Gent wonen er tijdens de week nog eens 70.000 studenten. Om hen te bereiken werken de gemeenschapswachten samen met de studentenpreventiecoach. Die is het aanspreekpunt voor zowel Gentenaars als studenten. 'Zo wijzen we de studenten erop wanneer en hoe ze hun afval buiten moeten zetten,' zegt Debby Van De Voorde. 'Ook de kotbazen proberen we aan te spreken.'

Daarnaast zijn er voor anderstaligen en nieuwe Gentenaren preventieve acties. IVAGO informeert hen met meertalige brochures en gebruikt ook veel pictogrammen. 'Wij gaan als gemeenschapswachten in sommige buurten echt van deur tot deur. Dan leggen we uit hoe IVAGO het afval ophaalt, wat mag en niet mag.'

Fier op 'Proper Gent'

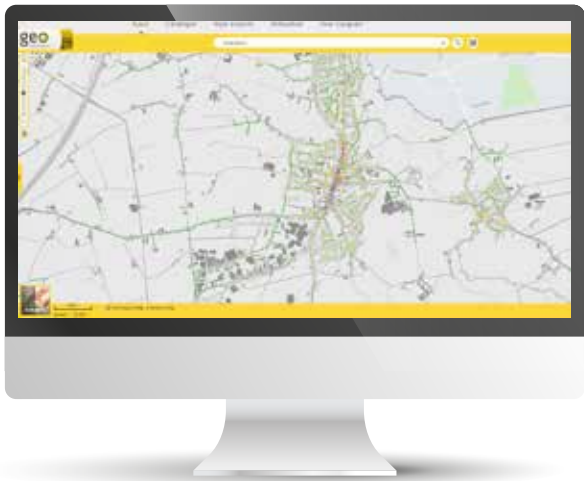
Zwerfvuil en sluikestort is dus echt een prioriteit in Gent. Lokale besturen die aan de slag willen gaan, moeten volgens Dave Van der Schueren en Debby Van De Voorde vooral investeren in voldoende gemotiveerde mensen en een geïntegreerd beleid met overleg tussen alle betrokken diensten.

Debby Van De Voorde hoopt op verantwoordelijkheidszin van de Gentenaar. 'Er zijn al veel vrijwilligers actief onder de noemer "Proper Pierke" en we hebben een netheidscharter. We moeten inspelen op de fierheid van de Gentenaren die trots zijn op hun stad. Dat gevoel willen we nog meer verspreiden.' ■

SILKE SMEKENS IS VVSG-PROJECTMEDEWERKER
OPENBARE NETHEID

Beleidsnota 'Proper Gent' zoek op stad.gent.in
beleidsnota's 2020-2025 naar Proper Gent

De nieuwe warmtekaarten, inspiratie voor lokaal warmtebeleid

Voor zijn vijfjaarlijkse rapportage aan Europa ging het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap op zoek naar zoveel mogelijk relevante data. Het resultaat is een veel fijnmaziger set van data waarmee je als stad of gemeente voor je eigen lokale warmtebeleid aan de slag kunt gaan.

Op www.geopunt.be staan onder het thema 'Energie' tien verschillende kaartlagen onder 'warmtekaart 2019'. De interessantste is 'warmtevraagdichtheid kleingebruikers': daar vind je per straatsegment (tussen minstens vijf gebruikers en over maximaal 200 meter) de grootte van de warmtevraag per meter terug, berekend vooral op basis van het gasverbruik. Dat kan gecombineerd worden met 'warmtevraag grootverbruikers': met stippen worden de grote warmtegebruikers zoals kmo's, winkels of appartementsgebouwen weergegeven. Die twee kaartlagen geven een goede indicatie van in welke gebieden je de warmtevoorziening collectief zou kunnen regelen en zo verduurzamen. De meeste woningen en gebouwen worden nu immers verwarmd met fossiel aardgas, een brandstof die op termijn moet verdwijnen als we klimaatneutraal willen worden. Statistische gegevens zoals het aantal energie-intensieve bedrijven in een straal van vijf kilometer met mogelijk een vraag/aanbod van restwarmte proberen ook een zicht te geven op het aanbod van warmte. Maar een volledige dataset hierover is spijtig genoeg niet beschikbaar. Vraag en aanbod matchen vraagt lokaal zoek- en maatwerk, vandaar dat lokale besturen het

meest geschikt zijn om hiermee aan de slag te gaan.

Er zijn ook kaartlagen met een overzicht van de bestaande en geplande warmtenetten, elektriciteitscentrales en afvalverbrandings- en warmtekrachtkoppelingsinstallaties. Deze laatste zijn ook potentiële restwarmtebronnen.

Het VVSG-Netwerk Klimaat zal op dit materiaal voortbouwen om aan alle 300 lokale besturen in Vlaanderen een 'inspiratiekaart warmtezonering' aan te bieden. Die vormt dan een goede basis om zelf een warmtezoneringkaart en warmtevisie voor het eigen grondgebied te ontwikkelen. Warmte is immers goed voor zestig procent van ons totale energieverbruik, dus een belangrijker aandeel dan elektriciteit.

Voor de methodiek laten we ons inspireren op de zoneringkaarten die een decennium geleden voor riolering opgemaakt werden: ook nu gaan we op basis van parameters zones afbakenen naargelang een keuze voor het collectief (via een warmtenet) of het individueel voorzien van warmte meer of minder voor de hand ligt. We richten onze blik op 2050, en dus op warmtevoorziening zonder fossiele brandstoffen. We houden hierbij rekening met het feit dat warmtenetten zullen evo-

lueren en op steeds lagere temperaturen zullen functioneren, waardoor ook warmtebronnen op lagere temperatuur kunnen worden benut. Dat biedt dan meteen de mogelijkheid om in de zomer ook koeling te leveren. Een mooi voorbeeld hiervan is te vinden in de Nederlandse stad Heerlen, zoals te lezen was in het aprilnummer van *Lokaal*.

De inspiratiekaart warmtezonering moet een handige en overzichtelijke tool worden waarmee de lokale besturen een eigen plan kunnen opmaken voor het grondgebied en/of concrete projecten kunnen ontwikkelen. We vragen aan de opdrachtnemer om vanuit de huidige warmtevraag (te vinden op de nieuwe warmtekaarten) de toekomstige te modelleren en te berekenen vanaf welke warmtevraag in een gebied een warmtenet energetisch en economisch zinvol is. Lokale besturen moeten verschillende functionaliteiten hebben om diverse scenario's te simuleren. Dit wordt een uitdagende, maar heel belangrijke opdracht. ■

MAARTEN TAVERNIER IS COÖRDINATOR
VAN HET VVSG-NETWERK KLIMAAT

Het webinar van het VVSG-Netwerk Klimaat van april zoomde in op het thema warmte.

De Europese Green Deal biedt kansen voor Vlaamse steden en gemeenten!

De **Europese Green Deal**, 's werelds meest uitgebreide klimaatactie-initiatief, wordt ook wel *Europa's man op de maan*-moment genoemd. De doelstellingen van het programma zijn terecht ambitieus: het bereiken van een koolstofneutraal continent tegen 2050, waarbij onze economie hand in hand gaat met een nieuwe, duurzame manier waarop we de grondstoffen van onze planeet gaan gebruiken. Het **investeren in duurzame infrastructuur** zoals wegen, fietspaden, bruggen... en het renoveren van (openbare) gebouwen zitten in de kern van de Green Deal.

En laat nu net **verlichting de eenvoudigste manier** zijn om gebouwen of wegen energie-efficiënter en slimmer te maken! Investeren in **energiezuinige LED-verlichting is echt noodzakelijk en haalbaar**: meer dan 80% procent van alle lichtpunten in Vlaanderen moet nog vervangen worden door LED-technologie.

De tijd is voorbij dat verlichting stond voor laaghangend fruit in onze strijd tegen klimaatverandering. Het fruit ligt gewoon voor het grijpen, naast de boom. We moeten het gewoon oprapen...

Gemeente Wevelgem kiest voor slimme, duurzame en energiebesparende LED-verlichting en loopt hiermee voorop naar een koolstofneutraal 2050

De **gemeente Wevelgem** koestert al enige tijd een duurzaamheidswens en gaat die nu ook realiseren door versneld te gaan verleden: 6.000 lichtmasten worden in hoog tempo voorzien van geconnecteerde LED-armaturen. Het connected verlichtingssysteem **Interact City** bleek het beste antwoord op de vraag naar duurzaamheid, maar ook naar veiligheid, omwille van de dimfunctie.

De armaturen zijn *future-proof* want al voorzien van connectoren waarop je later sensoren kunt aansluiten die aanvullende duurzaamheidsslagen mogelijk maken. Denk bijvoorbeeld aan zaken als bewegingsdetectie, geluidsdetectie en luchtkwaliteitsmeting, waarmee de gemeente ook aan de slag wil.

“Ons doel om de CO₂-uitstoot met 20% te beperken is ruimschoots behaald. Onze openbare verlichting verbruikt ook 70% minder energie en dat betekent een flink lagere factuur,” aldus Stijn Tant, schepen bij de gemeente Wevelgem.

WIE

Tim Werbrouck

WAT

Studentenpreventie-coach

HOE

Via een mix van huisbezoeken en preventieve acties probeert Tim ervoor te zorgen dat Gent behalve een bruisende studentenstad ook steeds een aangename stad om te wonen is. Het gaat hier over een totaal-aanpak met aandacht voor zowel preventie als repressie als curatie.

HOELANG?

Tim startte zijn nieuwe professionele avontuur geheel toevallig op de eerste dag van de lockdown in maart. Een ongewoon moment om de overstap te maken, al had het wel als voordeel dat hij in een snel tempo contacten kon leggen met de diverse stadsdiensten en andere relevante partners.

Gent is met 80.000 studenten de grootste studentenstad van Vlaanderen. Een stad vol leven en energie, maar ook met uitdagingen: kan de studentenbeleving met bijhorend feestgedruis evenwichtig samengaan met het levensritme van de inwoners? Het is de taak van **Tim Werbrouck** om hierop toe te zien, hij maant aan waar nodig, maar bevordert ook de dialoog tussen studenten en inwoners. 'Natuurlijk moeten we regelmatig brandjes blussen, maar we werken ook op beleid en langetermijnstrategie. Het ene kan niet zonder het andere,' benadrukt Tim.

Een nieuwe stap in je carrière op de vooravond van een gezondheidscrisis, het klinkt als een onfortuinlijk scenario, maar soms pakt de realiteit een stuk rooskleuriger uit. Tim werkte al enkele jaren bij een lokaal bestuur op complexe overlast en besloot zijn kans te grijpen, toen hij vanuit de stad Gent het aanbod kreeg om aan studentenpreventie te werken. 'Ik heb het voordeel dat ik een tandem vorm met mijn collega Chantal, die al tien jaar ervaring heeft. Zo leerde ik al snel de kneepjes van het vak en was er ook meteen een duidelijke afbakening van verantwoordelijkheden. Terwijl zij voornamelijk werkt aan het beleidsmatige luik, bestrijd ik overlast en zet ik waar nodig mee mijn schouders onder preventieve acties bij de doelgroep,' legt Tim uit.

De functie van studentenpreventiecoach werd in het leven geroepen omdat de Gentse studentenpopulatie in de afgelopen jaren een ware explosie kende, wat ook enige overlast met zich meebrengt aangezien het levensritme van vaste bewoners niet altijd compatibel is met dat van studenten. Op basis van meldingen van buurtbewoners, politie, collega's van andere diensten en medestudenten, bepaalt Tim case per case welke actie aan de orde is. Dat kan gaan van een onverwacht huisbezoek tot gerichte communicatie of een gesprek met de eigenaar van de studentenwoning. 'Studenten zijn vaak niet op hun mondje gevallen, dus je moet wel een zekere assertiviteit aan de dag kunnen leggen om tot oplossingen te komen. Nu en dan waan je je ook een ware Sherlock Holmes, want

STEFAN DEWICKERE

Studentenpreventiecoach, zoveel meer dan een belerend vingertje

soms komt er al wat speurwerk aan te pas wanneer een melding niet helemaal duidelijk is. Over welke studenten gaat het concreet? Op welke verdieping zitten ze? Je leert al snel om pragmatisch te werk te gaan en de juiste toon te kiezen naargelang de student(e) die voor je neus staat. Wanneer er al meermaals politie langs is geweest en de problemen blijven aanhouden, dan weet je ook dat een gemoedelijk gesprek niet voldoende zal zijn. Dan gebeurt het al eens dat de studenten in kwestie in afstemming met de Gentse politie op het politiekantoor verhoord worden of dat de eigenaar van het pand ingeschakeld wordt om het huurcontract niet meer te verlengen. In de meeste situaties werkt het echter beter wanneer je de studenten erop wijst dat hun straat ook dokters of leerkrachten herbergt, die hun slaap hard nodig hebben om hun taken goed te vervullen. De praktijk leert dat persoonlijk contact altijd een meerwaarde biedt, zowel voor de persoon die melding maakt als voor de student die overlast veroorzaakt.' Het team studentenpreventie waar toe Tim behoort, hecht ook veel belang aan het bestrijden van de oorzaken van structurele overlast, via signalen naar het beleid, maar ook via bijkomend onderzoek en ondersteunend cijfermateri-

aal. Het gaat hierbij bijvoorbeeld over een diepgravend kwalitatief onderzoek bij zestig Gentenaars, waarin gekeken wordt naar de perceptie van studenten en studentenhuusvesting in hun buurt, maar ook over evidence-based alcoholworkshops bij studentenverenigingen en barpersoneel, die concrete handvatten aanreiken om grenzen aan te geven en alcoholmisbruik tegen te gaan. 'Je denkt bij een functietitel als studentenpreventiecoach misschien al snel aan het belerend vingertje, maar onze werking gaat een stuk breder dan dat. We zetten net sterk in op dialoog en sensibilisering, betreffende overlast, maar evengoed betreffende andere thema's die studenten aanbelangen. Dit jaar hebben we met andere diensten extra aandacht besteed aan de geestelijke gezondheid want een student die goed in zijn vel zit, houdt meer rekening met de omwonenden en zijn kotgenoten. Daarnaast hebben we de "Kot op slot"-actie, waarbij de gemeenschapswacht aanbelt bij studentenpanden om te kijken of studenten zomaar de deur openen via de parlofoon zonder bijkomende controle en vervolgens een gesprek aan te knopen over de risico's die zulke nonchalance met zich meebrengt. Dan hebben we ook het project waar, in samenspraak met buurtbewoners, graffitikunst geïntegreerd werd in een straat met veel nachtlawaai, met beelden die op een subtiele manier stimuleren niet al te luidruchtig te zijn, zoals dat van een huiselijk koppel dat in rust en stilte van elkaars gezelschap geniet,' vertelt Tim. 'Op deze locatie werkten we met meer groen, verlichting in de huizen en met lichtprojecties op straat om zo een

"woonstraaftfeer" te creëren.' Natuurlijk werken Tim en zijn collega Chantal ook binnen een context waarin samenwerking een belangrijke voorwaarde voor succes is. Dankzij onder andere een constructieve verstandhouding met de lokale politie hebben de studentenpreventiecoaches zicht op wat er zoal beweegt op het Gentse grondgebied en is het via de interventierapporten ook mogelijk om buurten te identificeren die extra aandacht nodig hebben. Daarnaast vallen de studentenpreventiecoaches onder het team thematische ondersteuning – met vertegenwoordiging van verschillende thema's als radicalisering, buurtbemiddeling, jongerenpreventie, horeca en complexe overlast – waarbinnen elke dienst vanuit de eigen expertise werkt, maar ook nauw contact houdt, wanneer bepaalde situaties de themagrenzen overschrijden, zoals de heropstart van de horeca. 'Voor die opstart konden we grotendeels terugvallen op het eerder uitgewerkte lente- en zomerplan dat door alle stadsdiensten gedragen werd en waar ook het team thematische ondersteuning nauw bij betrokken was. De zaken die daarin stonden, maken nog steeds deel uit van de werkwijze die we hanteren. Zo zetten we bijvoorbeeld infocoaches in die 's avonds en op andere strategische momenten sensibiliseren over de coronamaatregelen of voorzien we in zitcirkels op publieke plaatsen en in extra afvalbeheer. Het is een geoliede machine waar alle teams aan hetzelfde zeel trekken, en dat is o zo waardevol in deze ongezogene crisissituatie,' besluit Tim. ■

TOMAS COPPENS IS REDACTEUR VAN LOKAAL

agenda

ONTDEK ONS OPLEIDINGSAANBOD OP WWW.VVSG.BE/OPLEIDINGEN

juni

ONLINE 7 juni

(Meer datums online)

Herkennen van signalen van stress en burn-out voor leidinggevend

Leidinggevend spelen een rol in het voorkomen van stress en burn-out bij medewerkers, ze kunnen een buffer en energiegever zijn, vooral in tijden van een crisis. Ook zelfzorg en veerkracht staan centraal. vvsg.be/opleidingen

ONLINE 8 juni

Non-discriminatie communicatietechnieken

Deze workshop richt zich op het constructief aanpakken van discriminatie op de werkvloer door de eDiv-tool te vertalen naar de praktijk. Je leert diverse manieren van reageren aan en geschikte gesprekstechnieken komen aan bod. vvsg.be/opleidingen

ONLINE 8 juni

KO-piloot 'van mini naar maxi'

Tijdens corona moesten kinderopvangverantwoordelijken hun team opsplitsen, nu keren ze langzaam terug naar het oude systeem. Hoe leg je de focus op verbondenheid in deze transitie? vvsg.be/opleidingen

ONLINE 8 juni -

Beste restafvalleerlingen uit Nederland

ONLINE 28 september -

Ingrepen op het grofvalbeleid in Ivarem Lerend netwerk afvalbeleid

Lokale besturen willen met minder restafval omschakelen naar een circulaire economie, maar hoe? Lerende

netwerken beantwoorden de vragen en geven ondersteuning met kennisdeling en uitwisseling. vvsg.be/opleidingen

ONLINE 10 juni

Antwerpen 14 oktober

(Meer datums online)

Verhoog je veerkracht en voorkom burn-out!

Leer interactief hoe je meer veerkracht en weerbaarheid ontwikkelt en zo minder kans loopt op burn-out. Deze opleiding is aangepast aan omgaan met coronastress. vvsg.be/opleidingen

ONLINE 10 juni

Aan de slag met Teamtalk

Teamtalk is een nieuwe tool van Diversity om laagdrempelig en eigentijds als team in gesprek te gaan met elkaar over een bepaald thema, en leidinggevend krijgen inzicht in wat bij de medewerkers leeft. vvsg.be/opleidingen

ONLINE 14 juni

Sociale media in de kinderopvang

Sociale media bieden enorme mogelijkheden om te communiceren met alle betrokkenen bij de kinderopvang en tegelijk creëren ze allerlei uitdagingen betreffende privacy, reacties en ongewenste posts. Dit webinar helpt om zonder zorgen je sociale media-kanalen te behouden, te ontwikkelen en tot een succes te maken. vvsg.be/opleidingen

ONLINE 15 juni

(Meer datums online)

SDG-academie voor starters en kenners

Met 17 doelstellingen streven we naar een duurzame wereld waarin economische groei en ontwikkeling verbonden zijn met respect voor onze planeet en zijn bewoners. Overheden zijn cruciale spelers in de realisatie van Agenda 2030. In deze SDG-academie leer je welke stappen je kunt zetten om die doelstellingen in je eigen bestuur te verankeren. vvsg.be/opleidingen

ONLINE 16 juni

(Meer datums online)

Lerend Netwerk Lokaal Voedselbeleid: Voedselverspilling vermijden

Het lerend netwerk is een trimestriële digitale bijeenkomst van enkel lokale besturen die gedachten/bekommernissen/praktijkvoorbeelden uitwisselen met elkaar. Tijdens elk LN zoomen we in op een voedselthema en waar mogelijk leggen we de link met de andere beleidsdomeinen. vvsg.be/opleidingen

ONLINE 22 & 23 juni

Organisatiebeheersing in lokale besturen: De opvolgingsrapportering van het meerjarenplan: verplichting of opportuniteit?

Dit webinar geeft lokale besturen inspiratie voor de optimalisatie van volgende edities van de opvolging van het meerjarenplan. De bedoeling is om hiervan een instrument te maken om bij te sturen, zodat beloftes die lokale politici maken kunnen worden waargemaakt. vvsg.be/opleidingen

Woondag #VVSGwoondag

Samen met hoofdpartner Stad Gent kiest de VVSG deze keer voor een hybride Woondag, met op 25 oktober zestien inspirerende digitale sessies over betaalbaar en sociaal wonen, nieuwe woonvormen, woningkwaliteit en renovatie of dak- en thuisloosheid. Op 26 oktober kun je in Gent vanop de Bijlokesite op werkbezoek: van renovatieprojecten over projecten rond dak- en thuisloosheid tot betaalbare woonprojecten. www.vvsg.be

ONLINE 25 OKTOBER 2021
en **GENT 26 OKTOBER 2021**

SAVE THE DATE

Op zoek...

naar nieuwe collega's?

De VVSG biedt verschillende tariefformules aan voor de plaatsing van vacatures, zoals een gezamenlijke formule met Poolstok. www.vvsg.be/vacatures.

ONLINE 24 juni

Meer weten over het vermoeden van vergund

Van constructies die ouder zijn dan het gewestplan wordt vermoed dat zij vergund zijn, ook als er geen vergunning voorhanden is. Gemeenten moeten onderzoeken of de constructie er aanspraak op kan maken. De regeling bestaat al langer, maar roept nog regelmatig vragen op. Dit webinar geeft antwoorden.

vvsg.be/opleidingen

ONLINE 28 juni

Feedback geven en ontvangen

Organisatiepsychologe Ann Moreels gaat in op het onderwerp van haar nieuwe pocket 'Feedback geven en ontvangen'. We bekijken de visie op feedback die steunt op samenwerking, met elkaar overleggen, elkaar oprecht durven informeren, zaken met elkaar delen en ook wel confronteren.

vvsg.be/opleidingen

ONLINE 29 juni

De cyberarena: cyberveiligheid voor lokale medewerkers zonder IT-expertise

De digitale stroomversnelling is voelbaar in de lokale besturen, met allerhande toepassingen en systemen die de interne werking én dienstverlening vergemakkelijken. Deze tendens vraagt om een toenemende aandacht voor cyberveiligheid, want nieuwe tijden betekent ook nieuwe vijanden...

vvsg.be/opleidingen

ONLINE 30 juni

Terug naar de werkvloer na corona

Hoe werken we na corona samen? Hoe onthaal je medewerkers die lange tijd hebben thuisgewerkt? In dit webinar leren we hoe we ons als individu, als team en als organisatie weer goed kunnen voelen en onze dienstverlening kunnen verzorgen in de nieuwe tijden.

vvsg.be/opleidingen

Malle, start 2 september

Gent, start 24 september

(Meer datums online)

Mentoropleiding zorgberoepen

Lokale besturen zijn interessante leer-werkplekken voor jongeren. Mentoren krijgen in deze opleiding inzicht in hun coachende rol tegenover leerlingen.

vvsg.be/opleidingen

03-06-2021

STAD EN OCMW LIER

- Maatschappelijk werker
- Dienstencentrumleider
- Teamcoördinator omgeving

04-06-2021

STAD EEKLO

Coördinator kinderopvang

06-06-2021

VVSG VZW

Polyvalent ondersteuner administratie en communicatie

GEMEENTE EN OCMW KUURNE

- Directeur leven en welzijn
- Directeur wonen en omgeving
- Omgevingsambtenaar

STAD ROESELARE

Deskundige bedrijfsleven

GEMEENTE WEMMEL

Deskundige GIS en ICT

INTERCOMMUNALE HAVILAND

Jurist

07-06-2021

CEVI NV

Productbeheerder burgerzaken

13-06-2021

GEMEENTE WEMMEL

Deskundige groen en duurzaamheid

STAD ROESELARE

Deskundige activering

17-06-2021

CIPAL SCHAUBROECK

- Consultant burgerzaken
- Senior consultant zorg en welzijn – professional services

LEIEDAL

Intergemeentelijk handhaver ruimtelijke ordening

INLEVERING

PERSONEELSADVERTENTIES

Lokaal 7/8 (juli-augustus) - 21/06

Lokaal 9 (september) - 23/08

Uw personeelsadvertenties
in **Lokaal** en onze **online media**

INFORMATIE

vacatures@vvsg.be

Zorgenbedrijven

'Als een maatschappelijk werker ziek is, worden de meest kwetsbaren in de zak gezet.' Het citaat (p. 13) zou van Joost Bonte kunnen komen, de meest ervaren straathoekwerker van Vlaanderen, die na de besparingen in het steunpunt Mens en Samenleving (SAM) zelf op straat stond en in de zak is gezet. Het onverwachte staaltje straattaal (spreek u dit eens vijf keer na elkaar uit!) komt echter van minister Karine Lalieux, die zichzelf ook een vrouw van het terrein noemt, als voormalig voorzitter van het OCMW van Brussel. Even terzijde: het OCMW van Brussel staat erop mogelijke gebruikers de juiste historische kennis bij te brengen. In de eerste zin op zijn website kondigt het zich aan als de 'voormalige commissie van openbare onderstand'. Dat moet bedoeld zijn om de drempel te verlagen voor kansarme specialisten in bestuurskundig erfgoed. Terug naar het citaat van de straat: daarmee wil de minister aangeven dat ze de OCMW's in coronatijden heeft kunnen versterken met extra middelen en extra personeel. Ze kondigt terloops ook het vierde federaal plan tegen armoede aan. Dat leggen we dan bij het zesde (of zevende?) Vlaamse actieplan tegen armoede. Daarmee kunnen we ook al een zak oud papier op straat zetten.

Het interview met Lalieux geeft goed weer hoe het OCMW in Brussel en Wallonië nog altijd een afzonderlijk lokaal bestuur is en ook zo leeft in de perceptie van federale politici. Het OCMW is voor het sociaal beleid van de federale overheid het unieke lokale bestuur. Het interview gaf mij de weemoedig stemmende indruk dat de tijd is blijven staan. Het artikel had onverkort in *De Gemeente* van pakweg 1988 kunnen verschijnen, min corona dan.

Ik heb alle fases meegemaakt die sluipend en geleidelijk tot de beslissing over de hybride integratie van de Vlaamse OCMW's in het lokale bestuur hebben geleid, vanaf januari 2019. We leverden studies af over de voor- en nadelen van de integratie, over de integratie van personeel, van ICT, van het financieel management. We bemiddelden in vaak hoogoplopende debatten tussen aan de ene kant van de tafel OCMW-ambtenaren en voorzitters van het OCMW en aan de andere kant leidende ambtenaren en politici die van zichzelf zegden dat ze met sociaal beleid in de gemeenten bezig waren. De gemoederen waren verhit, de sfeer weinig sociaal. Voor de enen was de integratie de finale stap naar de politisering van de sociale dossiers. Het failliet van het sociale beleid was nakend. Voor de anderen was

het de noodzakelijke weg naar een meer geïntegreerd, efficiënter en meer democratisch sociaal beleid. De zorg zou uit de zorg zijn.

En vanaf 1 januari 2019 valt alles plots stil. Geen debat meer. Geen wetenschappelijke studies over de effecten van de integratie. Geen artikelen meer over hoe de eertijds verwachte voor- en nadelen uitpakken en hoe het politieke en juridische compromis over die integratie nu in de praktijk werkt. Gelukkig zien alleen de insiders het onverkwikkelijke schouwspel van de herplaatsing van de algemeen en financieel directeurs die het, om allerlei motieven, niet haalden in de eigen gemeente en die nu kunnen kandideren voor leidende functies in belendende gemeenten via parallelle aanwervingsprocedures. Een schoonheidsprijs verdient dat niet. Maar verder: stilte in het publieke debat. Hier rust de integratie.

De naïeve hypothese is dat de integratie voltooid is. Wie die aanhangt, zal nooit een diploma bestuurskunde behalen. De optimistische hypothese is dat de integratie beide werelden dichter bij elkaar brengt en dat de kwaliteit van het lokaal sociaal beleid nu meer is dan 1+1. De realistische hypothese is dat de integratie niet veel heeft veranderd. Waar de integratie al ver stond, is dat bevestigd. Waar ze nog niet ver stond, staat het nog altijd even ver. Onlangs vertelde een algemeen directeur van een bepaald niet kleine stad mij dat het adagium van de burgemeester en van de voorzitter van het OCMW 'ieder zijn speeltuin' was. Er zijn wellicht nog veel speeltuinen in Vlaanderen.

Ondertussen zijn de zorgbedrijven in opmars, waarin OCMW's hun kroonjuwelen verzelfstandigen (zie p. 14) en daarmee anticipeerden of reageren op de integratie. Het Antwerpse Zorgbedrijf werkt als een concern en is nu al actief in achttien lokale besturen buiten Antwerpen en dat is dus niet voor parkingbeheer. Mag mijn vraag daarbij, ook letterlijk, zijn: waar eindigt dat? Steeds meer lokale zorginstellingen beheerd vanuit Antwerpen? Een voorstel van decreet dat de poort voor samenwerking tussen zorgbedrijven met echte bedrijven opent, zorgt nu voor veel commotie. Het lijkt er sterk op dat er nog een speeltuin is bijgekomen, waarin zelfstandig wordt beslist over uitbreiding en over wie mee mag komen spelen. Dat onvoorziene (?) effect van de integratie verandert het bestuurlijke en het sociale landschap, lokaal en bovenlokaal. Ik haat het woord, maar dan had ik het misschien beter toch over de bestuurlijke verrommeling gehad (p. 21). ■

burgemeester Triljoen

NIX

De Vlaamse energienetten van de toekomst

Om de energietransitie naar klimaatneutraal haalbaar en betaalbaar te maken, biedt een langetermijnvisie opportuniteiten om die omslag effectief te maken.

Hoe kan Fluvius uw stad of gemeente de komende dertig jaar actief helpen om deze gigantische opdracht te realiseren? Daar gingen we dieper op in tijdens de 'Ronde van Vlaanderen', voorbije mei-juni georganiseerd door VVSG.

Samen klimaatneutrale energienetten creëren?
Meer daarover op

fluvius.
Tot bij u